

CADRAN 2 Jurnal mureșean

* Anul I, nr. 2 • 1 octombrie 2019 * ISSN 2668-6201, ISSN-L 2668-6201

Lunar pentru minte, inimă și literatură • Redactor-șef Nicolae Băciuț

BIBLIOTECA, DRAGOSTEA MEA

Am citit lucruri extraordinare despre ceea ce a însemnat biblioteca în viața unor oameni a căror opinie contează, a căror autoritate este dincolo de orice dubiu. După o astfel de cură de citate, aforisme, considerații celebre despre bibliotecă nu se poate să nu simți nevoia să îți reconsideri poate tot ceea ce ți-ai imaginat că reprezintă biblioteca pentru tine.

Jorges Luis Borges își imagina raiul ca pe o imensă bibliotecă, Ray Bradbury credea că fără bibliotecă nu poate exista civilizație, Jean Paul Sartre vedea în bibliotecă un templu, Carl Sagan spunea că memoria lumii este depozitată în bibliotecă, Winston Churchill susținea că nimic nu-l poate face pe om mai reverențios decât îl poate face o bibliotecă, Mircea Eliade era convins că toți cei care au acces la o bibliotecă, la cărți, sunt mai buni decât ceilalți, Neagu Juvara afirma că un sfert din viață și-a trăit-o în bibliotecă...

Nu știu cât din viața mea am petrecut-o într-o bibliotecă, dar în studenție biblioteca era a doua mea casă. Apoi casa mea a devenit chiar o bibliotecă, cu mii de cărți, cu „filiale” în garaj și în pivniță, cu spaima că nu o să reușesc niciodată să citesc nu ce cărți aș fi vrut și câte aș fi vrut, ci nici măcar cele pe care le-am cumpărat, adesea cu sacrificii, nu o să apuc să le citesc pe toate. Și-apoi, nu poți pune deoparte nevoia relecturii, revenirii la cărțile adolescenței, tinereții, cele care ne-au format, pentru că putem chiar spune, dincolo de atâtea variante (suntem ceea ce iubim, suntem ceea ce credem, ce mâncăm etc.), că înainte de toate suntem ceea ce citim.

Se spune că nu se mai citește ca altădată, ba chiar se spune că aproape nu se mai citește. Cu toate acestea, continuă să se publice, să se cumpere cărți, să se invoce cărți. Sigur, nu se mai vorbește la fel despre bibliotecă, aceasta nemaifiind nici pe departe cea din anii devenirii noastre și nici nu putem să ne imaginăm ce-ar putea să devină sub presiunea tehnologiei, care îți adună o bibliotecă într-o tabletă, un laptop, ba chiar și într-un telefon. Indiferent cum va arăta însă, important e să intrăm în biblioteca potrivită pentru fiecare în parte. Să rămână o mare dragoste.

NICOLAE BĂCIUȚ

Din sumar

Romulus Guga – 80

VIAȚA POSTMORTEM

Mureșeni mai puțin cunoscuți

Portik Imre

ADRIAN PĂUNESCU și „misterul” năsăudean!

Festival de teatru independent

CENTRAL ACT

CUVÂNTUL DE ÎNVĂȚĂTURĂ

Învierea fiului văduvei din Nain

Orizonturi

Viața în satul meu, văzută de Rafila Moldovan

Injecții de cumițire

Cadran în imagini

Când o imagine face cât o mie de cuvinte....

Colegiul Național Gh.M.Murgoci, Brăila, Maia Morgenstern, prof. Ana Coman, prof. Mihaela Florina Giurcă, Nicolae Băciuț

Colegiul Național Gh.M.Murgoci, Brăila, Maia Morgenstern, Nicolae Băciuț

Constanța, la spectacolul „Fierarii”

Constanța, la spectacolul „Fierarii”, de Milos Nolic, cu Maia Morgenstern, George Mihăiță, Horațiu Mălăieles

Primăria Sighișoara, ședință tehnică

Batoș, Laansare de carte Dan Lăzărescu

Baia Mare, Expoziție Vida Gheza

București, UZPR, ședință de Colegiu director

Adunarea Generală a UZPR. Theodor Damian (SUA), Iulia Sanda Virsta (Italia), Nicolae Băciuț

Romulus Guga – 80 VIAȚA POSTMORTEM

În 2 iunie, Romulus Guga (născut în 1939, la Oradea), ar fi împlinit 80 de ani. O aniversare pe care, grăbit să plece în lumi mai bune, scriitorul nu a mai sărbătorit-o.

A murit la 44 de ani, în 18 octombrie 1983, după ce a conturat o operă pe care contemporanii i-au apreciat-o ca fiind una de referință pentru biografia generației sale.

O operă substanțială, oprită din creșterea ei în plină putere creatoare a autorului: volumele sale de poezie „Bărți părăsite” (1968), „Totem” (1970), „Poezii” (1984, ediție postumpă, îngrijită de Romulus Vulpescu, cu o prefață de Ștefan Aug. Doinaș), romanele „Nebunul și floarea” (1970) – distins cu premiul pentru de proză al Uniunii, ediția a II-a, 1991, Editura Tipomur, cu o postfață de Nicolae Băciuț, *Viața postmortem*” (1972); „Sărbători fericite” (1972), „Adio, Arizona” (1974), „Paradisul pentru o mie de ani” (1974), piesele de teatru „Speranța nu moare în zori” - 1973, Teatrul Național din Târgu-Mureș, Premiul de Dramaturgie, Piatra Neamț - 1973, 1975 - Marele Premiu al Festivalului de Teatru de televiziune, Praga), „Noaptea cabotinelor” - 1978, Teatrul Național din Târgu-Mureș, Premiul de dramaturgie al Uniunii Scriitorilor, „Evl Mediu întâmplător” - 1980, Teatrul Mic București, Teatrul Național din Târgu-Mureș -1986; „Amurgul burghez” - 1984, Teatrul Mic București, Teatrul Național din Târgu-Mureș, secția maghiară: Premiu la Festivalul de dramaturgie Timișoara, Teatrul din Târgu-Mureș, secția română, „Nebunul și floarea”, dramatizare și adaptare scenică după romanul omonim, de Marius Oltean, Teatrul Național din Târgu-Mureș, 2008, „Evl Mediu întâmplător” - 1984, volum editat postum sub îngrijirea Voicăi Foișoreanu-Guga.

Marcarea a 80 de ani de la nașterea lui Romulus Guga a fost mai degrabă discretă, ca să nu spun nedreaptă, în raport cu valoarea operei sale.

Încă un prilej ratat de a readuce în orizontul de întâlnire opera unui autor de primă mână.

În cadrul Festivalului de literatură „Romulus Guga”, pe care l-am inițiat în 1984, în 2018 am editat volumul „Romulus Guga, publicistul și dramaturgul”, o secțiune din teza de doctorat a Adrianei Loredana Dan.

NICOLAE BĂCIUȚ

Romulus Guga - publicist și dramaturg

Prezenta lucrare este un studiu monografic ce are ca subiect viața și opera variată a scriitorului înrădăcinat în orașul Tîrgu-Mureș, Romulus Guga, în calitate de reprezentat al culturii mureșene și românești. Conștientizând valoarea personalității culturale a lui Romulus Guga și lipsa unei lucrări ce-i traversează întreaga activitate concentrată în cei patruzecișipatru ani de viață și douăzecișicinci de activitate profesională, cu suportul celor peste douășutecincizeci de referințe critice, printre care și o lucrare dedicată de către Cornel Munteanu în totalitate activității scriitorului, *Romulus Guga. Polifonia unei voci*, 1998, ne-am propus să navigăm pe canalul lăsat de acest scriitor pentru a întreprinde o analiză diacronică a operelor sale care, trebuie amintit, aparțin mai multor genuri: liric, epic, dramatic și cel publicistic, acesta fiind unul dintre motivele alegerii titlului tezei. Lucrarea a căutat astfel să așeze cu obiectivitate opera acestui scriitor într-o ordine cronologică și valorică, considerând că maturizarea scriitorului a avut loc natural, treptat, la fel și înclinația față de un gen sau altul. Stilistic, maturizarea unui scriitor se observă tot temporal, acesta fiind unicul motiv pentru care lucrarea prezintă capitole ce încadrează opera scriitorului în ordinea apariției ei, chiar dacă, nu o dată, a decis să se exprime într-un gen sau altul concomitent.

Scopul e reliefa personalității plurivalente a scriitorului Romulus Guga ce, pe lângă scrisul său, a fost o prezență în activitatea culturală a orașului de pe marginea Mureșului. Născut în anul 1939 în județul Bihor, scriitorul va migra din diverse motive personale spre Cluj, iar apoi spre Mureș unde va și rămâne până în anul morții, 1983. E prezentată scurgerea anilor cu realizările pe care aceștia le-au implicat, cu publicațiile și premiile, dar și cu munca depusă. Istoria personală se impune în acest registru: ca licențiat în filologie, 1962, va fi profesor, organizator cultural, secretar literar la Teatrul de Stat din Târgu Mureș, redactor-șef al revistei *Vatra*, îndrumător cultural, membru al Uniunii Scriitorilor, traducător și scriitor. Activitatea sa variată și

implicarea în numeroase proiecte i-au acaparat energia și nu sunt trecute cu vederea de către mureșenii ce încă îi recunosc meritele de îndrumător cultural izvorâte, asemenea creației literare, din atitudinea de conștientizare a puterii pe care omul o are în fața istoriei, a politicianului, a societății: „Nu-mi este indiferent care va fi soarta omului și a acestei planete, cum nu-mi este indiferent ce se spune și se gândește despre libertate, democrație, demnitate umană. (...) Există în lume forțe care săvârșesc o continuă agresiune împotriva omului, a bogățiilor sale atât de greu dobândite, care se străduiesc să împartă lumea în stăpâni și robi(...)” (Romulus Guga, Caietul-program al spectacolului *Evl mediu întâmplător*, Teatrul-Național Târgu-Mureș) Dacă inițial realizarea unui studiu monografic al unui scriitor de provincie întâmpină dificultăți, cercetarea demonstrează necesitatea redescoperirii valorii acestuia, necesitate ce până la încheierea activității devine o obligație, o responsabilitate și o pagină în istoria celui analizat și viu încă în conștiința interesaiților. Faptul că Romulus Guga nu s-a retras niciodată și că nici nu o va putea face este demonstrat prin atracția regizorilor față de opera sa: stagiunea 2007-2008 a Teatrului Național Tîrgu-Mureș, îi pune în scenă romanul *Nebunul și floarea*, fiecare reprezentare fiind concluzionată, fără exagerări, de aplauze, lacrimi și critică favorabilă. Momentul coincide cu alegerea lui Romulus Guga ca subiect al prezentului studiu monografic.

ADRIANA LOREDANA DAN

Mureșeni mai puțin cunoscuți

Portik Imre

Portik Imré, fiul unui muncitor la căile ferate din Reghin, a fost coleg (și foarte bun prieten) cu Nicolae Labiș la Școala de Literatură „Mihai Eminescu” din București, unde a fost admis în 1952. Bolnav de plămâni, a murit în 1992, la Sânnicolu Mare

Despre Portik Imre mureșean n-am aflat mare lucru. Nici atâtea știutorul Google nu mi-a putut oferi mai multe date despre cel care a fost apropiat lui Nicolae Labiș și a și lăsat o mărturie despre acesta, în volumul *Hora mortii. Consemnari despre prietenul meu Nicolae Labiș*, ediție îngrijită de profesorul Florin Diac, apărută sub egida „Societății pentru Învățătura Poporului Român”, București, Ed. Oscar Print, 236 p., în 2005, din păcate într-un tiraj care au lăsat-o aproape necunoscută.

Autorul, din nu știu care motive, deși după decembrie 1989, nu văd ce opreliști ar mai fi putut avea, nu a publicat cartea, dar o copie a manuscrisului cărții, care purta ștampila unei edituri din București, semn că, totuși, autorul a încercat editarea ei și înainte de decembrie 1989, a ajuns la sora poetului, Margareta Labiș, fiindu-I dăruită pentru a fi publicată, de sora lui Portik Imre, prof. Elisabeta Gheorghisan.

Margareta Labiș, într-o scurtă prefață, ne lămurește în privința demersului lui Portik Imre: „Îndurerat de pierderea celui mai bun prieten, Portik Imré a urmărit tot ce s-a scris despre poet de-a lungul anilor, cu intenția de a elucida misterul morții lui Nicolae Labiș”.

Iată cuprinsul lucrării lui Portik Imre, scrisă între 1972-1988: *Cuvânt către cititor, Începuturile prieteniei, Prietenia la răscruce, Chemarea spiritelor prigonite, Pornind singur spre zările prigonite, Doi poeți ce au trăit și au murit în secole diferite, Prietenii și amicii lui Labiș, Sărutul ce a adus năpasta, Hora morții, Geneza poeziei Pământului, Întâmplare cu Mihail Sadoveanu și Ioachim Botez, povestită de Labiș, Iubirea tradiției populare și buhaiul patruped, Gorunul din Mălini, nedorit de codrul literaților din capitală, Labiș față-n față cu Arghezi, Ultima dedicație, Enigma din stația de tramvai, Ultima noastră îmbrățișare.*

Un sumar cu totul diferit și o altă perspectivă asupra morții decât cea pe care o aflam din volumul lui Gheorghe Tomozei, „Moartea unui poet”, apărută în 1982, pe care o citisem pe nerăsuflăte într-o noapte, fascinat fiind de legătura pe care o simțeam față de Labiș, prin coincidența unor date biografice: mă născusem în noaptea de 9 spre 10 decembrie 1956, când poetul fusese răpus de „pasăres cu clonț de rubin!” În legătura cu moartea poetului, Portik Imré, îl citează pe Mihai Stoian, și el coleg cu Labiș la Școala de Literatură Eminescu, cu o mărturisire făcută pe patul de moarte de către poetul din Mălini: „*La spital mi-a povestit cum s-a consumat accidentul... îmi aduc aminte că vorbea despre o scurtă vizită la «Capșa», apoi, însoțit de doi bărbați și o femeie, balerină, coborâseră în pasaj, la «Victoria» [...] a vrut să ia tramvaiul, nu spre casă, ci spre casa femeii, a încercat să se urce prin față la clasa a doua, dar cineva l-ar fi îmbrâncit și, în ultima secundă, s-a prins de grătarul intermediar, dintre vagoane: «țineam ochii mari deschiși— i-a spus Nicolae Labiș lui Mihail Stoian — și vedeam cum din capul meu izbit de caldarâm ies scânteii»”.*

Aceasta e secena terifiată a tragediei morții a poetului, care a fost pusă în mai multe rânduri nu în seama unei nefericite întâmplări, ci în contul unei crime politice.

Nicolae Labiș a ajuns în 1952 la Școala de literatură și critic literară, după ce în 1950 recitase la Conferința tinerilor scriitori poemul său „Fii dârz și luptă, Nicolae”. Tânărul poet din Mălinii Sucevei își demonstrase,

dincolo de mesajul poemului său, indiscutabilul talent.

Aici a fost coleg cu tineri care, unii, chiar vor face carieră literară, dacă-I avem în calcul doar pe Florin Mugur, Gheorghe Tomozei, Aurel Covaci, Ion Gheorghe, radu Cosașu, Doina Sălăgean, Atanasie Popa, Ștefan Luca și pe Portik Imre, care se va dovedi un prieten adevărat, cel puțin prin grija de a lăsa posterității mărturii despre un destin literar, numit pe bună dreptate de Eugen Simion, „buzduganul unei generații”.

„Prietenia noastră, mărturisește Portik Imre, [...] a fost pusă la încercare, cu ocazia punerii în discuție, în adunarea organizată pe școală, a lui Labiș pentru așa-zisele sale abateri de la disciplina școlii, prin introducerea și colportarea în școală între colegi a unor publicații interzise, prin intenția lui de a-l vizita pe Arghezi, dar mai ales prin admirația lui față de «literatura putrefacției»”.

La Școala de literatură, labiș a audiat cursurile, între alții, și ale unor nume cu greutate, dincolo de ideologie: Mihail Sadoveanu, Tudor Vianu, Camil Petrescu, Mihai Gafița, Mihai Beniuc.

Imaginea inoculată despre Labiș a fost una care l-a scos afară aproape din istoria literaturii, acuzat fiind de multe rele ideologice.

În realitate, poetul se îndepărtase de idealurile în care crezuse, devenit stânjenitor, incomod.

Lupta poetului cu inerția a fost exploatată complet diferit de sensurile ei profunde, neținându-se seama de faptul că tinerețeași talentul lui Nicolae Labiș nu au putut fi confiscate, poetul detașându-se destul de repede și înțelegând rosturile și sensurile lumii.

Se știe că pentru „decadentismul” său a fost dat afară din U.T.M., a fost consemnat în școală trei săptămâni.

Frecvența, de asemenea, un anticar care îi furniza „cărți interzise”.

Ar fi putut justifica toate acestea și altele încă puse în seama lui o crimă?

A murit Nicolae Labiș urmare a unui accident sau e vorba de un asasinat politic.

Între documente și ipoteze sunt bătătorite multe drmurii de către cei care vor să elucideze moartea sa.

Oare dosarele Securității ne vor lămuri vreodată?

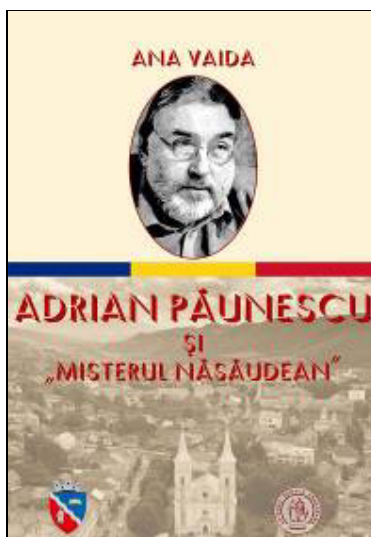
NICOLAE BĂCIUȚ

ADRIAN PĂUNESCU și „misterul” năsăudean!

Cel care a spus despre sine: *”Eu sunt bolnav de Dumneavoastră Țară./ Eu sunt bolnav de Dumneavoastră, Neam”* nu se putea să nu caute oportunități, sau să răspundă ocaziilor ivite, de a merge și vedea țara *”la prima mână”*, adică la ea acasă, în zonele unde aceasta colcăia de frumusețe primordială și sensuri înalte, adică România profundă!

O parte din România profundă a fost și este ținut Năsăudului, pe mare marele poet Adrian Păunescu l-a văzut și altfel, dincolo de cunoștințele sale extrem de bogate de istorie și cultură românească, și nu numai, sau din mersul mașinii, atunci când se deplasa cu Cenaclul *”Flacăra”* pentru diverse manifestări. Năsăudul, prin oamenii săi primitivi și iubitori de neam, țară și cultură românească, a fost cunoscut de poet (și) altfel, grație unei apropieri, devenită ulterior prietenie, de/prin familia Vaida, Ana și Gavril (Vișu) din Năsăud, unde aceasta era profesoară de matematică, director adjunct la Colegiul *”George Coșbuc”* din Năsăud, între anii 1978-1982, iar soțul ei, inginer silvic, devenit profesor, director plin la Liceul Silvic, între 1980-1987. Aici trebuie amintiți și copiii lor, Florin – Nicolae și Lelia (Carmen Aurelia) care, practic, au crescut în anii copilăriei și adolescenței, cu prietenul celebru de familie, poetul Adrian Păunescu.

Întâmplarea, poate neîntâmplătoare, că fiica lor, Lelia, care cânta muzică folk, să debuteze fericit, ca și *”copil minune”*, la 11 ani, (iunie, 1984) în Cenaclul *”Flacăra”*, pe stadionul din Năsăud (după o preselecție prealabilă în holul hotelului *”Sălăuța”*), a fost momentul de start în tot ceea ce va urma. Cooptarea acesteia în cenaclu, a făcut ca respectiva familie să urmărească de atunci și cu interes personal, și uneori să meargă și faptic, prin țară, ca să asiste la numeroasele manifestări-spectacol pe care Adrian Păunescu, *”poetul generației în blugi și al tineretului în adidași”* le făcea în fruntea Cenaclului *”Flacăra”*, spectacole anunțate din timp, iar uneori constituite ad-hoc, în prilejuri și la locuri favorabile. Fiecare manifestare-spectacol avea particularitatea sa (descrie pe larg în

publicațiile conduse de Adrian Păunescu), unde la fiecare *”se știa când se începe, dar nu se știa când se termină”*. (Ulterior, după ce devenise membru de bază în Cenaclul *”Flacăra”*, Adrian Păunescu îi va dicta Leliei, între 1986-1989, sute de poezii, *„iar, în august 1988, pe drumul Baia Mare - Ciucea, poezia ”Doamne, ocrotește-i pe români”*).

Prima invitație la Năsăud a poetului Adrian Păunescu, făcută de către familia Vaida a fost și din considerentul că poetul poate fi ajutat *”să depășească starea de depresie cauzată de închiderea abuzivă a Cenaclului Flacăra”*, după momentul din 15 iunie 1996, când Cenaclul *”Flacăra”* a fost interzis, iar poetul Adrian Păunescu marginalizat și urmărit. Urmărit mai mult ca înainte.

(Totul s-a datorat unor întâmplări nefericite, din acea zi de 15 iunie 1996, când în urma unei furtuni iscate din senin, pe stadionul *”Petrolul”* din Ploiești, unde avea loc o manifestare a Cenaclului *”Flacăra”*, la ieșire, spectatorii s-au călcat în picioare, existând și 6 morți, și asta datorită panicii și proastei organizări, organizare de care se ocupau strict organele locale de partid și de stat și nu Adrian Păunescu, care se ocupa doar de spectacolul propriu-zis. Așa cum spuneam într-o carte de-a mea dedicată lui Adrian Păunescu, *”Epistole către Adrian Păunescu - carte de iubire”*, întâmplarea de la Ploiești nu a fost cauza, ci pretextul de înlăturare din viața publică a lui Adrian Păunescu, care urcase prea mult pe scara atenției, încrederii și popularității, de devenise periculos

pentru conducerea comunistă de la București, fiindcă pe atunci doar tovarășul și tovarășa Ceaușescu aveau voie să fie populari și iubiți de către popor! Dar asta e o altă poveste).

Așadar, așa a început, prin *”Lelia Vaida și ”Cenaclul Flacăra”*, cunoașterea *”Năsăud-ului și (a) ”satelor” sale”*, așa au început, ceea ce ulterior aveau să fie generice și totodată capitole de carte, *„Vizite prin țară, propuse de noi lui Adrian Păunescu”* și *”Vizite prin țară propuse de Adrian Păunescu”*. Spuneam de generice și capitole de carte (cele 4 denumite anterior) deoarece vorbesc despre o carte și autoarea ei, carte intitulată **Adrian Păunescu și „misterul năsăudean”**, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, (606 pg.) scrisă de profesoara **Ana Vaida**, a cărei lansare a fost făcută nu de mult la Năsăud, după ce în prealabil, se dezvelise un bust de bronz al poetului Adrian Păunescu, în condiții de reală sărbătoare, pentru oficialități și locuitorii zonei. Titlul cărții este inspirat de un autograf de-al lui Adrian Păunescu, unde acesta mulțumește familiei Vaida *” pentru accesul tandru la misterul năsăudean”*.

Ospitalitatea gazdei și încrederea lui Adrian Păunescu în prietenia sinceră a acestora, dar și a faptului că se simțea bine în zonă, a avut urmări dintre cele mai faste. Conștientă de valoarea lui Adrian Păunescu, ca om și ca poet, d-na Ana Vaida a adunat cu cerbicie, ca și cronicar onest, toate mărturiile vizitelor lui Adrian Păunescu la Năsăud, de la prima, cea din august 1986 și până înainte de moartea acestuia, din 5 noiembrie 2000. Ba a mai adunat și mărturiile despre diversele participări, alături de Adrian Păunescu, la acțiuni culturale sau de agrement cultural, sau de altă natură, în diverse părți ale țării.

Prin intermediul soților Vaida, apoi a altor familii iubitoare de poet și cultură românească, Adrian Păunescu ajunge să cunoască și să iubească zona. Autoarea menționează și faptul că *”pentru a-i diversifica petrecerea timpului liber, în perioada de ședere la Năsăud”*, insistau ca Adrian Păunescu să meargă cu ei, acolo unde aceștia erau invitați, locuri unde acesta *”nu dorea să iasă în evidență, preferând postura de atent observator”*.

Notând cu scrupulozitate →

RĂZVAN DUCAN

toate aceste întâlniri, d-na Ana Vaida recompune în prezenta carte întâlniri, locuri și spuse ale marelui poet, justificându-le, aproape de fiecare dată, prin redarea unor poeme scrise de Adrian Păunescu în respectivele situații, neuitând să precizeze amănunte din „bucătăria” nașterii lor, inclusiv în cărțile în care aceste poezii au fost ulterior publicate. Ea aduce prin asta un elogiu atât poetului și poeziei sale inspirate, cât și locurilor „țării” Năsăudului, locul de care autoarea este îndrăgostită peste poate. Adnotările acesteia arată că Adrian Păunescu se inspira aproape din orice. De altfel, în carte sunt numeroase și fericite inserții de istorie și cultură zonală, dar și de fapte simple, terne, ale unor oameni simpli, fără sofisme, mai toate cu legătură cu Adrian Păunescu, inserții fericite care dau particularitate și strălucire cărții.

Alteori, autoarea, scrie câteva propoziții introductive pentru a justifica o idee, pentru ca apoi să citeze pe larg din articolele apărute în revista „Flacăra”, în „Totuși Iubirea”, în „Vremea-manifest”, în „Flacăra lui Adrian Păunescu”, în alte publicații, semnate de Adrian Păunescu, Andrei Păunescu, Ana Maria Păunescu Ioan Pinteș (care și prefațează cartea), Ion Drăgan sau alți publiciști. Semnificative sunt rândurile citate din Andrei Păunescu, fiul poetului, din cartea acestuia, „Supraviețuirea lui Adrian Păunescu – Calendarul unui vulcan”, acesta din urmă notând cu scrupulozitate, din punctul personal de vedere, tot ce era mai semnificativ din „viața la zi” a lui Adrian Păunescu.

În poeziile redade sau citate, ale lui Adrian Păunescu, apar numeroase toponime. Sunt și mărturii sau simple propoziții, ale marelui poet, ce fac acum cinste locului: „Năsăudul este orașul tuturor satelor sale”, „Liceul „George Coșbuc” din Năsăud este (aproape) cât o facultate”; „Grănicerii din satele Năsăudului poartă Lumânări în mâini, pentru Învierea Neamului”, „E atâta lună plină aici, la Năsăud, încât acum îmi explic, luminozitatea aproape inumană a poeziei lui George Coșbuc”, „...dar Maramureșul/ E nordul de taină, ce-și conține sudul!.../ Ci tu iubești mai mult din toate, de-atâta vreme, Năsăudul...”, „Orașul grănicerilor, fabrica de academicieni”, „...vom păstra

placând în orice sud,/ ca pe un manual de Năsăud,/ lumina poeziei lui Coșbuc”, „...lângă ”Oda bucuriei” a lui Beethoven eu așez, începând din ziua de 31 mai 1987, ”Nunta Zamferei” a lui George Coșbuc...”(cu referire la Maialul de la Năsăud), etc.

Spune Ana Vaida: „ Adrian Păunescu a fost un adevărat avocat al țărănilor români și al satelor din România (...). Adrian Păunescu era obsedat de satul românesc, cu țărăni hăituiți spre orașe, pentru a deveni muncitori. El iubea satul ca matrice a poporului românesc, nealterat de modernisme inutile, deținător al unor valori morale, sociale, medicinale, religioase și filosofice perene. Suferea sincer din cauza politicii de umilire a țărănilor”.

Nu de puține ori poetul se implica și încerca să rezolve problemele cu care se confruntau oamenii și care îi erau făcute cunoscute, în calitate de... „activist de popor” (sintagma îi aparține) pe care o considera, în antiteză cu cea de „activist de partid”, „singura cu adevărat cuprinzătoare în procesul construcției naționale”. Autoarea face remarcă că „Adrian Păunescu nu era deloc superficial, ci din contră, foarte motivant, atunci când se străduia să rezolve o problemă”. Și multe le rezolva. Aceasta în condițiile în care era urmărit în permanență de către securiști în civil, unii îmbrăcați în milițieni sau chiar în călugări. Spune Ana Vaida: „Era însă obișnuit cu supravegherea...”, amintind și „de scrumierele cu fir, de vasele de flori, bine plasate într-un anumit loc, bine indicat special pentru dânsul”. Uneori „următorii s-au deconspirat...E vorba de evenimentele petrecute la Moara de la Hordou, la Magazinul Eva din București, la noi în porumbul din grădina casei de la Năsăud, la Ilva Mică la nunta de la căminul cultural”.

Iată un poem emblematic de-a lui Adrian Păunescu, referitor la iubirea lui față de Năsăud și valorile sale eterne: „ Și dacă uit ce-i viața, și dacă uit ce-i moarte/ Și dacă nu știu mâine unde-am să mă duc/ Cred că la mine-n leagăn, avea cuiar un cuc./ Care mi-a dat puterea să tot colind departe./ Visez distanțe noaptea și mă visez năuc/ Dar, iată că mi-a bine, în Templul Sfintei Arte./ Aici, în

Năsăudul, ce-mi pare-un semn de carte/ Între un trist Rebreanu și-un liniștit Coșbuc./ Și se mai poate face pe-aici câte ceva./ Eu simt la mine-n creier o tranzitivă jale:/ Să vină Ministerul să-nceapă-a repara/ Tot ce-a stricat cu mâna incompetenței sale./ Să fie Năsăudul ce a mai fost cândva:/ Tipar înalt și vatră a Școlii lui Normale” (**Cetatea, semn de carte**). Poezia olograf, cu autograful poetului, a fost scrisă inițial, în 1983, în Cartea de Onoare a Liceului „George Coșbuc” din Năsăud.

Atunci când a fost găzduit la Râmeș, cu binecuvântarea IPS Emilian Birdaș, de către maica Ierusalima, imediat după interzicerea sa, după evenimentele de pe stadionul „Petrolul” din Ploiești, Adrian Păunescu va scrie versuri precum: „Aici voi re-învăța să fiu cucernic/ În acest mic pământ mareț/ Ca să mă rog să fii mereu puternic/ Poporul meu de Daci și de Râmeși”, ca să nu mai spunem că aici a scris și „Colindul Ardealului”.

Dar temperamentul poetului și neastâmpărul său pentru înfrângerea minciunii și triumful adevărului, nu puteau să-l facă să re-învețe să fie „cucernic”. Ba din contră. Iată o poezie din august 1988, scrisă la Baia Mare, care ca și poezia „Analfabeților”, dar și altele, contrazic cu brio părerea unora că Adrian Păunescu ar fi fost „poet de curte”: „Foaie verde, brad de moarte,/ Pleacă veste, vine carte./ De aici, până departe./ Șapte poște, șapte arte./ Foaie verde prag de iarbă,/ Luminiș în țară oarbă,/ Neamul a-nceput să fiarbă./ Marx și-a mai tăiat din barbă./ Foaie verde de foioase,/ Umblă moartea pe la case,/ Toată jalea într-un glas e:/ Să ne lase, să ne lase!// Foaie verde flori de toate,/ Zodii spun că nu se poate./ Dar auzi că vântul bate./ Cineva mănâncă sate./ Foaie verde iod al nucii,/ Țipă bube, cântă cucii./ Urlă lemnele ulucii/ Și-și fac morții semnul crucii./ Foaie verde, umbră verde,/ Dacă satul ni-l vom pierde,/ Țara noastră ne-o vom pierde./ Roagă-o mamă să ne ierte./ Foaie verde care moare,/ Dă-ne, Doamne, milă mare./ Să ne ținem pe picioare/ Când ne taie cu topoare./ Foaie, foaie, foaie, foaie,/ Frunțile ni se-ncovoie./ Nu-i așa tot ce așa e./ Niculaie, Niculaie.” (**Scrisoare către Niculaie**). →

Și iarăși vine 5 noiembrie

- lui Adrian Păunescu

Și iarăși vine 5 noiembrie,
bine era să nu fi fost nicicând,
din 4 să fi trecut direct în 6,
să fi sărit această zi din rând.

Nimeni nu i-ar fi simțit lipsa,
amintirea n-ar mai fi dureroasă,
noiembrie ar fi fost o lună nici
de scos afară, nici de băgat în casă.

Ca un cuțit ce caută o jugulară,
ea a venit imperativ, cum n-a mai
fost,
și-a căutat în stânga și în dreapta,
de parca-ar fi venit c-un singur rost.

Într-un spital din București
ea l-a găsit, parșivă, piază rea,

se antrenase ca să tragă reflectorul,
atenției, prin 5 noiembrie, pe ea.

Nimeni nu știa c-a fost la sală,
să facă mușchi, trăgând de fiare,
de-a ridicat din blugi și din adidași,
o generație întreagă de-ntristare.

Venise pentru el anume, de aceea
nu-mi cereți să iubesc ziua de 5
și nici noiembrie 2010 când
l-a tras moartea, cu un fel de vinci.

Cuvine-se să facem precizarea,
că n-a murit de cord, cum unii spun,
motivu-i altul, nu o știu prea mulți
și-mprăștie doar bule de săpun.

El a murit de-o boală foarte grea,
ce nu e în certificatul de deces,
funcționarul nu a știut să scrie,
la cauză, că-i din iubire în exces.

El singur boala și-a mărturisit-o,
că-l umple cu un dulce-amar alean:
*"Eu sunt bolnav de Dumneavoastră
Țară,/*

*Eu sunt bolnav de Dumneavoastră,
Neam".*

RĂZVAN DUCAN

6 octombrie 2019

→Spune Ana Vaida în altă parte:
*"Am scris deja în această carte că
Adrian Păunescu nu bea alcool,
numai "pupa" paharul, uneori nu-l
atingea de loc. L-am avut oaspete
mult peste 100 de zile, dacă le punem
la loc, am participat la sărbătorirea
zilelor sale de naștere, am fost prin
țară în zeci de locuri împreună cu
dânsul și niciodată, nici măcar o
dată, nu l-am văzut beat, nici chiar
băut".* La aceste mărturii vin cu
propria mărturie. Am fost cu Adrian
Păunescu la aproape 20 de mese, cu
de toate. Niciodată nu l-am văzut
atingându-se de băuturi alcoolice. La
fiecare masă l-am văzut consumând
doar apă minerală în amestec cu coca
cola. Aceasta ca să răspund și eu
diverșilor cârcotași, care îmi spuneau,
"ca știutori" despre așa zisele beții ale
lui Adrian Păunescu! Aceasta, ca o
paranteză!

Mai aflăm și de întâlnirea "în
ilegalitate", în vara anului 1989, în
subsolul Casei de Cultură din
Focșani, dintre Adrian Păunescu (ce
fusese interzis la spectacolul din sala
mare, prin "ordin de sus") cu patrioții
români de peste Prut: poetul Grigore
Vieru și cantautorii Doina și Ion
Aldea Teodorovici, unde - spune d-
na Ana Vaida - *"am cântat în grupul
nostru restrâns", "Doamne,
ocrotește-i pe Români".*

Sunt amintite vizitele la Alba Iulia,
știut fiind că *"Adrian Păunescu iubea
enorm Alba Iulia,.. Știu aceasta și
personal, datorită întâlnirii cu Adrian*

Păunescu, la Alba Iulia, la 1
Decembrie 1997 (acesta însoțit fiind
de Andrei și Ana Maria Păunescu)
când mi-a spus ceea ce am găsit și
într-o poezie de-a lui, cum că ar fi
dorit să fie *"noroi pe bocancii
românilor, care în dimineața zilei de
1 Decembrie se îndreptau spre Alba
Iulia".*

Mai sunt amintiri de la Tg.Mureș, de
la Biserica "Sf. Înviere" din cartierul
"Tudor Vladimirescu", unde Adrian
Păunescu este ctitor, datorită
contribuției în proporție de
aproximativ 60 % la ridicarea
locașului de cult, locaș căruia i-a
închinat și o superbă poezie,
"Biserica lui Dumnezeu".

De asemenea, sunt menționate
vizite, cu situații aferente și în alte
localități (în ordine aleatorie): Albac
și Apusenii, dar și București, Sinaia,
Putna, Bârca, Moisei, Ilve, Vișeu de
Sus, Boiu Mare-Blidari, Bistrița,
Parva, Ciucea, Rohia, Târnița, Potoci-
Bicaz, etc. Apar și mulți oameni, ai
cărora pași s-au intersectat fericit, în
spațiu și timp, cu cei ai marelui poet:

familia Dumitru și Maria Nistor din
Năsăud; familia Ion și Anișoara
Hașegan din Siliștea Sibiului, Nica
Zaharia, Florin Săsărman, Ioan
Pintea, etc.

Cartea mai conține în "Anexe":
Autografe primite de familia Vaida de
la Adrian Păunescu; Copii de articole
și manuscrise în alb-negru și color;
Fotografii alb-negru și color; Hărți cu
"turneul-fulger", vara lui 1988; (și)
Lista cu toate poeziile citate în carte.
De asemenea, un cuvânt de încheiere,
din partea autoarei.

Este o carte de iubire, cu
numeroasele sale fațete, o carte de
iubire a unor adevărați intelectuali din
Năsăud, față de un om și un poet,
aflat mai ales într-o perioadă nefastă a
vieții.

Față de un om care o viață a
luptat neînfricat pentru oameni și care
ca poet, devenit NAȚIONAL, a
recalibrat lirismul românesc, dându-i
o nouă combustie, plină de forță și
frumusețe.

Este deopotrivă și o carte
document, care completează
informații despre Adrian Păunescu,
dându-ne "știri" și de pe "partea
nevăzută" sau mai puțin știută a lui
Adrian Păunescu.

Acestea nu fac decât să dea noi
carate informative și de strălucire
întregul numit Adrian Păunescu, cel
care a iubit la modul sublim
ROMÂNIA și pe ROMÂNII. Care a
iubit dreptatea și adevărul, care „a
iubit valorile”, așa cum îi și este scris
pe piatra de mormânt.

STATUILE ORAȘULUI Monumentul Latinității

sau Statuia Lupoacei se află în centrul municipiului Târgu-Mureș, în fața sediului Prefecturii Mureș. Lupa Capitolina e un monument al latinității amplasat în Roma, Italia. Pentru a omagia originea latină a poporului român, între 1906-1926 statul italian a făcut cadou României 4 copii ale celebrei Lupa Capitolina din Roma (București 1906, Cluj 1921, Chișinău 1921, Timișoara 1926). Statuia aflată în Târgu-Mureș este o copie după statuia Lupoacei din București (modelată de sculptorul Ion Schmidt Faur, dezvelită la 23 mai 1924).

Statuia e înscrisă pe lista monumentelor istorice din județul Mureș, elaborată de Ministerul Culturii și Identității Naționale (cod LMI | MS-III-m-A-16079).

Unul din cei care s-au ocupat în mod special de a reprezenta simbolurile, tradițiile și valorile românești și în orașul Târgu Mureș a fost primarul Emil Dandea. Preocupările primarului în acest sens s-au concretizat în 3 statui, devenite în anii care au urmat simboluri ale orașului Târgu-Mureș. Cele 3 statui sunt: Monumentul Ostașul Român (1924), Monumentul Latinității (1924), iar ulterior statuia ecvestră Avram Iancu.

Pentru realizarea Monumentului Latinității edilul Emil Dandea a apelat la sculptorul Ion Schmidt-Faur, autorul Monumentului Ostașului Român și a bustului lui Alexandru Papiu Ilarian amplasat în fața Colegiului Al. Papiu Ilarian din Târgu-Mureș. Schmidt recurge la o copie a Monumentului Latinității de la București, proiectând totodată și un soclu somptuos pentru ca statuia să integreze în arhitectura pieței Palatului Primăriei (ulterior Palatul Prefecturii din Târgu-Mureș). De executarea soclului s-a ocupat inginerul E. Metz. Statuia împreună cu soclul avea o dimensiune de 3,30 m, pe soclu fiind gravat următorul text: *LATINI-TĂȚII - ORAȘUL TÂRGU-MUREȘ - 1924*.

Dezvelirea monumentului a avut loc într-un cadru festiv în data de 10/23 mai 1924. La ceremonie au luat parte mai multe oficialități locale printre care și primarul Emil Dandea care a susținut și o alocuțiune.

Iată un fragment din aceasta: [*Monumentul latinității*] „*simbolizează conștiința latinității noastre care a contribuit mult la conservarea, păstrarea conștiinței naționale a poporului român și, prin urmare, la realizarea idealului nostru milenar... Dacă poporul român a avut până la Marea Unire conștiința latinității sale, cu atât mai mult ne însușește astăzi trecutul nostru... Și cum în trecut simbolul lupoacei alăptând pe Romulus și Remus ne îmbărbăta în suferințe, amintindu-ne dreptatea cauzei noastre și originea noastră nobilă, - acum tot amintindu-ne această origine și calitățile neamului - acest simbol de bronz al latinității noastre va fi în ochii fiecărui cetățean și simbolul puterii conștiente a neamului românesc, care a reintegrat Dacia, veche provincie a strămoșilor săi, o administrează cu generozitate, dreptate și totodată cu demnitate*”.

Statuia a rămas în fața Primăriei din Târgu-Mureș până în septembrie 1940, dată la care copia a fost mutată în orașul Turda, pentru a supraviețui perioadei de ocupație ungurești.

La cererea Inspectoratului Județean de Cultură Mureș, statuia a fost restituită în anul 1991 municipiului Târgu-Mureș. Dar, de la Turda, statuia a fost dusă mai întâi la Combinatul Chimic Târnăveni, unde i s-a făcut o cosmetizare necesară, după zeci de ani de amplasare într-un mediu poluat (ciment, praf etc.). La montarea ei pe soclul din fața Palatului Administrativ din Târgu Mureș la data de 30 noiembrie 1991 au ajutat și specialiști din Târnăveni - Victor Cristea, Virgil Zăhan ș.a..

S.P.B.

Remember

Mărioara Murărescu

(1 octombrie 1947 - 31 ianuarie 2014).

Oricărui român, care are noțiunea ce înseamnă folclor românesc, tradiție pură, îi vine în gând un singur nume: Mărioara Murărescu

Dacă ar fi trăit, i-am fi spus “La mulți ani!”, însă înălțăm un gând pios către ceruri, dorindu-i odihnă veșnică și amintindu-ne cu drag de cea care a fost Mărioara Murărescu.

A fost cea mai apreciată realizatoare de emisiuni folclorice din România, unul dintre cei mai importanți stâlpi de susținere a adevărului, esenței autenticității cântecului și portului românesc adevărat. Într-o lume în care comercialul, facilul și nonvaloarea încearcă să câștige tot mai mult teren, Mărioara Murărescu prin emisiunea Tezaur folcloric ne-a învățat să prețuim creația neașă, adevărată a neamului nostru românesc, fiind printre ultimele “bastioane” de luptă împotriva pseudoproducțiilor muzicale care s-ar vrea folclor, dar nu sunt. Din păcate a plecat la ceruri mult prea devreme, iar lipsa dănzei, nu trece neobservată.

A călăuzit pașii multor tineri spre muzică populară românească și a învățat publicul să privească „folclorul că pe ceva viu, care ne reprezintă, și prin care putem să cunoaștem neamul acesta”, inclusiv pe cei ai talentatei interprete Oana Bogdana Pop, care reprezintă zona noastră de câmpie, laureată a concursului „Muguri de tezaur” în cadrul emisiunii Tezaur Folcloric din anul 2006.

Mulțumim, doamnă pentru toate lucrurile minunate pe care le-ați realizat pentru noi!

Dumnezeu să o odihnească în pace!

DINUCA BURIAN

Repere de credință

Patrimoniu restituit

Hetiur este o veche localitate săsească, atestată documentar din 1301, și situată în partea sudică a județului Mureș, pe drumul european E60, la 6 km. distanță de municipiul Sighișoara. Biserica ortodoxă din localitate, ridicată în anii 1808-1809, este una din cele mai reprezentative biserici din județul Mureș, o construcție mică, în stil romanic, cu un turn în față, având hramul “Buna Vestire” - printre primele bisericii de piatră ridicată în zona Sighișoarei.

Aflat pe lista monumentelor istorice (Cod: MS-II-m-A-15698), lăcașul de cult adăpostește în inventarul său obiecte de mare valoare, ce fac parte din patrimoniul cultural național. Piesa cea mai importantă, cea mai valoroasă, dar și cea mai fragilă din inventarul Bisericii este iconostasul pictat, al cărui autor se bănuiește a fi, protopopul Ioan Ghiaja din Paloș, pe care îl găsim semnându-se pe un manuscris copiat de el “preot

și zugrav”. Din textul pisaniei inscripționată pe peretele interior al iconostasului aflăm și datarea acestei prețioase lucrări de artă : 19 iulie 1821.

În decursul timpului Bisericii din Hetiur i s-au făcut, cu contribuția sătenilor, multe reparații, consolidări de teren, adăugiri și înzestrări, ultima intervenție datând din anul 2000 când a fost redecorat interiorul și când biserica a fost dotată cu un nou iconostas din lemn de stejar, sculptat. Din nefericire iconostasul vechi, a fost depozitat în condiții insalubre într-o șură. De aici muzeograful Oficiului pentru patrimoniu cultural național Mureș, l-au preluat “pentru tratare și luare în custodie din cauza stării avansate de degradare”, cu procesul-verbal din 28.03. 2000, și l-au depus la spațiul de concentrare de pe lângă Protopopiatul Ortodox din Târgu Mureș.

Din dorința de a pune în valoare potențialul cultural-spiritual al Județului Mureș, ținându-se cont de importanța istorică și artistică

deosebită al iconostasului bisericii din Hetiur, acesta a fost restaurat integral în condiții ireproșabile, de câțiva resturatori și conservatori ai Muzeului Județean, împătimiți ai culturii și artei românești, costurile lucrării fiind suportate în întregime de protopopul Gheorghe Nicolae Șincan.

Degradat și aflat în real pericol de prăbușire cu icoane cu tot, plin de praf de carii, crăpat, cojit, și înnegrit de fumul lumânărilor și al nepăsării, iconostasul de o mare valoare artistică și o frumuseță aparte, a fost adus din nou la viață, iar astăzi împodobeste biserica de lemn, cu hramul “Sfântul Gheorghe” din Târgu-Mureș, unde așteaptă zilnic să fie văzut și admirat.

Preot FLAVIU ȘINCAN

Iconostasul bisericii din Hetiur, acum în Biserica de lemn cu hramul „Sf. Gheorghe” din Târgu-Mureș

O comoară a spiritualității românești

Biserica „Sfintii Arhanghelii”, Reghin

O biserică cu cât e mai veche cu atât e mai încărcată de istorie și de spiritualitate, arată sfințenie și continuitate. Cu atât mai mult bisericile de lemn au valoarea lor incontestabilă prin vechimea spiritualității lor și de asemenea prin mesajul de natură istorică pe care îl transmit. Ținuturile mureșene sunt binecuvântate și ele cu aceste perle și comori de spiritualitate: bisericile de lemn. Ele exprimă vechime, continuitate și permanență pe aceste meleaguri binecuvântate de Dumnezeu, care de multe ori de-a lungul istoriei au fost atât de încercate de greutăți, necazuri, vicisitudini, însă credința nezdruccinată a acestor oameni de aici și de pretutindeni, precum și rugăciunile lor făcute la altarele seculare ale bisericilor lor au făcut ca pronia dumnezeiască să-i ocrotească de fiecare dată, să-i ferească de toate relele abătute asupra lor, ca să-și poată continua viața în tihna specifică adevăratului creștin ardelean.

Cu timp în urmă, orașul Reghin, cunoscut sub denumirea de „Reghinul Săsesc”, era, de fapt, o așezare urbană cu populație preponderent săsească, doar la marginile orașului (denumite maiere) se afla o populație de muncitori și zilieri români și maghiari. Acolo, la margine de oraș, românii și-au construit o biserică a lor, în 1725, sus, pe un dâmb. Biserica este deosebită ca stil, în formă de cruce, adusă de o seamă de români macedoneni stabiliți prin partea locului ca negustori. Aceștia, întărind puterea economică a românilor localnici, au ajutat fără îndoială la construcția bisericii. Biserica este construită din bârne de brad, netencuită exterior, pe tălpi de stejar de aproximativ 60 cm, în formă de cruce, altarul poligonal fiind mai strâmt decât lățimea naosului și având 7 fețe, din care paralelele N și S mai mari, ca să dea spațiu interiorului.

Inițial, biserica nu a avut nici tindă, nici turn, nici clopotniță, abia în anul 1791 protopopul Petru Maior, marele cărturar, i-a adăugat tinda și clopotnița, fiind slujitorul bisericii. Biserica are peste tot un singur acoperiș din șindrilă, dar la altar acoperișul nu se acomodează planului, având 3 și nu 7 fețe, iar la absidele laterale 3 și nu 5 m, cum cere planul. Încheieturile altarului, ale absidelor au o lucrătură de mare iscusință, dovedind îndemânarea de artist a meșterului lemnar anonim, care a executat construcția cu mare măiestrie. Altarul a fost pictat de Toader

Zugravul, care a lucrat prin aceste părți, pe la anul 1760. Pictura este executată direct pe lemn, împodobind altarul integral, cu respectarea rânduielii erminiei ortodoxe, făcând îndreptățită presupunerea că Toader Zugravul s-a aflat în legătură cu Sfântul Munte Athos. Iconostasul - tâmpla - are înspre naos icoanele împărătești executate mai târziu, biserica suferind renovări, dintre care una din 1857, mențiunea fiind făcută chiar pe iconostas, în altar. Deasupra ușilor se află lucrări ale aceluiși Toader Zugravul, 14 prăznicare, pe dosul unuia aflându-se semnătura originală a marelui zugrav.

Nu se cunosc numele slujitorilor dinainte de Petru Maior și nici chiar ale celor de după el, știindu-se doar din tradiție că biserica a fost deservită de călugări necunoscuți, până la părintele Pamfil, care a slujit 40 de ani, apoi preotul Basiliu Mare a slujit 30 de ani, iar preotul Petru Ciobotaru 40 de ani. Ultimii doi sunt înmormântați în apropierea bisericii. A urmat preotul Ioan Oprinca până în anul 1940, preotul Iuliu Man slujind apoi până în 1948.

De la anul 1948 până la 1985, biserica a fost afiliată Parohiei Reghin II. În anul 1985, se reînființează parohia sub denumirea „Petru Maior”, redată cultului creștin, iar credincioșii îi acordă o grijă deosebită, fiind executate lucrări de conservare prin îngrijirea preotului Ilie Damian, ajutat de un Consiliu parohial competent. Azi, Parohia „Petru Maior” este păstorită de vrednicul și harnicul preot Daniel Ciolocoiu, care poartă de grijă și de această biserică monument istoric.

Biserica monument istoric „Petru Maior” este vizitată de numeroși turiști de pretutindeni, care au aprecieri elogioase la adresa ei. Sunt necesare însă lucrări de reparații și restaurare și repunerea ei în circuitul public, prin amenajarea ca muzeu al spiritualității ortodoxe românești.

FLORIN BENGAN

Satul care și-a pierdut veșnicia

"Veșnicia s-a născut la sat",
Dar nefiind tributari veșniciei,
Țăranii au uitat definitiv de sat
Și sunt imuni și la cutia milei.

S-au emancipat cu apartamente,
Pe care le-au cumpărat la oraș,
Vor să miroase a domni adevărați,
Și nu a țărani, și-a balegă, și-a caș.

Au lăsat munca ancestrală la pământ,
Ei, cândva, talpa țării, poporeni,
Au ales să sfârneasă telecomanda,
În loc de boabele de pe coceni.

Au vândut fără regret pământul,
Pentru care moșii lor au luptat,
Pentru un minim confort temporar,
Au devenit străini la ei în sat.

Nu mai au dragoste pentru pământ,
Precum avea Ion a lui Rebreanu,
Dacă-i întrebi de sat, promit solemn,
Că o să meagă ca să-l vadă, dar la anu.

Acuma sunt "plecați", online,
Beau apă din izvorul de la pet,
Au prieteni peste tot în lume,
Stau la taifas și beau cu ei pe net.

Și plâng unii pe umerii celorlalți,
Empatizând și laudând pe mulți,
Dar nu vezi pe niciunul ca să vină,
La ei, la-nmormântări sau nunți.

Deasupra poartă costume de firmă,
Pe dedesupt nu mai știu cine sunt,
Deși conduc cu mâinile BMW-uri,
Au unghii ce miros înc-a pământ.

Când beau își amintește de sat
Și de pământul ce cândva a fost,
Unde soarele îi saluta dimineața
Și stelele îi luminau cu-n rost.

Se pleacă acuma-n patru zări senine,
Uitându-se de seninul dintăi,
Părinții lor, ce trag acas' să moară,
N-are cine să le stea la căpătâi.

Că satul a ajuns azil de bătrâni,
Bătrâni uitați, cu viață amară,
Ce vegetează sau devin năluci,
Vorbind singuri de nepoții de-afară.

Și anul trece și mai trec și zece
Și satul românesc e fără scăpare,
Morții se îngrijesc între ei, în cimitire,
Cine să le mai aprindă lumânare?

Toate se liniștesc, până la urmă,
Chiar și satul, depopulat din greu,
De singur se cere la azilul de sate,
Dar sunt locuri puține, la Muzeu.

RĂZVAN DUCAN

La Târgu-Mureș,

Proiectul INNOCastle

(Stakeholder meeting — SHM II)

În perioada 22-23 octombrie 2019 la Târgu-Mureș, la Târgu-Mureș va avea loc a întâlnire a factorilor interesați în cadrul proiectului INNOCastle - Inovarea instrumentelor politicilor publice pentru castele, conace și domenii istorice, manifestare organizată de Institutul Național al Patrimoniului, care este și coordonatorul Proiectului INNOCastle.

Proiectul se desfășoară în parteneriat cu Universitatea din Ghent (Belgia), Provincia Badajoz (Spania), National Trust (Marea Britanie) și Provincia Gelderland (Olanda) fiind susținut de Ministerul Culturii și Identității

Naționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice prin AM POR, Agenția de Dezvoltare

Centru și Consiliul Județean Mureș (pentru zona Mureș) și vizează conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.

Proiectul e finanțat din fonduri FEDR, prin programul Interreg Europe, care are ca scop principal să asigure conservarea și valorificarea durabilă a reședințelor elitelor istorice prin remodelarea actualelor politici publice, pentru ca acestea să răspundă mai bine necesităților locale/regionale actuale și să reflecte tendințele internaționale din domeniul protejării patrimoniului imobil.

Evaluarea situației actuale a imobilelor țintă, castele, conace, domenii istorice, va permite elaborarea direcțiilor de abordare a restaurării și punerii în valoare a patrimoniului cultural imobil.

În cea de a doua zi, vor fi efectuate și vizite în teren, la Gurghiu – castelul Rakoczi-Bornemisza, Gornești - castelul Teleki, Dumbrăvioara - castelul Teleki, Glodeni - castelul

Teleki, Sângeorgiu de Mureș - castelul Máriaffy.

Și-au anunțat participarea Ștefan Bălici, director Institutul Național al Patrimoniului, Ioana Irina Iamandescu, director adjunct, Institutul Național al Patrimoniului, președinte ICOMOS, raportorul: Irina Leca, expert comunicare, Raluca Bărbulescu, expert în politici destinate HCME, Adina Dragu, expert politici publice, Paul Thissen, expert în politici destinate HCME Provincia Gelderland (Olanda),

Organizatorii așteaptă să participe reprezentanți ai ADR Centru, CJ Alba și Harghita, ai Administrației Bazinale de

Apă Mureș, ai DJC Mureș, OAR Mureș și ai autorităților locale care au pe raza UAT-ului castele, conace

și domenii istorice, ONG-uri locale de profil, entități publice și private, precum și persoane fizice care au în proprietate astfel de monumente istorice.

SERGIU PAUL BĂCIUȚ

Vis

Absorb în trup miresmele luminii,
Mă-mprenez cu liniștea din vid,
Mă dispersez în cercuri și în linii,
Trecând cu limbi de foc prin orice zid,

Dizolv în irizări necunoscutul,
Difuză, ca un spectru dilatat,
Și simt vibrând în aer începutul
Din cripticele cuante eclatate.

Urmând cărarea anticelor matimi,
Materia se-ntoarce-n matca ei,
Prin inima tărâmului de patimi
Și carnea lumii... căutând temei...

Sunt parte din întregul fără maluri
Și niciun sine-n sine, nu m-a-nchis,
Dar când să trec prin ultime portaluri,
Un fulger sacru m-a trezit din vis.

Vise aptere

Trecut retezat de topoare
Și vise căzute-n dizgrații,
Amestec de plâns și stupoare,
Ce cad secerând generații

Arsură de flăcări dușmane
Surzenii greșit moștenite
Creând apocrife umane
Și neamuri căderii menite.

Stupoare, declin, inversare,
Valori care mor ignorate,
În toate mai trebuie sare
Și toate se cer colorate.

Prezentul a prins mucegaiuri,
Umbrit de sisteme mizere,
Ne bântuie dozeri prin raiuri,
Iar visele noastre-s aptere.

Arena cu fluturi

Strig în pustie
poate că voi dezlâna seceta, stârnind
norii...
ploi răzlețe udă nisipurile mușeniei
mele
rătăcit în propria minte
caut niște vânzători de zâmbete
să facă tombe prin sufletul meu
ca printr-o arenă cu fluturi

în aula singurății se așază niște raze
ele așteaptă apa vie a cunoștinței
binelui și răului
profesorul nu-și mai împarte
cuvintele
razele se ridică și pleacă
scaunele plâng în întuneric
liniștea ruginește pereții inimii
universitatea aceasta are un mare
coeficient de risc

aici tăcerea nu mai transmite nimic
nu-i decât o nișă în miezul sufletului
din care
ies păsări albastre cu aripile rupte
ele se așază pe brațele copacilor și tac
(mai bine decât un cântec de jale
totuși)

satul e plin de arbori uscați și case
părăsite
numai aburul cafelei mele mângâie
aerul
un ultim om se încapățânează să plece
un om și un câine întunecat înținși pe
dunga zării
recroiesc orizontului mantia dimineții
pe care mai bate soarele din când în
când.

EMILIA AMARIEI

CUVÂNTUL DE ÎNVĂȚĂTURĂ

Învierea fiului văduvei din Nain

„Iată Eu astăzi ți-am pus înainte viața și moartea, binele și răul... Ți-am pus Eu astăzi înainte și binecuvântare și blestem. Alege viața ca să trăiești tu și urmașii tăi.” (Deut. 30: 15, 19)

Sfântul Evanghelist Luca, ne relatează că Domnul Iisus străbătea hotarele Iudeii și Galileii, binevestind apropierea împărăției lui Dumnezeu. Pe drumul ce vine dinspre Capernaum, la porțile cetății Nain, S-a întâlnit cu moartea, care răpise pe unicul fiu al unei sârmane văduve. Femeia fusese lovită de un al doilea necaz. După ce își pierduse soțul, iată că și-a pierdut și fiul, nădejdea și toiagul bătrâneților ei.

Ascultând fragmentul evanghelic al zilei, ne punem firească întrebarea, de ce trebuie să vorbim despre moarte? Nu este oare un subiect cam straniu? Ce are problema morții cu noi, care suntem vii și frumoși și tineri și... veșnici? De ce să vorbim despre moarte, când și așa totul în jur moare, iar noi ar trebui să facem un tratament de scăpare de moarte, de frig, de întretinere, de sărăcie, de durere, de oboseală, și de tot ce ne stresează? Pentru ce o altă Evanghelie pesimistă, tristă? Să mergi la Biserică și, să ți se vorbească despre moarte?! De ce nu ți se vorbește, spre exemplu, despre cum să câștigi la loto, la bingo, ori la bursă? Sau, de ce să nu vorbim despre nimic, de ce să nu ne laudăm pe noi înșine și, în loc de sfinte icoane, în Biserică să punem portrete cu noi și cu ambițiile noastre?

Eu, iubiți credincioși, cred că Evanghelia zilei nu are nimic cu moartea. Sau moartea de aici, nu e moartea despre care ne e teamă nouă să vorbim, atâta timp cât Domnul i-a spus mamei, plin de milă: Nu plânge! Cum adică, Doamne, să nu plângă, dacă e văduvă, și încă tânără, și cu un copil în sicriu, pe care chiar acum îl duce la groapă? Ce fel de Dumnezeu e acesta, Care nu înțelege durerea, nu înțelege lacrimile unei mame singure care plânge? Cum să nu plângă? Cum să nu jelească? Cum să tacă, atunci când totul în ea țipă?

Însă Dumnezeu nu vrea să îi dea o pastilă, ca să-i ușureze durerea și

nici n-a vrut ca ea să nu plângă! Ci dorea ca ea să plângă, însă cu sens nou, cu bucurie. Nu plânge, îi spune văduvei din Nain! Adică nu se termină totul cu moartea, cu această moarte! Viața de după aceea e plină de nemurire! Nu mai plânge! Nu e timp pentru lacrimi de întristare, pentru că a venit Bucuria voastră la voi și Bucuria voastră nu e o stare, ci o persoană.

Eu sunt Bucuria voastră, spune Domnul! „Voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie” (In. 16, 20).

Adică cum, să nu plângi la înmormântare, dacă plânsul, după cineva drag, e înscris în firea noastră? Ba da! Trebuie să plâgem pe cei dragi și nici nu putem alfel. Trebuie să plângem însă cu nădejdea bucuriei și a vieții veșnice. Și acest plâns pentru cel plecat de la noi la Dumnezeu, unde e viața fără de sfârșit, cu siguranță, nu e plâns de groază, ci e plâns dumnezeiesc! Sunt lacrimi pentru o mamă, pentru un tată, pentru un fiu, pentru un bunic, pentru o soție, pentru tot cel care plânge într-o nădejdea vieții veșnice.

Așadar iubiți credincioși, astăzi e o duminică a vieții și nu a morții! De aceea Domnul Hristos ne spune și nouă ca și văduvei din Nain, nu plângeți! Nu plângeți ca cei care nu cred în viața veșnică! Nu plângeți ca proștii, adică degeaba, precum copiii, precum cei care nu au gustat viața veșnică în Tainele Bisericii! Pentru că, dacă vom crede numai acum și numai pentru acum în Dumnezeu, ce răsplată putem avea din credința noastră? Credința reală e bucurie, e sărbătoare. Nu trebuie să crezi în Dumnezeu pentru ca să îți măriți fata, sau pentru ca fiul dumitale să a-jungă medic, sau pentru ca să primești un

loc de muncă! Nu credeți în Dumnezeu, pentru ca să moară capra vecinului și să moară șeful dumneavoastră, pentru ca să îi luați locul! Acea nu e credință, ci aspirații stupide, copilărești. Credința înseamnă să nu mai plângi pentru lucrurile mărunte ale acestei lumi, dacă dincolo de această viață, stă o alta, de miliarde de ori mai frumoasă, mai plină de bucurie și de sfințenie. Credința e să vezi dincolo de zilele acestea reci și posomorâte, bucuria ce va să vină, ce se va petrece cu noi.

Tocmai de aceea, mergeți acasă la dumneavoastră și spuneți tuturor că astăzi e o duminică a bucuriei celor înviați, și nu o zi a morții! Acum putem să facem ceva ca să fim vii, dacă suntem oameni plin de păcate, răi, mincinoși și netrebnici. Acum putem să fim alfel, pentru că putem să ne ridicăm ca mortul din Nain, și să mergem la maica noastră Biserică, la cea care ne-a născut prin Botez, pentru că acum suntem morți! În Biserică noastră nu avem postere cu Michael Jackson, nici nu dăm prezervative, nici nu facem întinderi de piele ca omul să trăiască 100 de ani, și nici nu îngropăm doar morți și mâncăm doar colivă și zicem doar „Doamne miluiește”! Ci aici, în Biserică Sa, îi facem pe morți să fie vii! Aici înviem pe cei morți, și îi facem oameni noi, nu pentru 100 de ani ci pentru toată veșnicia. Aici rezidim lumea, pentru că numai în Biserică oamenii învie, se transfigurează, se îndumnezeiesc și strălucesc mai tare decât toată galaxia de stele.

De multe ori vedem cum →

**Pr. Dr. GHEORGHE NICOLAE
ȘINCAN**

la unele familii mor copiii de mici, iar la alții nu le rămâne chiar nici unul. „Așa se plângea o mamă căreia îi murise doi copii pe neașteptate. În deznădejdea ei se revolta chiar cu cuvinte grele împotriva lui Dumnezeu. Dar într-o noapte avu un vis grozav. Se făcea că într-un oraș se anunțase spânzurarea a doi ucigași fioroși. O lume întreagă se strânsese să privească, iar în mulțimea aceea era și ea. Toți așteptau cu răsuflarea oprită să vadă pe cei doi osândiți. Iată că se arătară, iar femeia noastră uitându-se bine la ei, scoase un țipăt de groază. Erau tocmai copiii ei care muriseră, iar acum crescuseră mari. Sub spaima acestui vis mama se trezi și înțelese că a fost mustrarea Celui de Sus, ca să nu-și mai blesteme zilele și să nu se mai certe cu Dumnezeu că i-a luat copiii.”

Cuvintele Domnului, cu certitudine, au umplut-o de nădejde pe văduva sărmană și îndurerată din Nain. Acel "Nu plânge" a străpuns-o, pentru că acel cuvânt a fost spus de Cel care, prin cuvânt, a creat toată existența. Și cuvântul Lui l-au umplut de viață pe cel mort.

În mintea și sufletul celor care au ascultat pericopa evanghelică de astăzi se naște o întrebare. Care este motivul care L-a determinat pe Hristos să săvârșească minunea învierii fiului văduvei din Nain? Răspunsul general, esențial și fundamental, este: iubirea infinită a lui Dumnezeu, care caracterizează toate actele Sale, cu urmări în planul mântuirii lumii și al omului. Din iubire a creat lumea și tot din iubire l-a „zidit” pe om. Chiar și când acesta a căzut în păcat, Dumnezeu nu S-a bucurat de căderea celei mai iubite făpturi ale Sale, ci, cu o iubire smerită și răstignită, L-a trimis pe Unicul Său Fiu în lume, pentru a-l reageza pe el în comuniune cu Hristos și cu Biserica Sa. Creația, mântuirea, și chiar Judecata de Apoi, sunt expresii ale iubirii fără de seamă a Milostivului Dumnezeu. Minunea de astăzi este o nouă expresie a acestei iubiri, manifestată în forma ei cea mai sensibilă și înaltă: mila. Mila față de o văduvă care și-a pierdut unicul copil.

Mesajul Evangheliei de astăzi este acesta: Nu mai plângeți! Nu vă mai plângeți de milă, degeaba, proteste! Nu mai plângeți ca lumea, ci bucurați-vă ca fiii ai Împărăției, ca să înviem și noi! Amin.

Cadranul ce va măsura timpul în adevăr

Timpul pe care-l trăim împreună ne pune zilnic la multe încercări. Observăm că este tot mai greu să discernem adevărul de minciună, din cauza abundenței informațiilor care vin agresiv spre noi, toate, *pe surse credibile* (!).

Gândesc, totuși, că un vector de control al acestora ar trebui să fie, în primul rând, cel care girează prin iscălitura sa. Mai cred, totuși, că și cei care acceptă să-i fie parteneri iscălitorului, într-o călătorie care poate duce până la a schimba mentalități, sunt garanți.

De ce este atât de important și riscant, totodată, acest timp pe care ne dorim a-l parcurge împreună dând sens prin orientare *Cadranului* ?

Vă voi împărtăși tâlcul unei povestioare primită de mine răspuns (dar de la Dumnezeu), prin bunăvoința unui preot de la Mânăstirea cu Haramul *Sf. Ilie* din Toplița.

Se spune că odată, nici mai devreme nici mai târziu decât în clipa când li s-a împlinit vremea, au trecut la cele veșnice, împreună, un filozof și un asasin.

Pe Tărâmul Celălalt, pentru a trece Vămile Cerești, au fost întâmpinați, ca de obicei în basmele noastre, de Sfântul Petru. Li s-au cântărit păcatele, li s-au pus unul peste altul ca niște vreascuri și li s-au dat foc. Li s-a mai promis că după ce, prin muncă grea, vor reuși *să și le ispășească*, vor merge mai departe spre o altă vamă, mai înaltă, întru odihna mult meritată.

După cum ne putem aștepta, filozoful nu avea chiar așa de multe păcate ca asasinul. Cel mai grav păcat este *vărsarea sângelui aproapelui tău* – crima, nu? Filozoful avea de stins un foc mult mai mic decât al criminalului.

A trecut un timp și, după ostenele pe măsură, a venit vremea ca Sfântul Petru să cântărească starea de fapt a fiecăruia. Stupoare: focul asasinului era stins de tot iar al filozofului se întetșise mult prea mult! Nemulțumit de situație și gândind că a fost sabotat, filozoful ceru un răspuns.

Răspunsul a fost pe măsură: și după moartea lor, viața pe pământ a continuat. Familiile care au avut de

de pe urma criminalului, prin milă creștinească l-au iertat. Ba mai mult, generațiile următoare au uitat tragicele întâmplări, durerea provocată ștergându-se definitiv din memoria lor. Spre deosebire, cărțile în care ideile filozofului au fost scrise s-au reeditat de nenumărate ori, au fost traduse în multe limbi și mulți oameni au adoptat ca certitudini învățăturile lui false, el devenind idol. Locuitorii pământului s-au contaminat cu minciună și, în numele minciunii, s-au urât unii pe alții, îmbolnăvind pământul.

Ei bine, sunt sigură că ați deslușit cu toții tâlcul acestei povestioare și răspunderea pe care și-o asumă colectivul redacției care iscălește *ora exactă* pe *Cadran*.

Prin atașarea celei de-a treia stări, valoarea cuvântului scris este cu mult mai puternică decât valoarea cuvântului gândit (care îl poate distruge sau clădi numai pe cel care-l gândește) și decât a celui rostit (care-l poate distruge sau clădi și pe cel care-l aude).

Aduc aprecierea mea sinceră domnului Nicolae Băciuț, pentru încă un demers curajoas, acesta !, de a aduce pe piața mass-media o nouă sursă de informare (a se citi *iluminare*!). Cartea sa de vizită - în care sunt consemnate înălțimile culturate pe care le-a atins, face să mă încred într-un tot și în acuratețea acestui proiect, după cunoștințele mele, așteptat și atât de necesar.

Fie ca acest *Cadran*, pe care ne vom măsura timpul în adevăr, să fie spre folosul și înălțarea noastră!

SORINA BLOJ

Scriitori mureșeni în dialog **Elena Voichița Toma**

Pe tărâmul poveștilor nu poți păși decât cu suflet de copil

M-am născut în 25 noiembrie 1957 în localitatea Aluniș, jud. Mureș și locuiesc în Târgu-Mureș. Sunt absolventă a Liceului Pedagogic din Tg. Mureș, promoția 1977 (având ca mentor spiritual pe distinsa prof. Cornelia Sticlaru, limba și literatura română) și activez ca educatoare la Grădinița cu Program Prelungit nr. 16, din Tg. Mureș.

Activitatea literară:

1. „Povestea castanului”, editura Cezara Codruța Marica, 2008, carte de povești, povestiri,
2. „Glasuri de cer”, editura Cezara Codruța Marica, 2009, carte de povești și povestiri,
3. „Băsmăluța cu fluturi”, editura Cezara Codruța Marica, 2012, carte de povești, basme și povestiri,
4. „Mere roșii”, editura Cezara Codruța Marica, 2014, carte de povești, basme și povestiri,
5. „Bulgărași de soare”, editura Cezara Codruța Marica, 2016, carte de poezii pentru copii,
6. „Comori de lumină”, editura Cezara Codruța Marica, 2017, carte de poezii pentru copii,
7. „Jocul de-a lumina”, editura Cezara Codruța Marica, 2018, carte de poezii pentru copii.

Fiecare carte a fost îngrijită de prof. dr. Valentin Marica, iar lansările de carte au avut loc la Sala Radio România Tg. Mureș, fiind înregistrate audio, date pe post la emisiunea „Vitalii” sau la “Biblioteca Copiilor” din Tg. Mureș. Diplome :

1. Diploma „Exemplarium” pentru creativitate literară, 2009, Fundația „Cezara Codruța Marica”;
2. Diploma de Excelență pentru merite deosebite în scrierea, editarea și publicarea cărților pentru copii, 2013, Fundația Culturală „Cezara Codruța Marica”, Centrul de studii literare Grigore Vieru;
3. Diploma de Gratitudine, Liga Scriitorilor Români, filiala Mureș, 2018;
4. Diploma de Suflet, Liga Scriitorilor Români, filiala Mureș, 2019.

Liliana Moldovan (L.M.) : - Este lesne de observat că în ultimul timp, interesul publicului pentru literatura destinată copiilor este în creștere. Cum vă explicați acest fenomen și ce rol credeți că au poveștile în procesul de educare a copiilor din generația erei digitale?

Elena Voichița Toma (E.V.T.) : - Într-adevăr, nevoia cărții, a literaturii pentru copii e în creștere. Cartea e carte! Cum poți simți îmbrățișarea acesteia dacă nu o răsfoiești? Cum poți simți mirosul cărților dacă nu intri într-o bibliotecă? Cartea te cheamă, îți vorbește, te îmbogățește spiritual, te captivează etc. Le vorbeam copiilor, cu diferite ocazii, despre faptul că fiecare carte are o copertă care protejează, îmbrățișează filele pe care sunt scrise poveștile, povestirile, basmele, poeziile etc., asemenea brațelor mamei. Îmbrățișarea cărții ! Povestea se ascultă cu sufletul. Ea reprezintă un dar minunat din partea celui care a scris-o pentru cititorii săi! Copiii apreciază textele de calitate noi, se identifică cu eroii, savurează acțiunea. După cum spunea domnul Mircea Dorin Istrate, președintele Ligii Scriitorilor, filiala Mureș la lansarea cărții „Jocul de-a lumina”(2018) :”E greu să scrii poezie pentru copii, pentru că tu, om matur, trebuie să găsești în fântâna sufletului tău apa limpede și curată a copilăriei, să o transformi în smerenia unui vers pe care ei, copiii să îl simtă și să îl înțeleagă. E greu să scrii poezie pentru copii, tocmai pentru că trebuie să ai țandăra gândului tău din minte, fără-ma cea bună și frumoasă, curată, nepevertită a copilăriei tale, să o iei de acolo, să o transformi în poezie și să le-o dai lor să o simtă, să o îndrăgească ca fiind a lor, s-o învețe mai apoi pentru a o ține minte.” Altfel, copilul nu te acceptă în lumea lui plină de visare. Trebuie să rezonezi

cu sufletul său. Deci nu e ușor a scrie pentru copii dar e atât de frumos! Și atât de necesar chiar și în era digitală! Copiii au nevoie de texte noi, de calitate, eroi cu care să se identifice, în funcție de vârsta lor. Referindu-se la rolul dascălului, domnul prof. dr. Valentin Marica, în „Cuvântul înainte” al cărții de povești „Mere roșii” spunea:”Când citim, ascultăm sau scriem povești, suntem în scurgerea de lumină a surâsului, dându-i lumii frumusețe. Mai ales dacă cel care intră în împărăția poveștilor este dascălul, veghind la felul cum crește viața, dinspre clipă spre veșnicie”.

L.M. : - În cadrul literaturii motivaționale și de dezvoltare personală se vorbește adesea despre nevoia adulților de a se raporta la „copilul din ei”. Credeți că nevoia dumneavoastră de a scrie povești este o formă inedită de manifestare a copilului interior?

E.V.T. : - Da, este adevărat! În povestirile, poveștile, poeziile mele, eu încerc să-mi retrăiesc copilăria și oare, ce modalitate mai bună aș avea decât aceasta? Îmi caut copilăria, o redescopăr cu bucurie, îl regăsesc pe copilul din mine. Așa, copilul din mine poate comunica cu copiii de lângă mine și cu cei care-i ajută să se năle! Pe acest tărâm minunat mă joc cu cuvintele, inventez personaje, trăiesc alături de ele. Cuvântul mi-a dat o șansă imensă, așa am pătruns în sufletul cititorilor, mari și mici, reușind să-i înzestrez cu amintiri calde care vor deveni comori în inima lor. Caut să regăsesc starea de copil, să redescopăr inocența, puritatea într-o lume în care, din păcate, multe din aceste valori sunt considerate „depășite” de unii dintre semenii noștri. Copiilor le place să se joace „de-a v-ați ascunselea”, eu mi-am găsit ascunzișul: cartea de povești și poezii! În carte sunt de-al lor, adică copil. Copilăria este un tărâm magic. Nu știi de unde-ncepe și nu știi când și unde se termină, este singura etapă a vieții în care trăim cu maximă intensitate, în care râdem și plângem în aceeași zi și în care ne supărăm și iertăm în câteva secunde, în care suntem singuri și totodată cu toată lumea. Alunișul, satul meu natal, mi-a oferit toate aceste elemente și m-a provocat încă de atunci. Deși sunt „mare”, am rămas copil, în sufletul meu, copilăria fiind izvor dar și o →

LILIANA MOLDOVAN

comoară de preț. Și toate aceste deoarece am avut o copilărie fericită. Deoarece viața a fost darnică cu persoana mea (doi părinți minunați, doi bunici de poveste, două prințese și un rege îngăduitor, bun cu cei din jurul său, doi nepoți dragălași, iubitori de povesti și poezii), mă gândeam că ar trebui să le dăruiesc și eu celor dragi, din când în când, câte o carte în care fiecare să-și regăsească copilăria!

L.M. : - Dintre personajele de poveste pe care le-ați inventat care vă este cel mai drag?

E.V.T. : - Personajele inventate de mine și pe care găsiți în cărțile de povești dar și de poezii : Moș Vreme, Maia și Lin, prințul Turry, Uriașul Zăpezilor Veșnice, Cățelul Pământului, Bububu-bufnița cea înțeleaptă, Copacul Ciripitor, Ochiosul, Zâna Lacului, Petrișor, Vântul Zburdalnic, Nor Cenușiu, Cirivara, micuța păsărică cu pene colorate, Nucul somnoros, ariciul țeposul, veverița Vi și pușorii săi, Moș Arici, Prințesa fără zâmbet, etc. sunt copiii mei imaginari, născuți odată cu cărțile mele. Ele apar în cele patru cărți de povești și povestiri care au precedat cărțile de poezie. Îmi sunt tare dragi, sunt plămuirile imaginației mele! Dar, în poveștile și poeziile mele, apar personaje pe care le găsiți în viața mea reală, familia mea pe care am purtat-o și o port în inima mea: Moș Ioan, Mama Ică, Moș Petru, bunicuța Iia, Ionel, Liana, Smaranda, Albert și Patrick. Sunt fericită pentru faptul că au devenit eroi de poveste și suntem împreună și în cărțile mele. Și, pentru că, educatoare fiind, dar și bunică, le spun zilnic povești copiilor de la grădiniță sau nepoțelilor mei, nu vă pot spune cât de fericită sunt când îi aud spunându-mi” -Vicky, ne mai spui, mâine „Băsmăluța cu fluturi?”. E o poveste atât de frumoasă! Așa mi se-n tâmplă, poveștile, personajele mele, intră sufletul copiilor și fac casă bună împreună cu Albă ca Zăpada, Scufița Roșie, Degețica...

Când ascultăm o poveste ne deschidem sufletele, asemenea petalelor unei flori, lăsăm cuvintele magice să pătrundă înăuntrul acestuia și păstrăm cuvintele de poveste, folosindu-le la nevoie! Odată cu cuvintele, ocrotim, tot în suflet și personajele și pe autorul care le-a zămislit! Ce poate fi mai frumos! Domnul prof. dr. Valentin Marica spune: „Călătorim cu Rebecca și

Albert, cu Liana și Smaranda, Bunica Iia și Moșul Petru, cu Dungatul sau câinele Spic, descoperindu-le sufletul și fapta, în stare să ne facă mai îngăduitori, mai omenoși și mai harnici, desigur mai buni.”

L.M. : - Există în literatura română vreun autor de cărți pentru copii pe care îl citați mai des? Sau îl apreciați în mod deosebit?

E.V.T. : - Da, sunt autori pe care i-am admirat dintotdeauna: George Topârceanu, Grigore Vieru și Otilia Cazimir pe care o consider o mare doamnă a poeziei pentru copii. Sensibilitatea, gingășia, simplitatea, poezia –poveste care-ți creează imagini vizuale, m-au fermecat. Aceste caracteristici le veți întâlni și în poeziile mele. Îmi place să cred că sunt și eu o observatoare fină a realității înconjurătoare, a lucrurilor simple ce dau culoare existenței noastre: de la cărbușul ce se urcă pe tulpina margaretei’nalte și se așează pe bănuțul aurit al acesteia crezând că a găsit soarele, la licuricii ce luminează poiana în care se adună în taină vietățile pădurii, o multitudine de personaje care întregesc imaginea de poezie-poveste. Pe care dintre noi nu ne-a uimit iscusința păianjenului în realizarea plasei sale, un adevărat artist, sau sosirea familiei de berze la cuibul lor. Fiecare ființă, lucru , fenomen, are rostul său.

L.M. : - Se știe că ilustrațiile dau un plus de valoare și atractivitate cărților cu povești. Cine este autorul ilustrațiilor din cărțile pe care le-ați publicat?

E.V.T. : - La primele cărți apărute în colaborare cu prietena și colega mea Margareta David, plecată să se odihnească pe o stea, „Povestea Castanului” și „Glasuri de cer”, eu am realizat ilustrațiile grafice, inclusiv coperta, lucru care, recunosc, m-a încântat! De aceea, aceste cărți au o mare valoare sentimentală. De fapt, fiind la început de drum, nici nu cunoșteam pe cineva care ar putea să-mi illustreze grafic poveștile așa că am apelat la înclinațiile mele artistice din acest domeniu și am făcut-o și pe asta! Atunci am învățat primii pași în nașterea unei cărți și sunt foarte fericită pentru că am avut un mentor minunat , pe domnul profesor doctor Valentin Marica, poet, om de radio, apreciat de toți cei care îl cunosc pentru calitățile artistice dar și umane.

Apoi, după „plecarea” prietenei mele într-un colț de rai, drumul spre lumină a continuat și s-a materializat în cele două cărți minunate, „Băsmăluța cu fluturi” și „Mere roșii,” care au apărut în 2012 și 2014 și am considerat că și ilustrațiile grafice ar trebui să fie mai sugestive, realizate de profesioniști, așa că, la „Băsmăluța cu fluturi”și „Mere roșii”, am apelat la două absolvente de Arte Plastice, Diana Torje și Roxana Laura Vaida, care au ilustrat minunat, sugestiv, secvențele pe care am dorit să le evidențiez. Cărțile s-au bucurat de un real succes! Poveștile mi-au pregătit cu mîgală, cred eu, drumul spre poezia pentru copii. Asta nu înseamnă că am abandonat poveștile, deoarece mai sunt povești, povestiri care așteaptă a fi publicate! La sugestia domnului prof dr. Valentin Marica, la ilustrarea grafică a cărților de poezie, „Bulgărași de soare”, „Comori de lumină”, „Jocul de-a lumina” am apelat la desenele realizate de copiii din grupa mea, de la grădiniță, foarte bucuroși de a ilustra viitoarele cărți, apoi, la ajutorul nepotului meu Albert, un copil talentat de care sunt tare mândră. A fost o alegere minunată, chiar și la realizarea copertelor, care a făcut ca acestor cărți ilustrate de copii, să le ofere un plus de gingășie, dragălașenie și sensibilitate.

L.M. : - De multe ori, succesul unei cărți depinde și de participarea autorilor la lansări și târguri de carte. O parte din poveștile dumneavoastră au fost prezentate la Secția de Copii a Bibliotecii JudețeneMureș. Cum vă-ați simțit în cadrul acestor evenimente și care au fost reacțiile micuților prezenți la aceste lansări?

E.V.T. : - Din păcate, nu am participat la târguri de carte. Dar cărțile mele de povești și povestiri au beneficiat de lansări minunate, la Sala Radio România Tg-Mureș, cu participarea colegelor, părinților, prietenilor, dar mai ales a copiilor, cu momente artistice bine gândite, sugestive, realizate cu sprijinul colegelor mele, a copiilor, care au dat viață unor cântece, compuse de mine pe versurile mele, au recitat, au dansat, au interpretat roluri, au intrat în pielea unor personaje de poveste: Bunicuța Iia, Moș Vreme, Lin și Maia, Ariciul înțelept, Merele roșii, Zâna Lacului etc. Amintiri minunate →

DESPRE O VIAȚĂ DE MAMĂ

7 aug.2018

Aș vrea să scriu despre o anume stare pe care o încerc de ceva vreme, destul de îndelungată, dar nu știu cum să încep...

Această stare nu se supune niciunei cronologii, niciunei logici și poate nici nu-mi aparține mie... Oricum și mereu mă ține într-o nefirească mușcătură veninoasă, care mă doare în întreaga mea ființă.

Ce-aș putea spune? Că tot ce am știut, nu era așa? Dar atunci cum a fost? Și acum, cum e? Ha! Era să scriu „De ce..? O, nu vă puneți niciodată această întrebare. Pentru că după ce veți chinui mintea să dea un răspuns, acela va fi cel mai neadevărat. Așa cum este răspunsul meu la ceea ce cred eu că este însăși existența mea, de care mă îndoiesc acum într-un anume sens. Ce să mai spun?! Întrebări sunt atât de multe, că s-au făcut un noian, un munte și a dispărut printre nori, de nu mai au logică...s-au dispersat, s-au înstrăinat într-un abstract, căruia i-am devenit străină.

Au trecut trei vieți de la primul semn de întrebare. Pe-atunci eu nu eram, erau numai niște oameni care aveau ceva în comun și care nu au știut cum să

oprească lumea în loc. Poate că nici nu era chip; erau și ei doar niște oameni!

Dar de ce nu cad deodată toate frunzele de pe ram? De ce nu cad deodată toate petalele unei flori? De ce mereu trebuie să rămână una mai verde, mai proaspătă, mai vie?!...să fie plouată, bătută de vânt, bătută de ninsoare, zgribulită, neînțelegând acea picătură de prezent și apoi întreg viitorul?

Cred, sunt convinsă, că în povestea mea frunza care a rămas, a rămas împietrită în momentul despărțirii refuzând să creadă, neștiind încotro s-o apuce și de fapt, cine știe dacă a vrut s-o mai apune undeva. A rămas martor îndurerat la tot ceea ce alții au făcut cu viața sa, cu ceea ce-i aparținea, sau ceea ce însemna. De fapt a rămas acestei lumi doar conturul său, sufletul plecând pe rău în jos cu cealaltă jumătate de poveste; jumătatea sa.

Poate că nici n-a observat mugurele din cealaltă parte, de-a stânga. Dar l-au observat ciulinii, care s-au distrat și și-au revărsat răutățile și neîmplinirile...o viață! N-a știut bietul mugur că petalele îi erau podoabă regală, că zâmbetul era ambrozie pentru zenitul dimineților, că emana cu însăși existența sa, aur și argint în concurență cu lumina Soarelui. A fost derutat și umilit și-a trăit o viață fără să știe că era mai mareț decât întreg

câmpul de ciulini. Dar Dumnezeu te încearcă și te readuce la echilibru. Ploaia a căzut și rădăcinile au dat plantă bună. La un moment dat ciulinii au îmbătrânit, au devenit senili și s-au ofilit. Multe flori care răs în Soare, mândre, nu privesc în jos spre uscăturile fără noimă...

Am rămas doar eu să mă întreb de ce și să-mi fie ciudă că am înflorit cu corola întoarsă spre pământul care rabdă urma ciulinilor.

Îmi pare rău că mă doare așa de tare amintirea unui boboc, unei flori nevinovate, care a înflorit sub mărcini. Nu știu cum să uit, sau cum să nu uit. Nu știu dacă este loc pentru iertare, sau acest cuvânt este prea mare și nu își are locul în formula magică a acelei vieți, sau a acestei vieți.

Ce n-a durut atunci, acolo unde era întreaga acceptare, întreaga toleranță, acum, după ce povestea s-a încheiat...doare al naibii! Doare și mirosul de regina nopții, de corcodușe verzi, de bunățile din cuptor. Dar cel mai tare; durerea supremă, este neputința de-a îndrepta trecutul. Acel trecut în care ceva nu s-a potrivit, ceva nu s-a legat deloc, nu s-a armonizat și a ajuns aici, freamăt de gând și durere-n inimă.

VIORICA FEIERDAN

→într-o atmosferă pe măsură! Fiecare lansare a fost înregistrată, dată pe post la Radio România Tg. Mureș, la emisiunea „Vitrării”, moderată de domnul Valentin Marica. Apoi, la lansarea cărților de poezii „Bulgărași de soare”, „Comori de lumină”, „Jocul de-a lumina”, am apelat la intimitatea Bibliotecii județene Mureș, Secția Copii, „casa cărții pentru copii”, într-o atmosferă minunată, cu participarea cititorilor, dar și a unor invitați de excepție care au adus un plus de valoare acestor evenimente. De asemenea, la diverse evenimente, am fost invitată la Biblioteca Copiilor, unde s-au desfășurat activități de acest gen, vorbindu-le copiilor despre carte, poveste și poezie. În articolul apărut în „Cuvântul liber”, după lansarea cărții „Jocul de-a lumina”, domnul Dorin Istrate, președintele Ligii scriitorilor Mureș, scria: „nicicând Biblioteca Județeană Mureș, Secția pentru copii, nu a fost mai animată, mai plină de viață, de lumină, de curat și de frumos, ca în seara zilei de 22.

11. 2018, când, aici, a avut loc lansarea frumosului volum de versuri pentru copii „Jocul de-a lumina”, autoare fiind Voichița Elena Toma.”

L.M. : - În ce direcție credeți că se îndreaptă interesul micilor cititori, preferă poveștile cu animale, basmele cu personaje fantastice sau poveștile cu roboței și nave spațiale?

E.V.T. : - Eu consider că în primul rând un scriitor trebuie să țină cont de nevoile copiilor, să cunoască cu adevărat universul acestora, deoarece în tărâmul copiilor nu poți intra oricum, ci cu mare grijă și să fii de-al lor, adică să ai suflet de copil! Paul Hazard, polemizând cu unii adulți necunoscători ai universului copiilor spunea: „Ce departe se află împărăția copiilor! Ființele care locuiesc par din altă specie...A imagina nu este pentru ei doar prima plăcere e și semnul libertății lor, e elanul lor vital. Ei își proiectează visele pe nori și, fără griji, fără interes, fără poveri, ei se joacă și sunt fericiți.” Dacă intri pe tărâmul copiilor și îți dai seama de tot

ceea ce doresc, în ce direcție se îndreaptă interesul acestora,

Copiii preferă o mare varietate tematică, în funcție de vârstă și de trebuințele fiecăruia. Nevoia de poveste e reală, chiar și noi, adulții avem nevoie de o poveste. De fapt, fiecare dintre noi avem povestea vieții noastre, cu personaje reale și acțiuni care țin de cursul vieții fiecăruia. Povestea rămâne poveste, chiar dacă întâmplările narate, personajele, roboței, nave spațiale sau dinozauri! Ei trăiesc și fac casă bună cu Petrișor, Maia și lin, Cioc –boc, Bububu, Ochiosul și Moș Vreme, pe un Munte de Cristal, pe marginea unui lac azuriu. Fiecare personaj drag are un loc în cămăruța sufletului unui copil! Important este ca să oferim bucurie și fericire micului cititor. După o poveste, să-l auzi spunând cu tristețe: “- Chiar s-a terminat? Mai vreau o poveste!!!” Și, la fel cum Veselia și Bucuria au intrat în casa de la marginea satului, în povestea „Căsuța fericită”, permiteți-mi să vă dăruiesc și dumneavoastră un strop de bucurie și veselie pentru fericirea sufletului.

A fost odată ca niciodată

„Nicovala prima și eterna iubire”

Inițiativa nicovaliștilor sighișoreni de a se întâlni în aduceri aminte și a depăna ceea ce a fost odată **Nicovala**, după prăbușirea regimului comunist, pentru mulți ar părea un lucru banal, nesemnificativ. Dar văzându-i cu ocazia unei astfel de întâlniri de suflet, care a ajuns la a V-a ediție, poți lesne să constăți cât sunt de apropiați unii de alții, fie muncitori, șefi de secții, ingineri, directori - cei care au fost la cârma acestei șterse de pe pământ întreprinderi, cum i se mai spunea pe timpuri **”Regina industriei ușoare”** pentru toți acești oameni sau mai bine spus artiști în arta prelucrărilor mecanice, o astfel de întâlnire este prilej de aduceri aminte. Întreprinderea Nicovala era plămânuț, însăși respirația economică, inima întregului oraș, după numărul de muncitori dar și numărul specialiștilor ce lucrau în domenii de vârf în arta prelucrărilor mecanice. Un lanț întreg de meserii ce-și dădeau mâna în care performanța era la ea acasă fie: turnătorie, asamblări de mașini, secții de întreținere, mecano-electrice, automatizări, prelucrări prin așchiere, proiectare, modelărie, aprovizionare, desfacere, transport... Într-un cuvânt era vorba de osatura unei adevărate uzine vi, în care oamenii își cunoșteau locul și meseria, făcând din acest lucru, pedestal de calitate prin produsele ce ieșeau pe poarta întreprinderii, Nu rareori luând drumul atât în țară cât și peste hotarele ei, tot felul de mașinării datorită performanței lor erau bine cotate. Oameni care și-au clădit existența din tată în fiu, generații după generații având întipărită acea mândrie neștirbită, ca semn distinctiv, cel care a lucrat în această întreprindere, ori unde s-ar fi dus să se angajeze, în oricare oraș al țării, girul că provii de la Nicovala era îndeajuns să fi angajat, știind, la această întreprindere dacă nu ai performat nu puteai să lucrezi, darămite să urci în vreo scară ierarhică de conducere. Astăzi, în locul întreprinderii Nicovala, te întâmpină cea mai dezolantă privilegiată, un loc viran, plin de sălcii, bălării, tufe și iarbă crescute în neorânduială, rămânând ca un semn

de întrebare spre cer, însuși stingherul obelisc ce reprezenta blazonul întreprinderii Nicovala la împlinirea a o 100 de ani de existență, un soclu ros de umezeală, înconjurat de gunoie alături de o pancartă de câțiva metri, unde există scris cu litere de-un cot de mână ”Teren de vânzare” ,chiar în locul unde cândva trona întreprinderea Nicovala. Cea mai rămas nevândut după distrugere și demolare, tot acel teren plin de stufăriș este de vânzare. În cadrul întâlnirii nicovaliștilor a fost prezentat un film alcătuit din imagini strânse cu mîgală de inginerul **Iovu Roiban**, cândva, șeful Atelierului Mecanico - energetic, întreținere și reparați, imagini strânse cu mîgală în care este înșăilată o poveste ilustrată în fotografii, filmulețe strânse de la foștii nicovaliști, montajul filmului intitulându-l sugestiv **”Nicovala, prima și eterna iubire”** spunându-ne că ”meseria și mersul pe bicicletă nu se uită vreodată”

În aduceri aminte!

A adunat în jur de 800 de fotografii Spunându-ne cu mândrie că Nicovala a fost bastionul industriei în Sighișoara. Finalul filmului are un text semnat de inginerul **Nicu Băia**, a cărui adâncă semnificație lasă urme adânci în sufletul celor care au trăit și trudit clădindu-și existența prin muncă, dăruire și verticalitate morală **”Astăzi pe locul unde a tronat ”Regina Nicovala, urlă pustiul...cântă cucuvelele... bălării și hășișuri... Doar emblema ruinată din fața Nicovalei care a fost ridicată la 100 de ani de la înființarea fabricii tronează ca un cocostârc pe-o plajă pustie... Se spune că din când în când, se aude trompeta lui Tică Bădescu... un cântec de jale... și atunci maistru Costică Popa, lăcrimează din balconul blocului din apropiere. Poate că cineva va scrie monografia acestei istorice fabrici, cu oamenii ei minunați, care nu au**

fost meseriași, ci adevărați artiști... Astăzi sunt împraștiați în lumea largă... apreciați peste tot pentru profesionalismul lor. Dar sunt bătuiți de dorul de țară și frumoasele amintiri despre fabrica Nicovala” Gânduri, trăiri, emoții, episodice povestiri, cu prilejul unor astfel de întâlniri, toate acestea întregesc atât de profund imaginea unor oameni și întreprinderea lor, cei care au alcătuit-o ducând-o odată cu ei, purtând-o ca pe un talisman al sufletului în care amintirile vor rămâne singurele mărturii ce vorbesc despre acești incurabili iubitori și fabrica lor în a cărei risipire au rămas urme după ce a fost rasă de pe fața pământului, cum alte mii din întreaga țară, doar bălăriile. Ar trebui să mă opresc cu scrisul aici, doar că, musai să consemnez unele păreri, unor oameni ce au participat la recenta întâlnire în fosta Sala CFR, unde la un pahar de vorbă s-au adunat ca la un semn magic oameni ce și-au iubit meseria, întreprinderea, până dincolo de dispariția ei fizică. Ingerul Nicu Băia vorbindu-ne despre Nicovala ca o fostă fabrică în care unii și-au clădit familii, au muncit sau realizat, o fabrică cândva situată în fruntea construcțiilor pentru industria ușoară, spunându-ne, **”Nicovala a fost o citadelă, Nicovala n-a avut meseriași din păcate, dar a avut din fericire artiști”** în glasul-i se simte multă amărăciune și o enormă durere așa cum ne spune, când trece prin dreptul Nicovalei văzând-o împresurată de împăslitura de buruieni și sălcii crescute cât cuprinde întreaga bătătură. ”E dureros, că cei care au profitat din greu de valorile Nicovalei participând la distrugerea ei, se fac că nu știu, se fac, că nu le pasă, spre nefericirea noastră dându-se mari iubitori de ceea ce a fost odată această întreprindere” Vorbindu-ne în continuare despre oraș, ca despre un oraș părăsit, cu oamenii la →

VASILE LUCA

conducerea lui, amorfi, fără viziune, fără perspectivă, un oraș în care nonvaloarea primează la tot pasul. Un alt eminent nicovalist inginerul **Orășanu Anton** până la funcțiile cele mai înalte în această întreprindere, cel care a urcat trepte cu trepte, pe scara împlinirilor, ne-a vorbit despre întâlnire, *”ca de fiecare dată ne întâlnim cu plăcere, ne pare rău că nu mai există fabrica unde majoritatea celor prezenți au lucrat de la 30 de ani în plus.* Despre oamenii care au lucrat la Nicovola având numai cuvinte de laudă la adresa hărniciei și dăruirii lor. Am stat de vorbă cu forjorul **Traian Neag**, cel care a lucrat 24 de ani numai la muncă grea, mânuitorul aceluia ciocan pneumatic de 10 tone greutate, prin baterea lui cutremura pământul, uneori mai făcea câte un pariu în care punea un ceas de mână a cuiva, cu o lovitură în plină forță oprea mușea ciocanului la câțiva milimetri de ceas, spunându-ne cât rău îi pare la vederea atâtor distrugerii. Vorbindu-ne despre lipsa de oameni pricepuți, *”în prezent nu mai găsești meseriași să-ți instaleze o yală la ușă”* Noi am fost cei care am ieșit acum 30 de ani în stradă, am înfăptuit revoluția care până la urmă ne-a îngropat pe toți” **Jelieru Mihai**, venit tocmai de la București, a lucrat pe vremuri la Nicovola, la **”Proiectare”** secția inginerului **Bлага**, spunându-ne cât este de bucuros să-și întâlnească colegii de serviciu, după 30 de ani văzându-i, pe unii nu-i mai recunoaște din cauza trecerii vremurilor. Despre sentimente pline de nostalgie la adresa oamenilor, întreprinderii, ne-a vorbit **Mihai Țanțăreanu**, spunându-ne, îl încearcă amintiri plăcute, bucuria de a se întâlni cu vechii colegi cu năzuința ca aceste întâlniri să aibă loc în fiecare an. Întâmplător sau nu lucrează la fosta Nicovola prin cumpărarea unei secții, ste vorba de o întreprindere nouă cu alt profil **”Confecții speciale”respectiv componente auto,** o societate comercială ce a luat ființă pe osatura vechii întreprinderi, spunându-ne că încă se simte acasă fiind în preajma a ceea ce a fost odată Nicovola. **Inginerul Popa** la cei 85 de ani, cel care în lunga-i carieră de dascăl a pregătit la fosta Școală profesională MIU peste 20.000 de elevi în arta prelucrărilor mecanice, spunându-ne,

mai păstrează carnețele în care a trecut numele fiecărui elev, un bun dascăl care a predat foarte multe materii printre care: tehnologia meseriei, organizarea muncii, automatizări, electrotehnică, în total, așa cum ne spune, douăzeci și ceva de materii printre care *”Psihologia la școala Post liceală și Logica elevilor de liceu.* Un alt nicovalist își arăta nemulțumirea legat de conducerea orașului de-a lungul celor 30 de ani de la schimbările survenite pe plan național, spunând că funcțiile pe plan de oraș în logica lucrurilor sunt ocupate de neaveniți, fără viziune, fără proiecte ce au darul să scoată orașul din colaps, vorbind despre un eșec mare parte catalogând-o *”prostitue umană”* o îndobitocire cumva forțată prin însăși ceea ce li se oferă ca alternativă tinerilor zilelor de astăzi. Mulți luând drumul străinătății, câștigând într-o lună cât în trei sau patru luni aici. Copii de atunci de la Școala profesională aveau de la cine să învețe meserie Acum chiar dacă se înființează școlile profesionale, nu mai au de la cine să învețe, generație, care sunt *”ultimii mohicani”* se duc iar tinerii, mare parte dintre ei, au plecat.

”Unde am fost și unde suntem!”

Mulți vorbind despre țara în care trăim ca despre o țară de șpagari, la orice aprobare sau inițiativă, ți se cere șpagă, s-au ridicat prin propriile forțe, au învățat de mici să nu fure să fie corecți, în cele din urmă au dat de un sistem corupt care până la urmă i-a învins luând drumul atâtor meridiane ale lumii. părinți care au ajuns cu lacrimi în ochi să-și sfătuiască copiii să plece pentru că aici la noi, nonvaloarea a ajuns plachetă de tînichia nobiliară. Copii cu caracter frumos format care merită să trăiască frumos. Așa cum spunea cineva *”România este bolnavă, șanse de însănătoșire, de vindecare, nu sunt, o meningită morală generalizată ce a cuprins din păcate toată țara”* Ne-am

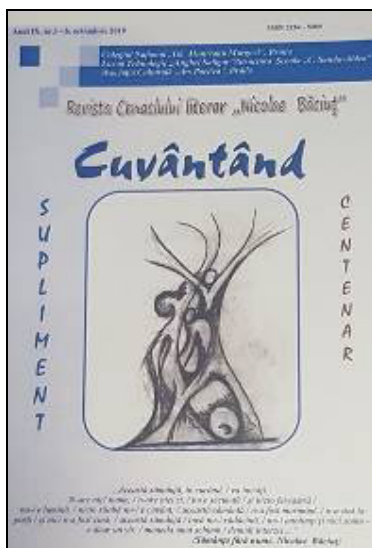
bătut joc de muncitori, de valorile incommensurabile ale țării, iar rezultatele le vedem, le simțim apăsătoare la tot pasul. Radu Ioan fostul primar al Albeștiului își amintește cu drag de cei 17 ani lucrați în Nicovola, fiind înconjurat de un grup de foști colegi de muncă, depășind lucruri demult apuse. O mândrie pentru nicovaliști ce se perpetuează din an în an, sunt aceste întâlniri, ne spune inginerul **Fănel Moldovan**, *”înseamnă că Nicovola a însemnat ceva dacă cei care au lucrat la această întreprindere, după Fănel, Nicovola a fost ca o familie, dovadă mai grăitoare este chiar întâlnirea prezentă ”cei mai buni oameni din oraș sunt foști nicovaliști, de meserie nu mai discutăm, din păcate casa noastră unde am trăit, nu mai există. Nu pot să spun cine este vinovat deșii știu..., dar din păcate, nu mai există Nicovola”* Organizatorul acestei de suflet întâlniri este nici altul decât **fostul Director și fostul Primar al Sighișoarei inginerul Constantin Ștefănescu**, îi sunt recunoscute meritele de aceea am ținut să ne spună câteva cuvinte la adresa acestei întâlniri, *”ce ne-a rămas la ora actuală decât , numai acest lucru, întâlnirea nicovaliștilor, pentru că, în totalitate sunt numai pensionari, oameni care au muncit cinstit 40-45 de ani și care acum trăiesc la limita sărăciei, singura mulțumire este cea a spirituală, depășind amintiri, să discute, să se vadă, să se bucure unul de celălalt, atât ne-a rămas nouă”* Făcând cu tristețe o comparație, *”cine am fost și unde am ajuns”* în anul 1989, primii ieșiți în stradă au fost muncitorii de la Nicovola, luând cu asalt Comitetul Municipal, spunându-și ca noi toți *”acum este momentul”* ca apoi toate acele năzuințe să se năruie pe rând precum un castel de nisip spălat de ploii și de ape. Amintind de profesiile lui Brucan, atunci era în stare să-l strângă de gât, și Doamne câtă dreptate avea, urmând an de an, să trăim drama risipirii bogățiilor întregii țări. este vorba de spiritul omului, de mulțumirea sufletească a fiecăruia dintre noi, la vederea atâtor neîmpliniri la care concură: sănătatea, educația, bunul simț, de ce nu, morala creștină. Cu câteva luni în urmă kg de carne era 10 lei iar astăzi o vedem cât a ajuns, pensionarii au contribuit ani de →

Colegiul Național „Murgoci”, la centenar

În amplul program (în 14 - 18 octombrie 2019) dedicat serbării centenarului Colegiului Național "Murgoci" (Notă. ... și liceul meu!), eleva Cristina Vasiliu și-a prezentat în amfiteatrul liceului o nouă carte (a patra, cu versuri în română, engleză, franceză): "La umbra ta" apărută la Editura Vatra Veche, cuvânt înainte de prof. dr. Ana Coman, traduceri de profesorii Anca Florina Lipan, Marius Munteanu, Mirela Munteanu, cu desene de Elisabeta Pătrașcu - profesor la Liceul de Arte "Hariclea Darclee". Amfitrion și moderator, aceeași Ana Coman. A asigurat asistența muzicală prof. dr. Gigi Antonescu de la Liceul de Arte "Darclee"

Au umărit recitalul poetic realizat de tânăra poetă împreună cu actrița Maia Morgenstern - director al Teatrului Evreiesc de Stat - invitați, inspectori școlari - ex. Georgiana Troia, Ecaterina Bonciu, Mioara Șipoș etc, profesori ai școlii - ex. Daniel Kițu sau din alte școli - ex. Daniela Stroe de la Școala "Mihai

Viteazul", membri ai Comunității Evreilor din Brăila - cu președintele Nadia Ustinescu, oficianul de cult Suchar Goldstein, scriitoarea Violeta Craiu, criticul și scriitorul Adi Secară, actrița Wanessa Radu etc.

Revista „Cuvântând” a Cenacului Literar „Nicolae Băciuș”, supliment dedicat centenarului școlii

Maia Morgenstern și Cristina Vasiliu, în dialog poetic

Au vorbit despre eleva poeta prof.dr. Gabriela Vadiliu (mama tinerei), Maia Morgenstern, Nicolae Băciuș (și editor al cărții), Daniel Kițu, Ana Coman.

Profesorii Dorin Șipoș și Mioara Șipoș au oferit un scurt moment muzical. Eveniment în prezența directorului colegiului gazdă, prof. Mihaela Florina Giurcă.

15 octombrie 2019

ARMANDA FILIPINE

→zile la fondul de pensii, rata de acumulare a fost enormă, pe când astăzi un parlamentar care într-o legislatură sau chiar mai multe toată strofocarea lui să se ridice la câteva minutele de luări de cuvânt iar în rest voturi la comandă, și salariile, privilegiile lor, în raport cu al unui muncitor bun, este de la cer la pământ, muncitorii fiind văduviți de creșteri de salarii e sama atâtor construcții pentru viitorul copiilor noștri, s-au dărâmat, le-am distrus print-o concertată voință, în care fosta fabrică Nicovăla a căzut victimă sigură. Pe lângă aceasta toată osatura economică a orașului: Stofele rasă, Mătasea, Lâna, Sticla, Lemeta, Prestarea,renumita Fabrică de confecții, secțiile Prestării, parcă am fost blestemați să distrugem totul, "după noi potopul"și cel mai trist exodul tinerilor spre cine știe ce țară din lume –cel mai rău lucru. Ca fost primar mi-am permis să-l întreb spre ce ne îndreptăm ca viitor al orașului spunându-mi sec "ne îndreptăm spre gargară politică, povești foarte multe, destăinuindu-ne cât a fost Primar, existau în primărie și în unitățile subordonate, Casa de cultură, sere,

gospodărie, de la femeia de serviciu și până la dânsul, un număr de 69 de angajați, o cifră spunem noi, care în așezarea celor două cifre, nu rareori ne arată labilitatea de a privi lucrurile "care pe care" așa cum s-a și întâmplat înmulțindu-se precum iepurii numărul triplat al angajaților în tot mai stufoasa organigramă a primăriei, toți plătiți regește din banii și gloabele puse pe seama atâtor impozite din ce în ce mai apăsătoare. Așa cum ne spune fostul primar Ștefănescu "nu poți să stăpânești asemenea mulțimi dacă nu ai implementate programe bine definite, nu s-a făcut nimic. Se dărâmă Cetatea deși este trecută pe Lista Monumentelor protejate. S-a întocmit Plan de Urbanism General, cad zidurile Cetății când de fapt se pot accesa bani europeni pentru aceste necesare lucrări, numai că, odată luați acești bani îți asumi responsabilitatea ca lucrările propuse să se execute, fără să furi banii" Nu îi acuz pe actualii primari de furt dar îi acuz de inactivitate, pentru că sutele de oameni din primărie aflați sub tutela directă a ta ca Primar, trebuie puși la muncă. Ne considerăm oraș turistic în care din păcate, trec sute de

mi de tiruri prin centrul orașului, ce rezultate ai în zona atâtor dorite sistematizări, unde este bazinul de înot pentru tineri, baza sportivă, stadionul, Casa de cultură, sistemul de sănătate lasă mult de dorit. Gunoii se ia la întrecere ca înălțime, cu Turnul cu Ceas Sigur discuțiile au fost mai multe, mă opresc aici sperând ca aceste întâlniri să se concretizeze la nivel de oraș, pe teme diferite spre binele cetățenilor ce îl compun, dar nu formal cum se întâmplă acum cu ocazia unor puerile dezbateri publice, unde din păcate nu participă decât una sau două persoane. Dorindu-le nicovaliștilor, sănătate, împliniri pe toate laturile vieții trăind cu speranța unor vremuri mai bune!

Scena. File de jurnal

OCTOMBRIE

Luna trecută Cornel Popescu, unul dintre cei mai importanți actori ai Teatrului Național Târgu-Mureș și minunat dascăl al Universității târgumureșene de Artă Teatrală, ar fi împlinit 75 de ani. Cu zece ani în urmă scriam despre el că „și-a dăruit viața Teatrului. Teatrului cu T mare, Teatrului care înseamnă artă, pasiune, dăruire, sacrificiu, uitare de sine, Teatrului în care se găsesc îngemănate valoarea operei de artă, modestia adevăratului creator și respectul permanent față de spectatori, Teatrului pe care-l faci, desigur, și pentru bucuria și împlinirea ta, dar, mai ales, pentru desfătarea și satisfacția celor mulți, care vin, cu inima deschisă, să te vadă, să te admire, să-și încarce mintea și sufletul cu vorbele, cu ideile, cu sentimentele ce pornesc de pe scenă pentru a inunda sala”. Azi niciunul dintre foștii lui colegi de scenă și dintre foștii lui studenți nu și-au amintit de el. Cel puțin nu în public, așa cum ar fi meritat. Și, întâmplător, tot în niște zile de septembrie au avut loc premierele unora dintre spectacolele în care Cornel a realizat creații de referință: Chitlaru din *Opinia publică* (în 1979), Tufaru din *Cartea lui Ioviță* (în 1980), Crăcănel din *D-ale carnavalului* (în 1985). Dumnezeu să-l odihnească în pace pe acest minunat și devotat slujitor al scenei, care ne-a bucurat de nenumărate ori cu nestematelele marelui său talent.

x

La 13 octombrie se împlinesc 46 de ani de la inaugurarea actualei clădiri a teatrului târgumureșean. Arhitectul care a proiectat acest frumos edificiu de cultură, devenit un veritabil simbol al orașului nostru, a fost Constantin Săvescu, distins pentru această lucrare de referință cu Premiul Uniunii Arhitecților. Palatul Teatrului Național arată ca o cetate medievală transilvană, cu contraforturi și o poartă monumentală din aramă bătută, profilată, executată de sculptorul târgumureșean László Hunyadi. Ferestrele și elementele de decorațiuni (în cea mai mare parte din lemn și fier forjat) sunt stilizări, foarte bine armonizate, ale unor motive populare românești și secuiești. O reușită

deosebită o reprezintă cele două scări monumentale care leagă foaierea de jos cu cel de sus. Pereții acestuia din urmă sunt decorați cu uriașe tapiserii cusute de mână de țărănci și călugărițe din nordul Moldovei, după proiectul artistei Aspasia Burduja. În clădire se află trei săli de spectacol: sala mare, în stil italian, cu 598 de locuri și două săli mici, fără scenă, cu posibilitatea de a așeza, în orice formulă dorită de realizatorii spectacolului, aproximativ câte 100 de scaune.

x

De-a lungul anilor, artiștii Companiei „Liviu Rebreanu” a Teatrului Național ne-au dăruit, în luna octombrie, câteva spectacole de excepție.

În 1969, premiera absolută a piesei *Acești îngeri triști*, într-un spectacol semnat de regizorul Eugen Mercus și distins cu importante premii naționale, îl impunea ca un dramaturg de mare talent pe tânărul scriitor Dumitru Radu Popescu, cunoscut deja ca un prozator de elită. Acesta mărturisea în 1975: „Teatrul din Târgu-Mureș, cu câțiva ani în urmă, a făcut din mine un dramaturg: mi-a luat adică un text tipărit și l-a pus în scenă și l-a propus publicului; și publicul și criticii au zis da; Eugen Mercus, Ion Fiscuteanu, Anca Neculce-Maximilian, Ștefan Sileanu, Al. Făgărășan, Maya Indrieș, Victor Ștengar, Mircea Chirvăsuță au adus în arenă un nou toreador. Cum evoluează apoi toreadorii, îi interesează, ei pot să și fie răpuși de taurul acesta cu o mie de capete care este teatrul: principalul rămâne însă cortina fericită ce te confirmă prima oară și oamenii ce-ți oferă prin sufletul lor și serile lor și munca lor statutul de toreador”.

Numeroase au fost articolele care au elogiat atât virtuțile acestui text vehement și poetic totodată, condam-

Nicolae Cristache și Ion Săsăran, în „Arca lui Noe”, de Lucian Blaga

nare a minciunii, lașității și imposturii, delicată descriere a mugurilor iubirii și prieteniei, dezbateră lucidă și responsabilă despre „nonconformismul pozitiv” al eroului, cât și spectacolul - dominat de metafora bălciului (realizată plastic cu mare putere de sugestie de scenograful Zsolt Kőllönte și sculptorul József Haller), cu „păpușile” servind drept țință, la propriu și la figurat, răzvrătutului „înger” trist - pe care Mercus l-a centrat pe ideea de confesiune a doi oameni cinstiți și puri, care, treptat, ajung să se izoleze, să se complacă în propria lor singurătate și tristețe. Cu acest spectacol, Ion Fiscuteanu și Anca Neculce-Maximilian, interpreții eroilor principali, deveneau noile stele ale scenei românești.

În 1986, *Evul mediu întâmplător*, cea de-a treia piesă a multilateralului scriitor Romulus Guga, redactorul șef al revistei *Vatra*, cunoaște pe scena târgumureșeană un mare succes. Constantin Măciucă afirma despre acest text că el „pune sub acuzare, într-un spirit polemic declarat, formele puterii deturnate de la menirea ei fundamentală (funcționare propulsivă), care caută să deposedeze individul de atributele imprescriptibile ale libertății, constitutive raționalității sale, de vocația lui demiurgică reducându-l la funcția unui obiect aservit unor scopuri tenebroase”. Iar Guga mărturisea: „Nu-mi este indiferent care va fi soarta omului și a acestei planete, cum nu îmi este indiferent ce se spune și se gândește despre libertate, democrație, demnitate umană. Sunt și voi rămâne implicat în tot ceea ce sunt dator după conștiința mea să descopăr, să elogiez, să protestez, într-un cuvânt, să aparțin în exclusivitate binelui și progresului. Există în lume forțe care săvârșesc o continuă agresiune împotriva omului, a bogățiilor sale →

ZENO FODOR

Acești îngeri triști de D. R. Popescu, regia Eugen Mercus. In fotografie, de la stânga la dreapta: Victor Ștregaru, Anca Neculce Maximilian, Maya Indrieș, Ion Fiscuteanu, Alexandru Făgărășan, Ștefan Sileanu.

atât de greu dobândite, care se străduiesc să împartă lumea în stăpâni și robi, să nimicească libertățile individuale, pacea lumii, și să transforme totul într-o lume dictată după rasă, convingeri și teroare. [...] Să fim, deci, în această seară, într-o comunicare deplină cei care descoperim răul și uneltele lui, care indiferent pe ce meridian se rostește, se rostește și ne amenință și pe noi. Să nu uităm niciodată!” Cuvintele acestea par scrise azi. Piesa e și azi de o actualitate stringentă.

La Târgu-Mureș ea fost interpretată excelent, cu Ion Fiscuteanu și Cornel Popescu în rolurile principale.

În 1992 Dan Alecsandrescu montează în premieră absolută *Arca lui Noe* de Lucian Blaga. „Personalitatea poliedrică a lui Lucian Blaga trebuie cunoscută până la detalii și în adâncime, căci ea a marcat, fie că o recunoaștem, fie că nu, cultura românească de pe la 1960 încoace, mai ales în zonele gândirii filosofice, poeziei, dramaturgiei, chiar ale limbajului criticii literare și culturale” - scria Serafim Duicu după premieră. Și continua: „Venind, în acest context, cu o premieră absolută din dramaturgia poetului și gânditorului atât de nedreptățit multă vreme, se face un remarcabil act de cultură, pentru care nu putem decât să exprimăm întreaga noastră grațitudine instituției. Spectacolul a avut ținută, solemnitate, poezie, iar albul costumației actorilor trimitea la „puritatea dintâi” a sufletului omenesc”.

La rândul său, Ion Cocora, după ce subliniază „arta desăvârșită a scriiturii” și „replica încărcată de poezie, cu cadențe interioare și vibrație de veritabil poem”, subliniază că „Dan

Alecsandrescu transpune pe scenă *Arca lui Noe* fără devieri de la litera acțiunii, în limitele unui realism poetic sobru, lipsit la nivelul discursului regizoral de soluții și efecte complementare. Personajele sunt conforme, și ca structură și ca evoluție, cu cele gândite de autor. Replicile, la rândul lor, se aud clar, nu se pierde rezonanța nici unui cuvânt, „povestea”, chiar dacă i se știe deznodământul din legendă, se ascultă cu interes, provoacă emoție.”

În 1999 are loc premiera uneia dintre cele mai tulburătoare piese ale lui Shakespeare: *Macbeth*. O piesă foarte grea și despre care se spune în mediile teatrale că aduce întotdeauna ghinion. Montat de unul dintre cei mai talentați directori de scenă ai generației (atunci încă) tinere, Ștefan Iordănescu, spectacolul, valoros și important, s-a bucurat de mare succes atât la publicul târgumureșean, cât și la cel din București și Cluj unde a fost prezentat în deplasare. Și criticii au avut în general cuvinte de laudă, chiar dacă au formulat și rezerve. Iată, de pildă, ce scria Ion Parhon într-o cronică ce poate fi considerată un etalon al părerilor despre acest spectacol: „Montarea amplă, într-un decor unic, de o semeață austeritate, ce conferă „palatului” aerul sobru al unei catedrale gotice (Horațiu Mihaiu) va fi adeseori violentată cromatic de funambulesca dănuire a vrăjitoarelor lui Hecate, enigmatică zeită a întineri-

Macbeth de Shakespeare, regia Ștefan Iordănescu. Scena încoronării.

Dan Glasu și Nicolae Cistache, în „Arca lui Noe”, de Lucian Blaga

Evul mediu întâmplător de Romulus Guga, regia Cristian Hadjiculea, interpreți: Ion Fiscuteanu și Cornel Popescu (în prim plan), Dan Ciobanu, Vlad Rădescu, Aurel Ștefănescu și Marinela Popescu cului, aici în variantă bărbătească, sau se va scâlda într-o „ceață” apăsătoare, când favorabilă urzelilor și magiei, când premonițională, vestind noi orori în drumul eroului către mărire și pieire.”

Octombrie s-a dovedit o lună fecundă în viața teatrală târgumureșeană.

*

Teatrul Național din Târgu-Mureș, inaugurat în 1974, a fost proiectat de un colectiv condus de arhitectul Constantin Savescu, colectiv din care au făcut parte arhitecții Vladimir Slavu, Mihaela Sava, Aurel Sârbu. De partea de rezistență a proiectului s-au ocupat inginerii Nicolae Temelcu și Eugen Georgescu, instalațiile electrice și electroacustice au fost proiectate de inginerul Traian Haschi, instalațiile termice de Radu Patraulea și Mihaela Cămărzan, iar instalațiile sanitare și de prevenire a incendiilor de inginerii Mihai Negrisan, Elena Saftoiu și Ecaterina Bunea, din cadrul ISLGC - Institutul de Sistematizare a Localităților și Gospodărie Comunală. Mobilierul a fost conceput de arhitect Vasile Rado. Beneficiarul lucrărilor a fost Consiliul popular al județului Mureș. Lucrările au fost executate de Trustul de construcții-montaj Tg. Mures, director inginer Mircea Birău, șefi de șantier inginerii Ferenc Kelemen, Viktor Nagy, șef de lot Laszlo Antal. (Info site Teatrul Național)

Festival de teatru independent **CENTRAL ACT**

La Sighișoara se desfășoară în perioada 18-20 octombrie 2019, cea de-a III-a ediție a Festivalului de teatru independent, organizat de **Teatrul T.a.C.T.** Sighișoara, care, cum bine se știe, este fondat din 2007, de reputații actori Gianina Iconaru și Ștefan Adorean Abrudan, absolvenți ai Universității de Artă Teatrală din Tg. Mureș.

Din interviu cu Gianina Iconaru, am aflat că au invitat la Sighișoara, pentru acest festival, patru spectacole din București care se vor desfășura atât în sala de spectacole „Mihai Eminescu”, cât și în sala „Teutsch”, la Central Park Hotel.

Spectacolele prezentate în cadrul festivalului au teme diverse.

„**Act like school**” are temă socială. Gianina Iconaru și Ștefan Adorean Abrudan, joacă alături de Tudor Țipser, Denisa Capră, Daniela Hanur Costea după scenariul lui Radu Horghidan.

„**Totul despre femei**” de Miro Gavran, în regia lui Felix Crainicu, e o comedie romantică extraordinară cu Corina Dănilă, Adriana Titieni și Crina Lință. Spectacolul a fost produs în urma celei de-a cincea ediții a concursului „Anima pentru societate” și e povestea unui diamant. O nestemată care va străluci de fiecare dată diferit atunci când va fi rotită în lumină. Uneori copleșitor, uneori ludic, uneori trist. Este vorba de fapt despre femeie.

„**Mersul trenurilor**”, după un text de Andrei Adam-regizor, o producție a Companiei de Teatru „Breasla Actorilor”. În distribuție Teodora Daiana Păcurar, Robert Poiană, Alex Floroiu, este un spectacol încărcat de momente comice și dramatice desfășurate pe un fundament de teatru al absurdului.

„**Nu regret nimic**”, de Székely Csaba, Regia: Eugen Gyemant. Un spectacol incredibil de viu, îmbibat de umorul negru specific autorului, în care descoperi poveștile torturilor comuniste din perspectiva torționarului. Cu: Irina Antonie, Lucian Iftime, Dan Rădulescu, scenografia: Maria Nicola.

„**Remember Maria Tănase**”, regia Mălina Andrei. Un recital extraordinar despre viața și creația artistică a celei care a fost și va

ramâne veșnic o voce unică. Actrița Claudia Negroiu va aduce în prim-plan una dintre cele mai mari valori ale neamului nostru, printr-o interpretare originală, entuziastă, în care creația artistică este exprimată în felul cel mai pur cu putință.

Cu toate că teatrul T.a.C.T. joacă în spațiu privat la Central Park Hotel, celelalte spectacole se vor pune în scenă și la sala „Mihai Eminescu” din Sighișoara.

Gianina Iconaru: „Inițiem turnee, fiind independenți, colaborăm și cu alte teatre din România, ne adaptăm programul în așa fel încât să putem la momentul reprezentărilor, să fim în localitatea în care de desfășoară. Am realizat turnee în Germania, în mai multe localități în care se află comunitatea românească, ne autofinanțăm din spectacolele prezentate. Avem angajamente și colaborări la teatre din țară (Teatrul Național Tg. Mureș, Teatrul „Maria Filotti”- Braila, Teatrul „G.A. Petculescu”-Resița, Teatrul „Nottara” și Teatrul „Libelula” din București).

Dacă au reușit cei doi actori, Gianina Iconaru și Ștefan Adorean Abrudan, împletind viața privată cu viața de scenă, s-a văzut când au decis să pună bazele acestui proiect.

Ștefan Adorean Abrudan: „Chiar dacă publicul în proporție de 90 % este același, rămâne siguranța că pot trece toate pe lângă noi, dar teatrul niciodată nu va muri. Avem un repertoriu, ne continuăm activitatea reușind să producem noi spectacole la Sighișoara. Când am jucat la Reșița, am fost întrebat dacă teatrul din Sighișoara este plin sau dacă se ajunge mai greu la el. Acaasă la Sighișoara am fost întrebat de ce joc la Reșița. Până la urmă cred că în teatru, primești ceva doar dacă ai ce dăru, iar noi asta facem. Publicul decide cât iubește arta teatrală. Sighișoara cred că a rămas puțin în urmă

„**Idilă estivală**”, după Sławomir Mrożek. Regia: Ion Mircioagă.

„**Cerere în căsătorie**”, de A.P. Cehov. Regia: Ion Mircioagă.

„**Prah**”, de György Spiro. Regia: Cristian Ioan.

față de prestigiul pe care îl are. În țară se știe că există teatru la Sighișoara, atunci de ce să nu-l facem?

Teatrul supraviețuiește oricum. Alte lumi o să dispară, dar teatrul nu. Dorința reală pentru teatru rămâne constantă.”

Gianina Iconaru: „După fiecare spectacol rămâne emoția puternică a ceea ce trăiește personajul, simt mai ales după premieră că am un gol în mine, e un schimb de energie între mine și spectatori, reacția sălii este foarte importantă, este diferit oricum jocul aproape de spectator.

Ceea ce mă face să fiu mulțumită, este că avem public pentru festival. Depinde foarte mult de starea cu care vine publicul la teatru, de conexiunea care se face energetic între actor și public.

E o stare pentru care nu ai destule cuvinte, este o trăire intensă. Doar așa poți avea repetiția spectacolelor”.

Entuziasmul actorului este conturat, de sufletul pe care îl pune în scenetele pe care le joacă, implicat în rolul personajului.

Rolul nostru este acela de a participa mai des la asemenea reprezentări, mai ales în orașul în care medievalul respiră cultură. Așa ne merge vestea.

Partenerii festivalului sunt: „Central Park Hotel” Sighișoara, „Aparthotel” Sighișoara „La Perla” Sighișoara „San Gennaro” Catering.

GABRIELLA COSTESCU

Sevalet

SABINA PURCARIU

Vorbind despre o expoziție a artistei Sabina Purcariu, criticul de artă Negoiaș Lăptoiu, o autoritate în domeniul criticii și istoriei artei, afirma că „O temeinică analiză a împlinirilor și răsfrângerilor sale picturale consemnează un amplu orizont al inspirației, abordând cu vigoare și lejeritate teme extrase din incitantul caleidoscop al naturii și vieții. O caracteristică și fecundă predispoziție lirică proiectează motivele inspirative în zona unei fabuloase transfigurări de real în univers sub spiritualizat. Drept urmare, imginile se trezesc învăluite într-un tumultuos suflu metaforic și simbolic. Domină în toate transunerile picturale un viguros sens ascensional, de plutire a formelor și sensului existențial într-o cuceritoare impresie de cantonare sub spectrul purității și luminii.

Demnă de consemnat este și natura personală a limbajului plastic întemeiat pe o pensulație dezinvoltă, cursivă, fundamentat pe un prodigios și rafinat simț cromatic, iubitor de tensiune și freamăt.”

Un astfel de certificat de calitate îi asigură pictoriței Sabina Purcariu un loc sigur în peisajul plasticii mureșene, în care și-a făcut drum cu trudă și cu tenacitate, cu încredere în talentul ei și în puterea de a aduce lumea înconjurătoare, cât și pe cea interioară pe șevalet.

Traseul devenirii artistei plastice Sabina Purcariu, așa cum se afirma într-o prezentare a sa într-o expoziție la Instituția Prefectului – Județul Mureș, este atipică, pentru că studiile politehnice au premers pe cele artistice de la Universitatea de Artă și Design Cluj Napoca, secția Pictură.

Deși mureșeancă, născută la Târgu-Mureș, ea este membră a UAPR filiala Cluj, precum și a Asociației Artiștilor Plastici Mureș din anul 1986, dar și membră a Fondului Plastic Brașov și a Kunstverein Passau din Germania.

A urmat cursuri de pictură la Academia Passau - Germania.

A participat, după cum reiese de pe site-ul AAP, la tabere de creație - pictură din Piatra-Neamț, Mangalia, Sovata, Cund, Berghia, Deda, Berghia, Budapesta, Passau, Râciu, Belgard.

A avut expoziții personale în Târgu-Mureș și Sighișoara, pe litoralul Mării Negre, la Hotel Safir și Cap Aurora (1989), Gledin (1991), Rimini - Italia (1992), Zürich la City Galerie Kranich (1998), Passau la Galerie Knott (2005), Munchen (2005), Budapesta (2005), Pecs - Ungaria (2006), Passau Kulturmodell: Kunst Nacht - Offene Ateliers (2006), Sibiu - Galeria Art Vo - hotel Ana (2006), Bergen-Norvegia Gallery Haganes - Sartor Center (2007), Oslo - Clubul diplomatic (2007), Oslo - Ambasada României (2008), București - Sala Rondă (2009), Belgrad - Centrul Cultural Francez (2009), Drobeta Turnu Severin - Galeria Angel's Art (2010), Paris - Grand Marche D'art Contemporain - Place de la Bastille (2010), Târgu-Mureș - Hotel Continental (2011), Târgu-Mureș (2012), Târgu-Mureș - Palatul Culturii (2013 și 2014), Târgu-Mureș Lex Art (2014). În 2015 expoziții personale la Prefectură, la Palatul Culturii și la Hotel Continental, 2016 art 3f Salon International d'art contemporain Mulhouse Franta, 2017 expoziție la Dej Galeria Frazia.

A participat la expoziții de grup și colective în Târgu-Mureș, Piatra-Neamț, Mangalia, Alba-Iulia, Târnăveni, Constanța, Satu-Mare, Reghin, Sighișoara, București, Sibiu, Rimini-Italia, Brașov, Sibiu, Budapesta, Oslo, Passau, Germania, Cluj-Napoca, Paris, Osnabruck - Germania (2014), Cluj Napoca(2014-2015), Tg.-Mureș-2015, Reghin 2015, Saint Sulpice Pays de Thelle- Grand prix du jury-2016

A obținut premii și distincții la concursurile județene de artă plastică, precum și premiul revistei *Ambasador* pentru activitatea artistică din anul 2006. A fost prezentată în presa locală – “Cuvântul liber”, “24 ore mureșene” și “Zi de zi”, în revista „Vatra veche”, precum și la TVR 1, PRO TV, Național TV, Antena 1 și Radio Târgu-Mureș.

Lucrări de ale sale se află în colecții particulare din România, Italia, Elveția, Germania, Canada, Norvegia, Cehia, Ungaria, Franța, Serbia și Olanda.

Artista Sabina Purcariu are disponibilități multiple. Ea face pictură de șevalet în ulei, acril pe pânză, carton și sticlă dar și tehnică mixta în acril.

Realizează cu aceeași dezinvoltură și pictură în registru clasic, dar nu-și refuză modernitatea, mergând înspre compoziția abstract mizând pe efecte și armonii cromatice sugestive.

Pictura ei e încărcată de lirism în peisajele pe care le extrage din fiecare anotimp, fiecăruia găsimu-i luminile și umbrele.

Ea găsește echilibrul limbajelor plastice, reușind să comunice și se comunice, într-un dialog permanent cu cei care se regăsesc în arta sa.

Remarcabilă în miniaturile sale – flori, naturi satice, dar și în compozițiile ample, în care detaliile au rafinament și consistență.

Dincolo de conjuncturi artistice, pictura Sabinei Purcariu se detașează în peisajul plasticii mureșene, într-o creștere continuă, semn al responsabilității și al unei conștiințe artistice bine definită.

SERGIU PAUL BĂCIUȚ

Întoarcere la albastru

Doar cerul păstrează albastrul din noi
Când timpul iertării coboară în jur,
Răzbate departe prin vânturi și ploii
Să fie lumina din sufletul pur,

Seninul pătrunde chiar noaptea când
vrea

Alungă urâtul născut peste timp,
Cuvântul răsare din clipa cea grea
Să-l ducă departe în alt anotimp,

Răsar curcubeie albastre pe cer
Când râul se-ntoarce de unde-a
plecat,
Chiar albul se simte de-odată stingher
În suflet se urcă, se urcă treptat,

Pe cerul albastru pătat doar de nori
Apare icoana uitată-n trecut,
Să-mi fie în suflet, pătrunde prin pori
Seninul ce leagă celestul de lut,

Depart de răul turnat în potir
Ascuns după norii născuți din păcat,
Seninul devine în gânduri martir
Întoarce albastrul de unde-a plecat.

Murmur de vânt

Se-ntunecă zarea la ceasuri târzii
Când norii se-adună la margini de sat,
Feciorii adună iar struguri în vii
Coboară mioare prin timpul curbat,

Depart de lume când turmele trec
Pădurea m-ascultă și-mi dă adăpost,
Iar fluturii zboară aproape de bec
Să fie iar frunzei etern avanpost,

E liniște multă acum pe-nserat
Doar frigul mai mușcă tăcut, pe furiș,
La stână și câinii-au uitat de lătrat
Când lupii pândesc undeva în tufiș,

Și vântul îmi poartă cuvântul speriat
Izvorul tresare în murmur de dor,
Când norii se-adună la margini de sat
Să-nvețe durerea-n sălbaticul zbor,

Făcliile ard când hora pornește
În note divine ce sună prelung,
Pământul tresare și jocul unește
Destine pierdute ce-acasă ajung.

Amintirea clipelor

Am strâns în drumul meu și clipe
Pe care le-am ascuns în nori,
Condorul parc-ar vrea să țipe
Să le împraștie-n ninsori,

Simt timpul cum pătrunde-n mine

Să mă prefacă în cuvânt,
Din trenul ce vuia pe șine
Rămâne doar o frunză-n vânt,

Se-ascunde-n frunze iarăși vara
Își ia concediu pentr-un an,
Iar eu îmi pregătesc chitara
Să-i cânt, poate îmi dă un ban,

Un strai divers pădurea-mbracă
Într-o cromatică de vis,
Chiar pictorii încep să tacă
Privind uimiți un paradis,

Am strâns în drumul meu în clipe
Tăcute amintiri șirag,
Ce peste timp să înfiripe
Un film cu tot ce mi-a fost drag.

Și macii plâng de dorul tău

Și macii plâng în lan aprins
Când soarele străbate zarea,
Când roua trece-n necuprins
Iar lanul arde-n zori cu marea,

Și macii plâng de dorul tău
Uitați pe câmpuri nesfârșite,
Durerea lor mă doare rău
Pătrunsă-n gânduri răvășite,

Mă simt ca la sfârșit de veac
Prin parcuri frunzele se-adună,
Devin treptat iubirii leac
Dar macii mor, de moarte bună,

În pat ți-am presărat doar maci
Însângerând tăcerea nopții,
Eu îți șoptesc și tu... doar taci
Poate așa dorit-au sorții,

Când macii plâng în miez de noapte
Și visele par să se frângă,
Se-aud din nou a tale șoapte
Pentru un veac...sper să ne-ajungă,

Din maci am să îmi fac costumul
Iar tu-ntr-o rochie din crini,
Vom fi alătura tot drumul
Doi trandafiri crescuți din spini.

Amintirea verii

Pătrund în mine frunze moarte
Voind s-ascundă pașii mei
Și frigul care ne desparte
Se-nalță până-n norii grei,

Îi simt durerea cum inundă
Aleile cu pași pierduți,
Tăcerile din noi redundă
Când clipele vor să le-ascuți,

S-a rupt din mine parcă vara

Lăsând în urmă un pustiu,
Iar frunzele inundă gara
Când totul intră-n arămiu,

Profund pătruns de frunze moarte
Simt relele lumii vuind
Și frigul, vântul vor să-mi poarte
Cuvintele într-un colind,

Încet, încet toamna coboară
Să schimbe al pădurii strai,
Iar clipele spre iarnă zboară
Ducând cu ele sfânt alai

Și peste tot frigul se lasă
Iar nopțile se tot lungesc,
Când frunzele ajung acasă
În drumul lor nepământesc.

Căutări în trecut

Te-am căutat prin mările de alge
Când timpul parcă se oprea în loc,
Eu de pe stânci, uitat printre catarge
Priveam trecutul într-un tainic ghioc,

Iar stâncile-ncercau să rupă valul
Și clipele treceau pe rând, pe rând,
Nisipul care-a părăsit ieri malul
S-a scurs timid în pașii tăi plângând,

Tot ce-am văzut în ochiul dintre ape
A dispărut spre seară-n tainic loc,
N-am vrut ca vraja nopților să scape
Fără să-mi lase-o urmă de noroc,

Te-am căutat chiar și în labirintul
Trăirilor crescute între noi,
Când am sorbit tăcuți absintul
Cuvintelor ce ne-mpărțeau la doi,

Și undeva în mările de alge
Ascunsă-n sarea ce s-a strâns la mal,
Te-am regăsit târziu printre catarge
Erai mireasa ultimului val.

VALER POPEAN

Suflet de dascăliță

„Lumina vine din cunoaștere”, iar cunoașterea încolțește din sămânța aruncată cu dragoste și generozitate de luminătorii neamului.

Luminătorii neamului! Ei, cei mulți și anonimi, ascunși în umbra ilustrului Domn Trandafir, al lor e veacul cunoașterii.

Al lor e veacul acesta, străpuns de răutatea lumii, ajunsă la paroxism. Doar acești semănători de cunoaștere adevărată și de iubire pură mai pot readuce curgerea omenirii pe făgașul normal al trecerii timpului.

Lor le revine misiunea teribilă de a ridica de pe ochii acestei nații derutate de atâta libertate, vântul cenușiu al dorințelor păcătoase și de a-i citi povești adevărate din istoria sa.

Dacă am încerca suficient să realizăm un portret al dascălului am putea folosi doar roșu și galben și cuvintele corespunzătoare acestor culori: flacăra și dorință.

Suflet mare cât o generație întreagă, învăluit de dragostea fierbinte care curge neîntrerupt spre zecile de priviri speriate de primul clinchet, zâmbet inconfundabil și privire galeșă de mamă.

Așa ne-o amintim fiecare dintre noi pe „dascălița” noastră, icoană vie a copilăriei din care venim fiecare ca dintr-o țară a sa, cu lecția inocentă a vremii trecute.

Nu ne putem gândi la Ea decât cu blândețea cuvintelor care azi ar putea luneca ușor ca într-o rugăciune, la portretul unic cu priviri pătrunzătoare de dincolo de tablouri, vremi și ani și la dojana răsunătoare ca o literă sfărâmată de plânsul nepătrunsului.

Înverșunarea cu care se luptă astăzi toată media să șteargă din memoria generațiilor lecția care începe cu „a fost odată” frumos și pur, adevărat și curat se lovește, din fericire, de gândurile și faptele curate ale unei mâini de oameni de bine care până mai ieri răsădeau în stânga și în dreapta o frumoasă pildă cu semănătorii care venit-au să împrăștie cunoaștere lumii, că în urma lor se ridica lumina, iar lumina nu putea fi oprită.

Ei încă mai există, ard și azi ca atunci, în vremile de demult, precum

focurile vii care sfidează întunericul și nu se vor stinge.

Ca un zid de nepătruns își vor uni forțele, nelăsându-se copleșiți sau intimidați nici de etichete, nici de anonim, nici de sărăcie, nici de răutate.

În dorința nesăbuită a omenirii de a controla Universul, de a-l exploata după propriile dorințe, uităm esența: centrul Universului este omul. Și omul uită adesea de om, de cel de lângă el, de ai săi, de Cel care l-a făcut om!

Uitarea intenționată a celor care și-au arătat calea în viață atrage cu sine umbre, umbre cenușii ale cunoașterii, umbre care-ți vor străjui calea vieții, aducându-ți de multe ori teama.

Ele se vor întinde, precum o boală, vor lua locul luminii și ne vor arunca într-o lume robotizată și înspăimântătoare, fără povești cu prinți, doar cu violente războaie gândite de calculator.

Doar ceilalți luptători destoinici, înarmați cu arma cuvântului, luminați cu slova științei, însuflețiți de versul dulce al Luceafărului, nu vor lăsa să se întâmple asta pe pământ. Sufletele lor fărâmițate în generații de cioburi, se vor întrupa în slove nobile care vor inunda nepăsarea, aducând cu sine dorința de bine, dragostea dezinteresată și adevărul.

Vom asista fericiți la renașterea culturii acestui neam chinuit de istorie, de vreme și de el însuși, vom trăi pe viu lecția învățării prin descoperire a binelui pentru mai binele acestui popor.

Adesea șlefuitor de diamante străine, oferindu-și nelimitat și fără nimic în schimb timpul copiilor săi pentru a reda lumii aceste pietre ascunse, nu a înțeles niciodată cum a reușit să păcălească fără vrerea sa timpul, rămânând mereu în clasele primare, jucându-se mereu de-a v-ați ascunselea, inima sa tremurând la fiecare lecție, chiar dacă medicii ar fi spus despre ea că e bătrână.

Pentru că au fost, pentru că încă sunt, dar mai ales pentru că vor lupta supraomenește să fie, le oferim buchete de cuvinte alese, toate, adunate într-o rugăciune curată:

„Ține-i, Doamne!”

Înv. VASILICA ROATĂ
ȘC. GIMN.DACIA-TG. MUREȘ

DASCĂLUL DE ȚARĂ

*Brumărit de anii care, tot mai greu îi duce-n spate,
Întomnat pe firul vieții ce deloc n-a fost ușoară,
Tot mai rar îl văd de-acuma,
doar așa, pe apucate,
Pe acel ce-n vreme fost-a,
bunul, dascălul de țară.*

*De la el, din al său suflet, am luat învățătură
Și prin grija dumisale ne-avântat să ne purtăm,
Să ne facem rost în viața, cum părinții noștri vrură,
Să fim oameni între oameni și cu fruntea sus să stăm.*

*El ne-a dat, din a sa viață, clipe lungi de bucurie
Ca pe drumul vieții noastre niciodat' să nu-l uităm
Și-a lui dulce amintire, ne rămână veșnic vie
Când în mintea noastră încă, l-al său nume, ne-nchinăm.*

*

*Auzit-am vestea tristă, cum că dascălul de țară
S-a mutat din astă lume în sălașul din ceres
Și de-acum, gândind la dânsul, Doamne rău o să ne pară
C-a plecat, bătrânul dascăl din iubitul lui lumesc,*

*Sus în ceruri, se va face, stea de-acum pâlpâietoare
Licărind în nopți cu lună pe cea boltă înstelată,
Noi vom ști că a lui suflet e în noi, în fiecare,
Că ne-a dat, mai pe de-asupra, viața lui, avere toată.*

*Noi te-am strâns bătrîne dascăl, într-o boabă lăcrimată
Să te știm cu noi alături c-o povață, cu-n îndemn,
Cum erai te-om ține-n suflet încă viața noastră toată
Că tu-ai fost din Crucea Sfântă, așchie din al Său lemn.*

05.10.2019

MIRCEA DORIN ISTRĂE

Autori mureșeni

LUCREȚIA BOGDAN-ÎNȚA

Un anotimp de aduceri aminte

Povestirile pădurarului Ilie, „o carte închinată tatălui meu” (afirmă autoarea), este o carte cu *povestiri pentru copii pitici și voinici*. Atingem o vârstă de trezvie când, de-abia atunci, spunem „dragi mi-erău tata și mama, frații și surorile și băieții satului, tovarășii mei de copilărie, [...] zile frumoase de sărbători, [...] dumbrăvile și luncile umbroase, țarinele cu holdele, câmpul cu florile și mândrele dealuri, de după care îmi zâmbeau zorile, în zburdalnică vârstă a tinereții! Asemenea, dragi mi-erău șezătorile, clăcile, horile și toate petrecerile din sat, la care luam parte cu cea mai mare însuflețire.” Este vârsta pe care Lucreția Bogdan – Înța o folosește pentru a ne răsfăța, la „masa cuvintelor”, cu imagini ale copilăriei, ale ludicului, cu inocența jovială, trecându-ne pragul în Lumea frumosului născocit, înțeles ca un posibil și i-reversibil real. În acest Imperiu al neliniștilor copilăriei, autoarea construiește poveștioare, „una și una”, pentru cei mici și cei mari.

Povestirile Lucreției Bogdan – Înța trec pragul folclorului popular, chiar dacă, titlul pare a conduce către un asemenea raționament; povestirile sunt amprentate de un postmodernism, cu ușoare irizări ale implicării divinului, cerute imperios și de prenumele Ilie, a *pădurarului Ilie*; pentru *homo religious*, prenumele și ocupația străbună sunt *poarta* de percepție a unor noțiuni de gândire critică. Prin dubla determinare a cititorului, metodă pentru care optează autoarea, și care ține de filozofia idealistă, se realizează pe de o parte co-participarea actantului în conceptul de personaj, iar pe de altă parte în cel de stare, când abstracția se detașează și rămâne acel *ceva* care persistă în psihologia cititorului. Personajul și *ceva* ce se schimbă neîncetat, Starea. Astfel regulile jocului/ rolului sunt cât se poate de clare, Starea și Persoana-eul devin colaborative: cu toată persistența Persoanei, Starea se schimbă, și cu toate schimbările Stării, Persoana

persistă, rămâne. În *povestirile pădurarului Ilie*, se ating toate stările, de la repaos la activitate, de la emoție la concentrare, de la concordanță la contradicție. Avantajul constă în faptul că ei, cititorii, sunt mereu noi, și noi, am fost nemijlocit ei, astfel încât autoarea povestirilor, și mai înainte *tatăl, pădurarul Ilie*, rămân, și neîndoios se instiue instanța literarului și literatului, fondată pe ideea de *fințta și fințtare absolută* în ea însăși, adică *libertatea* de înțelegere și acțiune. Jocul de cuvinte, dincolo de limitele liricului, exercițiu cu care scriitoarea este deprinsă, de data aceasta reușește să re-aducă în atenția cititorilor, indiferent de vârstă, valorile morale păstrătoare de adânci izvoare de credință și înțelepciune, motiv de a re-memora trăiri ale copilăriei. Tehnica ludicului, aplicată în înțelegerea faptelor de cultură și educație, reamintind de notabilele încercări platoniciene ori schilleriene, dă un statut privilegiat „scaunului povestitorului” care animă, în jocul de rol, gândirea auditorilor ori a lectorilor.

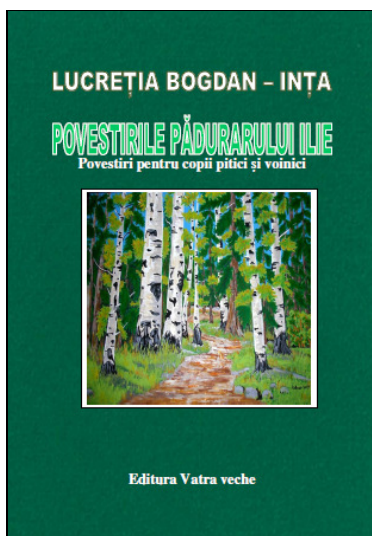
Povestirile pădurarului Ilie devin adevărate lecții de viață și nu numai, reiterează stări ale eroilor din basmele populare, *Albinuța cu nume de zână, Bălan, căluțul cu dor de părinți*, (posibil o ușoară analogie cu *calul bălan* din *Amintiri din copilărie*), întâlniri cu personaje de povești nemuritoare însă, după cum se va observa, există și o trecere de la personaje de fabulă la personaje

preistorice, *Dragonul păpușar, Căsuța care și-a acoperit geamurile* (aici, se poate, o interferență cu *Alice în Țara Minunilor* ori *Dorothy din Vrăjitorul din Oz*); desigur, nu lipsesc povestiri cu filon proverbial, *Voia și Nevoia*; e prezent și studiul de caz, unde sunt apelați copiii prezentului, *Puștiul cu tableta*; și, autoarea revine asupra timpului contemporan, cu lecțiile de educație civică, *Povestea copacilor tăiați, Povestea vulpii demnitate, Povestea copilăriei mele*. Se constată ciclicitatea povestirilor, precum la poezii ciclici, oarecum; de altfel, vocația de poet a Lucreției Bogdan – Înța se resimte pregnant în mai toate finalurile povestirilor, povestiri care-și ating ținta educațională: „- Ce bine, ce bine, vacanța e cu mine ! striga fiecare elev cu veselie. De vizitați stupina, găsiți-o pe Lorina !” sau „Copiii au luat o dronă și au programat-o să îl caute pe căluț în pădurea întunecată. După trei zile și trei nopți de căutări l-au găsit... Și de atunci s-a întors la prietenii lui adevărați, s-a întors din lumea mare liniștit că își poartă părinții în suflet și în propria înfățișare.”

Cartea cu *povestirile pădurarului Ilie* se poate constitui într-o lectură de învățături, date de părinți copiilor, pe care să le păstreze și de care să-și aducă aminte în mersul Lumii, pentru a fi mai mult decât câștigători – Biruitori. Lucreția Bogdan-Înța construiește, prin metafora deschisă, impresiunea la nivel de memorie ca *anotimp de aduceri aminte*.

CRISTINA SAVA

Sergiu Cioiu se întoarce

După ani lungi de absență, dar lăsându-ne cu nostalgia unor cântece ale tinereții noastre, Sergiu Cioiu, stabilit cu mai bine de 35 de ani în urmă în Canada, dintre ani este din nou prezent pe scene din România. Ne-am întâlnit la Televiziunea Română, la Sala Radio din București. I-am reascultat cu plăcere cântecele, ca pe un soi de întoarcere în timp.

În primăvară, îmi spunea că plănuiește să ajungă și pe plaiuri mureșene și, grație concursului Luminiței Tcacenco, reprezentată a Fundației Elan din București, acest gând s-a materializat într-un turneu cu spectacole la Târgu-Mureș, Sighișoara, Târnăveni, Mediaș.

Spectacolele vor avea loc în perioada 3-10 noiembrie, fiind puse sub genericul „RASUL, PLANSUL, IUBIREA”.

Invitații săi vor fi Adrian Ivanițchi, Mihai Teacă, Silvana- Andrada Tcacenco.

Programul întâlnirilor cu publicul, în săli cu o anume intimidare, alese parcă să recucerească publicul de altădată, dar și pe noi iubitori de muzică se vor desfășura după un program comunicat de Luminița Tcacenco, care ne-a pus la dispoziție și câteva informații despre protagoniștii „Răsului, plânsului, iubirii”:

4 noiembrie ora 19 – Târgu-Mureș, Palatul Culturii Sala Mică

6 noiembrie ora 19 – Mediaș, Sala Traube

7 noiembrie ora 19 – Târnăveni, Casa de Cultură, Sala Oglinzilor

9 noiembrie ora 19 – Sighișoara, Sala Mihai Eminescu

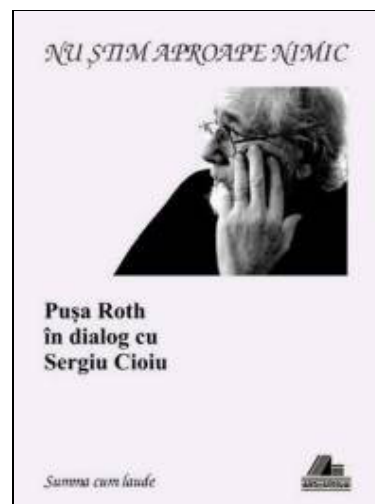
Sergiu Cioiu, om spectacol, cu o lungă experiență de actor-cântăreț, stabilit de peste 35 de ani în Canada, revine periodic în țară din aprilie 2016. Artistul participă la emisiuni de televiziune, prezintă recitaluri de succes pe scene bucureștene și ale unor teatre din țară, în care îmbină cântecul cu poezia, reușind o adevărată fuziune cu publicul spectator.

Sergiu Cioiu este un cunoscut interpret de muzică ușoară din anii '60, '70, care a lansat mari piese de succes precum „Cântecul vântului”, „Glasul tău”, „Pentru

cine?”, „Mersi, Becaud”, „Poarta sărutului”, „Masa tăcerii”, „Coloana fără sfârșit”, „Primul loc de pe pământ”, „Dintr-un milion” sau „Cine a găsit tinerețea mea...”.

Albumele discografice, apărute între 2016-2018, editate de Casa de discuri Eurostar, vor putea fi găsite în foaierea sălilor de spectacol pentru publicul amator.

1. „Vântule și alte cântece, Sergiu Cioiu și Alexandru Mandy”
2. „Pe cine numim... EU” (dublu album cu cântece și poezii de Marin Sorescu).
3. „Cine a găsit tinerețea mea...” (cântece din repertoriul artistului pe muzica celor mai cunoscuți și valoroși compozitori din patrimoniul muzicii ușoare românești: Florin Bogardo, Ion Cristinoiu, Felicia Donceanu, Mihai Dumbravă, Robert Flavian, Cornel Fugaru, Emanuel Ionescu, Nicolae Kirulescu, Radu Șerban, Vasile Veselovski, H. Malineanu, Temistocle Popa, Laurentiu Profeta, Andrei Proșteanu, Vasile V. Vasilache).

4. Volum de memorii, intitulat „Nu știm aproape nimic – Pușa Roth în dialog cu Sergiu Cioiu” (Editura Ars Longa), alcătuit de autoarea Pușa Roth. Volumul este însoțit de un audiobook - o trecere în revistă a acelei epoci, în care s-au lansat cântece esențiale din repertoriul artistului.
5. „Sergiu Cioiu - Pur și Simplu” (compoziții proprii, pe versuri de mari poeți)

Cronici de la spectacolele lui Sergiu Cioiu

Dinu Săraru, [Un „Concert Sergiu Cioiu”](#) (Cronica -Teatrelli, - mai ,2017)

Miron Manega, [PUR SI SIMPLU - SERGIU CIOIU](#) (Cronică –Teatrelli, Octombrie 2018)

Miron Manega, despre recitalul [Pe cine numim... Eu](#) (Cronică – Teatrelli, mai 2017).

[Stire TVR Cluj](#): despre Sergiu Cioiu, spectacolul din Israel, din septembrie 2018.

Sergiu Cioiu este absolvent al I.A.T.C. I.L. Caragiale (Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică – Arta Actorului, promoția 1964).

În perioada 1964-1967, este angajat al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” din București, unde este cunoscut ca un apreciat interpret de cântec poetic. În august 1965, selecționat de Bruno Coquatrix, este remarcat pe scena Teatrului Olympia din Paris. În cunoscuta revistă *Le Figaro*, a fost comparat cu Yves Montand (din perioada tinereții) și cu Marcel Mouloudji. →

NICOLAE BĂCIUȚ

INVITATI ÎN TURNEU

MIHAI TEACĂ, deși foarte tânăr, la cei 19 ani ai săi a reușit să fie un artist complex și cunoscut, atât ca interpret vocal de muzică ușoară și populară, cât și ca instrumentist la pian, clarinet și fluiet. Este laureatul a numeroase concursuri naționale și internaționale, obținând peste 40 de premii absolute, din care cel mai recent și important este Vedeta populară (2018).

Din anul 1966, îmbrățișează o carieră de artist independent, performând pe diferite

scene din România, Europa (Franța, URSS, Polonia, Belgia, Olanda) și Israel.

Între 1972 și 1975, este actor al Teatrului de Operă "Ion Dacian" din București.

În perioada 1975 - 1982, este profesor de actorie pentru învățământul artistic la Școala Populară de Artă din București, la catedrele de actorie și canto. În această perioadă, înființează Teatrul de hârtie, un teatru-studiu bazat pe dramatizări din poezia românească. Spectacolele de poezie și muzică realizate de Cioiu au fost premiate în cadrul unor festivaluri naționale.

În anul 1982, părăsește țara împreună cu familia și se stabilește mai întâi în Franța, apoi în Canada, la Ottawa.

În Canada, oferă ateliere de arta actorului, la University of Ottawa, colaborează cu Teatrul municipal din Hull (Théâtre de l'Île), continuă o activitate de actor, interpret de cântec și poezie.

Din 2016, revine anual în România, cu recitaluri de poezie și muzică, pe scenele unor teatre din București, Brașov, Caracal, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Slatina, Târgu Jiu, Râmnicu Vâlcea.

Apare la numeroase emisiuni de radio și televiziune.

Tot din 2016, lansează prin Casa de Discuri Eurostar, trei albume discografice.

De asemenea, în primăvara anului 2016, lansează un volum de memorii, intitulat **Nu știm aproape nimic – Pusa Roth în dialog cu Sergiu Cioiu** (Editura **Ars Longa**), alcătuit de **autoarea Pușa Roth**.

ADRIAN IVANIȚCHI, solist vocal rock, folk, chitarist, compozitor, este una dintre cele mai proeminente figuri ale muzicii românești contemporane. A fost component al unor cunoscute trupmuzicale (Sfinx, Coral, Tarabostes, Bastion) și a susținut numeroase recitaluri de folk, pe scenele din România, în cadrul Cenaclului Flacăra, unde debutează în 1974 și unde obține în 1980, marele premiu al revistei FLacăra, în emisiuni de radio și televiziune, la edițiile Festivalului Național de Muzică Folk - Om Bun, Festivalului de Artă Medievală și Festivalului Proetnica din Sighișoara, precum și în cadrul Festivalului Internațional Garoafa Roșie de la Soci (1977).

SILVANA ANDRADA TCACENCO poetă, recitatoare, interpretă de muzică ușoară.

Omul este asemenea unui cerc sau a unui pătrat ce ar trebui să fie unic....Unică este și poeta **Silvana Andrada Tcacenco**, spune un alt cunoscut poet român, **George Tei**. A publicat 4 volume de poezii și a scris în peste 17 antologii și reviste literare, obținând premii literare în țară și în străinătate. Este câștigătoarea premiului criticii internaționale în cadrul Concursului European de Poezie "Clemente Reborna" Italia- Biassono 2017. A înregistrat pe youtube peste 15 melodii de muzică ușoară din repertoriul național și internațional care se bucură de aprecierea a peste 12000 de ascultători și a susținut recitaluri pe diferite scene românești în cadrul edițiilor Caravanei Culturii și a lansărilor de carte. Este inițiatorul în 2014 a Festivalului de muzică ușoară pentru copii și Tineret „Vocea Cetății Sighișoara.”

Autori mureșeni

Gina Moldovan, „Tie, femeie”

Poezii am scris încă din liceu, dar inundațiile din 1970 au dus toate dorurile și ofurile mele sufletești.

Aveam o bibliotecă modestă, pe care am pierdut-o odată cu tot ce aveam în casă. Durerea a fost imensă, dar Dumnezeu mi-a dat putere să merg mai departe.

Așa s-au născut poeziile mele, din durere, din neîmpliniri, din iubire, din bucurie, din toate trăirile mele de suflet. Am răbdat în viața aceasta atâtea minuni că nici nu se poate scrie totul, nu te crede nimeni. Când spui că „Dumnezeu nu dă omului mai mult decât poate duce”, eu stau și mă gândesc cu atenție: Până când, Doamne?

Sunt foarte mândră de cele 4 volume de versuri publicate de Editura „Nico” din Tg. Mureș: *Orizontul iubirii* – 2014, *Universul unei trăiri* - 2014, *Pași spre iubire* – 2015, *Flori de maci* – 2017.

În anul 2015, am publicat și romanul autobiografic pe care îl iubesc foarte mult. El se numește *Destin sau viață adevărată*. Acest roman reprezintă viața mea, pe alocuri presărată cu puțină fantezie și ficțiune. Romanul începe cu examenul de bacalaureat și se termină cu publicarea primului volum de versuri, intitulat *Orizontul iubirii*.

Cel care mi-a îndrumat pașii spre publicarea versurilor a fost poetul DUMITRU D. SILITRĂ.

GINA MOLDOVAN

Injecții de cumițire

Aforisme, panseuri, viziuni,
ironii, șuruburi, sârme, alte
lemne

Convenție

- Convențiile noastre sunt concepute din motive ergonomice spațio-temporale.
- Astăzi, 31 decembrie 2017, la orele 12 noaptea, vom ciocni paharele de șampanie în numele convenției făcute nouă, de noi înșine.

Credință

- Când vor sosi la noi sutele de mii de migranți magrebieni și subsahariani, prima dată vor contesta creștinismul, apoi îl vor ataca, după care îl vor interzice. Obiceiurile vin la pachet.

Creier

- Creierul la nevoie se cunoaște.

Cultura

- Incultura este cea mai tristă închisoare!
- Sunt pe invers. Când aud de pistol, îmi vine să pun mâna pe cultură!
- EMINESCU este cel mai EMIN...ESCU!
- Cultura zvonurilor și imitației sunt cele care ne conduc.
- Mi-e strâmt Târnăveniul de bărfe, parcă umblu-n coșciug. Îmi simt cărțile dorite în vâlvătaia unui rug.

Curaj

- Curajului de a gândi altfel i se opune, de multe ori, agresivitatea celor care nu permit acest lucru.

Cuvinte

- Dacă vreți să mă știți, vă spun că eu folosesc cuvintele DA și NU și mai puțin cuvinte precum POATE sau SĂ VEDEM.
- Observ cu tristețe că, pentru tot mai mulți tineri, cititul se transformă în tălmăcit, iar vorbitul în găngurit.
- Cuvintele sunt vehicule și, ca orice vehicul, nu se întrebă de

valoarea sau frumusețea a ceea ce transportă. Pur și simplu duc.

- În albia de cuvinte, eu îmi spăl toate grijile.
- La frază mai lungă, virgula îți semnaleză locul de respirație.

Democrație

- Democrația este un fard pe orice.
- Decât un simulacru de democrație, mai bine o dictatură luminată.
- Democrația este o dictatură atent camuflată.
- În spatele oricărei democrații este un tip de dictatură.
- Democrația este frunza de varză cu care este învelită sarmaua dictaturii. Poftă bună, politicieni.
- La noi, nimic nu se alege democratic. Fie e prestabilit, fie se schimbă în culise după rezultatul neconvenabil, conform unei voințe, în spiritul jocului de interese.
- Orice democrat care stă prea mult într-o funcție, se transformă într-un dictator.
- Democrația este paravanul în spatele căruia societatea se divizează tot mai mult în SCLAVI și STĂPÂNI DE SCLAVI.
- Atunci când stânga face TOTUL PENTRU OM, încalcă drepturile omului. Atunci când DREAPTA ține să nu fie călcate DREPTURILE OMULUI, nu face NIMIC PENTRU OM.

Diverse

- Pun pentru Moș Nicolae "cizma" Italiei! N-am găsit altă ghetuță!
- Se cumpără de REVELION mici bombițe (petarde) care se aruncă pe jos și pușcă, pușcă, pușcă. Și vulgular, râde, râde, râde.

- Astăzi îți spun MULȚUMESC, în speranța că odată și odată o să fie și o zi a cuvântului CU PLĂCERE.

- Atât momentele extraordinare cât și momentele triste sunt atât o succesiune cât și o concomitență de potriveli.

- E plină țara de bostani cu funcții.
- Dacă părților le sunt făcute aceleași acuze, ele vin cu aceleași argumente.

- Din partea mea puteți crede în ce doriți, chiar și în Zâna Măseluță, dar nu-mi cereți mie, ca probă obligatorie, să vă împărtășesc credințele.

- Porți nostalgia noroaielor, dacă ești scos din acestea și băgat în rahat.

- Doar imperfecțiunea are dinamism.

- Manipulare nu înseamnă masturbare în public? Întreb, nu dau cu parul.

- Ștergerea de datorii încurajează facerea de datorii.

- Detest partidele în măsuri diferite.

- Dorul este un substantiv comun în nume propriu.

- Până se vor interzice defrișările de păduri nu vom mai avea ce interzice.

- Ingenuitatea copiilor face parte din patrimoniul umanității.

- Nu înțeleg de ce mașinile nu se salută când rulează pe carosabil, dar se "pupă" când se întâlnesc.

- Când plouă, calc intenționat prin băltoace în speranța că peste milioane de ani o băltoacă pietrificată să arate, în vreun muzeu, urma piciorului meu.

- Când creierul meu se dilată, nu sunt sigur că din cauza conexiunilor de pe cortex și nu din cauza căldurii de afară.

- E duminică, puțin înainte de prânz și sunt în centrul orașului meu constatând că numai muștele nu au mers la biserică.

- Când e soare calc pe umbrele caselor să le topesc umbra și să mi se impregneze solar, pașii pe pereți.

RĂZVAN DUCAN

Orizonturi

Viața în satul meu,

văzută de

Rafila Moldovan

Rafila Moldovan, din Idicel Pădure, județul Mureș, s-a remarcat de-a lungul timpului ca unul din cei mai harnici animatori culturali în mediul rural din județul Mureș, desfășurând o activitate susținută, complexă și substanțială.

A realizat primul Muzeu Etnografic privat din județul Mureș, pe care l-a înzestrat cu bunuri culturale specifice zonei Idicelului. Totodată, a organizat în cadrul acestui muzeu zeci de acțiuni culturale de promovare a tradițiilor populare.

În plus, s-a dovedit și un bun interpret vocal, care a făcut cunoscute cântece folclorice din zona natală.

Rafila Moldovan este în același timp și un poet popular care a adunat creația sa în șapte volume de versuri tipărite la edituri din județul Mureș, cărți care s-au bucurat de aprecieri din partea specialiștilor.

A participat, de asemenea, la numeroase activități culturale din țară, dar și din străinătate, fiind un veritabil ambasador al folclorului românesc.

Pentru întreaga sa activitate în domeniul etno-folcloric a fost distinsă cu titlul „Meritul Cultural”, cu medalie și diplomă, în 2016, iar în 2019, Ministerul Culturii și Identității Naționale i-a acordat distincția „Tezaur uman viu”, cea mai înaltă distincție care se acordă celor care au activitate în promovarea tradițiilor populare.

Cea mai recentă ispravă editorială a rafilei Moldovan este volumul *Viața în satul meu*, care adună ultimele sale creații lirice, o veritabilă panoramă a sufletului satului, în dimensiunea sa socială, culturală și spirituală.

La ceas aniversar (în 19 octombrie rotunjește opt decenii de viață) Rafila Moldovan și-a făcut un dar deosebit. O carte. Încă o carte, care sporește zestrea sa și a colectivității pe care o reprezintă.

La mulți ani, cu sănătate și încă multe împliniri.

NICOLAE BĂCIUȚ

Veniți la rădăcini!

Nu știu de ce alții care se simt foarte știutori, veniți de pe alte coclauri, de ce nu se gândesc că, în acest sat de la poalele codrului au existat oameni respectoși, primitori și inteligenți, care și-au cunoscut neamul și arborele genealogic.

Dacă nu au știut ceva, au întreat, nu s-au apucat de dictat. Au întărit obiceiurile sătești și creștinești, astfel încât, la un moment dat nu o să mai știe nimeni obiceiurile strămoșești din cauza unora, care nu așteaptă să fie întrebați ci se apucă de dictat, nici nu au răbdare să li se spună cum au fost obiceiurile străbune pentru că ei se cred știutori și sunt „un fel de știe tot”.

Am avut și avem oameni de mare valoare în acest sat, însă ei au învățat ce-i respectul.

Felicitări tuturor idicenilor de pe întreg cuprinsul globului că nu și-au făcut neamul de rușine.

Ca poet țaran, apreciată de oameni inteligenți, sunt mândră de toți cei plecați care ocupă funcții superioare și sunt onorați pentru activitățile realizate.

Cinste consătenilor mei plecați din Idicel Pădure.

Vă așteptăm cu mult drag acasă la vatra strămoșească.

Veniți la rădăcini!

RAFILA MOLDOVAN

Omul care a răscolit amintirile

A vorbi despre Rafila Moldovan presupune să te referi la omul care a răscolit amintirile din strămoși prin relatarea în poeziile sale a tradițiilor și obiceiurilor locale ale satului natal, Idicel Pădure, legate de principalele sărbători și evenimente creștine și nu numai, apoi prin diversitatea exponatelor din muzeul din propria gospodărie „Amintiri din strămoși” unde pe lângă articole de port popular local, atât pentru bărbați cât și pentru femei și copii, întâlnești obiecte folosite în diversele activități din gospodăriile țăranilor din satul nostru, din timpuri mai îndepărtate până în zilele noastre (furcă de tors, stative, sucală, vârtelniță, meliță, etc.), apoi unelte de bucătărie. Găsim de asemenea unelte folosite la munca câmpului și în alte activități.

Merită apreciată străduința în a aduna și expune aceste vestigii ale trecerii noastre prin timp. Sunt urme care merită apreciate și păstrate.

Întâlnim în poeziile rapsodului popular, Rafila Moldovan, preocupările sătenilor și în domeniul social și cultural cu exemplificări nominale, întâmplări din viața satului.

După cum arată Dl. prof. Chebuț Virgil în prefața volumului al V-lea publicat „Mândru-i codru de stejar”... „universul spiritual al autoarei se caracterizează în primul rând prin naturalețe și sinceritate față de sine și de semenii”, Rafila Moldovan fiind „înzestrată cu darul de a îndemna la meditație, la urcușul spre acea sferă luminoasă, locul de reîntâlnire cu noi înșine”.

Locuitorii satului nostru se mândresc cu laborioasa activitate cultural-literară a consătenilor lor, Rafila Moldovan, de-a lungul mai multor zeci de ani, aceea de rapsod popular, poet și meșter popular, lucru confirmat de numeroase diplome obținute la diverse evenimente și concursuri, a diplomei de membră a Academiei Artelor Tradiționale din România, a Asociației „Moșteniri mureșene”, a diplomei de excelență a artelor literare.

Ne mândrim și o prețuim pe autoarea acestui volum, ce urmează a fi publicat.

Prof. pensionar PETRE HĂRȘAN

Poet, rapsod popular, meșter popular, întemeietor de muzeu, Rafila Moldovan s-a născut la Idicel Pădure în anul 1939 și viața întreagă și-a dedicat-o familiei și culturii populare.

De tânără a știut să țese, să brodeze și să cânte. La toate muncile câmpului: arat, semănat, cosit, seceriș, îmblătit, etc., ea cânta și în același timp își creiona versurile pentru poeziile, cântecele și privesnele care mai târziu au fost dăruite cu iubire și dragoste tuturor oamenilor.

În creațiile și activitățile sale culturale, Rafila Moldovan a pus în valoare ce are mai de preț satul românesc: tradițiile, obiceiurile, datinile și portul popular.

Prin activitatea culturală desfășurată de-a lungul timpului, Rafila Moldovan a pus Valea Idicelului la loc de cinste, fiind o zonă etnografică cunoscută în țară și în străinătate.

Din creațiile sale s-au inspirat numeroși artiști, cum ar fi Leontina Pop, Maria Butilă, Ciprian Istrate etc.

De asemenea, contribuie la transmiterea datinilor și tradițiilor locale în diverse activități realizate împreună cu tinerii și copiii satului, iar pentru tinerele talente care doresc să ducă mai departe cântecul, jocul și portul popular al Văii Idicelului creează cântece în care transmite viața satului.

Rafila Moldovan a fost prezentă la numeroase manifestări folclorice organizate la nivel județean și național, a participat la numeroase emisiuni TV, iar activitatea sa culturală este încununată cu organizarea anual a sărbătorii muzeului "Amintiri din strămoși", muzeu întemeiat și întreținut de ea împreună cu fiul ei, Mihai.

Pentru întreaga sa activitate în slujba culturii românești, Rafila Moldovan a primit titlul de TEZAUROMAN VIU la data de 1 martie 2019.

**Prof. inv. primar
GAVRIL DECEBAL POP**

Doamna Rafila Moldovan este un ghem de aur al tradiției și culturii național-artistice în ceea ce privește cursivitatea creațională în definirea valorilor satului românesc.

Acest tezaur folcloric românesc, cu adevărat o definește pe doamna Rafila a fi un geniu creator al valorilor satului românesc.

Mintea ei, chiar la frumoasa vârstă de 80 de ani, e foarte vie și compune

versuri adaptate momentelor importante ale vieții precum și persoanelor dragi ei. Poezia românească este un argument al capacității oamenilor acestui neam românesc, prin vers cu muzicalitate fie a cugetelor și aspirațiilor pe care le nutresc.

Acest „Tezaur Uman Viu” e apreciat de întreaga Vale a Mureșului Superior precum și la nivel național de toți aceia care cunosc valoarea acestui mare rapsod popular și o îndrăgesc din tot sufletul pe Rafila Moldovan.

PREOT EUGEN DOROFTEI

Atunci când am bucuria să mă întâlnesc cu frumosul, crește sufletul în mine, zilele îmi sunt binecuvântate și pline de liniște...și imi doresc să trăiesc cât munții.

Un astfel de frumos e și Țicșoara mea dragă, Rafila Moldovan, Rafiluca sau Mama Rafilă, pe care o iubesc și o respect. O iubesc pentru ceea ce este și o respect pentru tot ceea ce face.

Când mă uit la Rafila Moldovan, văd România frumoasă, văd Țicșoara roman desculț înaintea boilor și dinapoia plugului, văd jocul satului, văd munții cu izvoare, văd istorie și aud cântul moșilor și strămoșilor.

Rafila Moldovan e omul trimis de Dumnezeu pe acest pământ cu un scop bine definit...acela de a ne arăta trecutul, de a ne face să trăim prezentul și acela de a ne determina să vedem viitorul. Rafilucă, îți mulțumesc că exiști, și că ești leac petru suflet.

ANDREI ROMANICĂ,
interpret de cântec popular, realizator de emisiuni de folclor la Radio România Târgu Mureș și Ardeal TV

Rafila Moldovan – omul dăruit de Dumnezeu cu mult suflet, cu dragoste de neam și țară, de satul său

și oamenii locului, un om care toată viața și-a dedicat-o păstrării, promovării și creației folclorice.

O mamă care a luptat cu toate puterile pentru a-și crește copiii frumoși și cu dragoste de Dumnezeu, o româncă adevărată care s-a străduit să ducă mai departe tradițiile satului Idicel Pădure, jocurile, cântecele, costumele și obiceiurile moștenite de la strămoși. Cu multă trudă și ambiție, ajutată de fiul ei, Mihai Moldovan, a adunat obiecte vechi, costume, și alături de multele diplome pe care le-a primit de-a lungul anilor, a amenajat un muzeu al satului chiar în curtea sa, numit „Amintiri din strămoși”.

Am avut ocazia să trec pragul acelei case muzeu și să-mi umplu sufletul de frumos văzând acele comori ale zestrei satului, adunate și puse în valoare. De la legănuțul de copil, la canapeiul din zestrea mamei sale, la masa frumos așternută cu fețe lucrate de mâinile ei, patul cu țoale, lipideie, perne cu cusături și țesături, războiul de țesut, blidarul, lampa cu petrol și multe alte obiecte folosite în treburile gospodărești atât în casă cât și la lucrul câmpului, țesături, cusături și costume populare lucrate de mâinile dibace ale Rafilei Moldovan.

Pe lângă faptul că este un vestit meșter popular al costumelor tradiționale, Rafila Moldovan este și un bun rapsod. I-am ascultat de multe ori doinele și cântecele în multe spectacole și emisiuni de televiziune și multe din creațiile sale muzicale sunt cântate de interpreți consacrați ai cântecului popular.

Cu toată truda de zi cu zi din gospodărie, Rafila Moldovan și-a găsit timp și să scrie și a pus în versurile sale toate trăirile sufletului, aranjându-le frumos în cele 7 volume de poezie apărute.

Pentru toate aceste eforturi făcute în cei 80 de ani de viață, a fost răsplătită cu aplauze, diplome, premii și cu cel mai frumos titlu de "Tezaur Uman Viu" oferit de Ministerul Culturii în 2018.

O felicit pentru toate strădaniile și realizările sale și îi doresc multă sănătate și putere să ne mai bucure sufletele încă mulți ani cu asemenea frumuseți de cântec, joc, vers, costume, obiceiuri!

Cu multă prețuire și respect,

Prof. DORINA OPREA,
solist vocal la Ansamblul Artistic Profesionist Mureșul

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

George Sbârcea,

aurarul muzicii uşoare româneşti.

Biblioteca Municipală „George Sbârcea” din Toplița, în parteneriat cu Primăria Municipiului Toplița, Fundația Culturală „Elie Miron Cristea”, Centrul Cultural Toplița, Editura Nico, Asociația Culturală „Nicolae Băciuş”, organizează în perioada 28-29 noiembrie 2019, Simpozionul Internațional

”George Sbârcea, aurarul muzicii uşoare româneşti”.

Coordonator: Lazăr Viorica Macrina, director, Biblioteca Municipală George Sbârcea Toplița

Teme comune tuturor secțiunilor:

Ø *Viața și opera lui George Sbârcea (Claude Romano);*

Ø *Muzică și cultură muzicală: compoziție, interpretare vocală și instrumentală, teorie muzicală etc;*

Ø *Pledoarie pentru lectură și audiție muzicală- proiecte educative, culturale și*

sociale care au tangență cu lectura și cultura muzicală, prezentări pe teme muzicale și biografice ale unor personalități din lumea muzicală (cărți publicate, reviste, broșuri etc.)

Persoane de contact:

Aurica Maria Ujică, tel. 0266341237

Adresa electronică de corespondență: bibliotecatoplița@yahoo.com

Condiții de participare:

- Fiecare lucrare va avea minimum 2 pagini, maxim 7 pagini.

- Lucrarea va fi scrisă în Micro-soft Word cu caractere Times New Roman, cu diacritice, corp de literă 12, tehnoredactată la 1,5 rânduri.

- Lucrarea poate fi ilustrată prin prezentare în format power point.

- Persoanele care prezintă lucrarea în format ppt și doresc ca ea să fie publicată în volumul simpozionului, trebuie să o însoțească obligatoriu de suportul electronic word.

Fiecare lucrare va conține **o bibliografie și un rezumat** de maximum o pagină, care va fi publicat într-un volum.

- Titlul și rezumatul vor fi trimise pe e-mail, pe adresa organizatorilor (bibliotecatoplița@yahoo.com), până la data de 5 noiembrie 2019.

Lucrarea în extenso se trimite până în 20 noiembrie 2019.

- Nu se percepe taxă de autor, cost 0 pentru imprimarea diplomelor, a publicației. Costul mesei e suportat de organizator. Cazarea este gratuită

Festivalul-concurs Național de Literatură

„Moștenirea Văcăreștilor”

Ediția a LI-a, Târgoviște,
1 - 2 noiembrie 2019

Consiliul Județean Dâmbovița, prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, împreună cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni, Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu”, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” și cu sprijinul Uniunii Scriitorilor din România, desfășoară în perioada 1 - 2 noiembrie 2019, a LI -a ediție a Concursului Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, structurat pe patru secțiuni de creație: poezie, proză scurtă teatru scurt și eseu. Concursul se adresează creatorilor de literatură din toată țara, care nu au împlinit 40 de ani, indiferent dacă sunt membri ai uniunilor de creație sau au publicat volume de autor.

Concurenții - care pot participa la una sau mai multe secțiuni - se vor prezenta la concurs cu un grupaj de maxim 10 titluri pentru secțiunea de poezie, 3 proze, însumând maximum 8 pagini la secțiunea proză scurtă, 1-2 piese (inclusiv pentru copii), pentru secțiunea teatru scurt. Se pot aborda teme la alegere.

Pentru secțiunea eseu, este necesară o lucrare de circa 4-5 pagini, pe tema: „Școala prozatorilor târgovișteni.”

Lucrările trebuie editate în Word, cu fontul Times New Roman, corp 12, la un rând și jumătate.

Acestea vor avea un motto, ce se va regăsi într-un plic închis, conținând un CV detaliat (numele concurentului, data nașterii, activitatea literară, adresa și, obligatoriu, numărul de telefon) și vor fi trimise prin poștă (imprimate pe hârtie și pe un CD), până la data de 23 octombrie 2019, pe adresa: Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, str. Alexandru Ioan Cuza nr.15, cod poștal 130007, Târgoviște.

În cazul în care lucrările vor fi trimise prin poșta electronică (e-mail – strategiiculturala@yahoo.com), acestea vor fi însoțite de un motto, precum și de un CV (care să cuprindă datele personale solicitate mai sus), organizatorii asigurând confidențialitatea acestora până ce juriul va delibera și va stabili premianții ediției.

Concurenții care nu vor trimite toate datele de identificare vor fi eliminați din concurs. Concurenții care au obținut un premiu la una dintre secțiuni, în edițiile anterioare, se vor putea înscrie în concurs doar la o altă secțiune. Nu vor participa la concurs lucrările care vor fi trimise după 23 octombrie 2019, data poștei.

Premianții vor fi invitați de către organizatori în zilele 1 și 2 noiembrie 2019, la Târgoviște, la manifestările organizate în cadrul Festivalului-concurs

Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” – ediția a LI-a, 2019.

Premiile vor fi acordate concurenților, în vechea Cetate de Scaun, cu ocazia festivității de premiere a concursului, ce va avea loc pe data de 2 noiembrie 2019.

Vor fi oferite următoarele premii: Trofeul festivalului Poezie: 1 - Premiul Național pentru Poezie 2 - Premiul al II-lea 3 - Premiul al III-lea 4 - Mențiune

Proză scurtă: 1 - Premiul Național pentru Proză 2 - Premiul al II-lea 3 - Premiul al III-lea 4 - Mențiune Teatru scurt: 1 - Premiul Național pentru Teatru scurt 2 - Premiul al II-lea 3 - Premiul al III-lea 4 - Mențiune Eseu: 1 - Premiul Național pentru Eseu 2 - Premiul al II-lea 3 - Premiul al III-lea 4 - Mențiune Relații suplimentare: Centrul Județean de Cultură Dâmbovița - telefon: 0245/611184; e-mail: strategiiculturala@yahoo.com, web www.cjcd.ro (unde vor fi publicate și rezultatele finale).

Notă finală: Orice modificare a actualului regulament va fi notificată în procesul-verbal de jurizare și adusă la cunoștința publicului de către juriul național, alcătuit din personalități recunoscute ale vieții cultural-literare naționale.

**Director festival
CĂTĂLIN IONUȚ LĂSCAIE**

Puls

**SIMPOZION JUDEȚEAN
„PRO-CULTURA PENTRU
O ROMÂNIE EDUCATĂ”
WORKSHOP JUDEȚEAN
„POLITICI EDUCATIVE ȘI
METODOLOGIA PREDĂRII”**

☑ Simpozionul va cuprinde următoarele sesiuni:

☑ Secțiunea I:

Ø literatură, Ø literatură pentru copii
Moderatori: Nicolae Băciuț și prof.dr. Angelica Stoica

☑ Secțiunea II:

Ø științe ale educației

Ø științe sociale

Moderatori: prof. abilitat univ.dr. Doina Butiurca și prof. Laura Matyas
Workshop-ul se va desfășura după cum urmează:

Ø Workshop 1 - formator, conf.

univ.dr. Doina David, Univ. “Dimitrie Cantemir”, Tg. Mureș)

Workshop 2 – „Joc și mișcare – Modalitate de comunicare” (formator, prof. Iolanda Căținean, director Palatul Copiilor, Tg. Mureș)

Ø Lucrările pot avea o tematică diversă, ținând cont de tema simpozionului și de tematica workshop-urilor.

Ø Vizăm nivelul preșcolar, primar și gimnazial.

Ø Orientativ, vă rugăm să vă încadrați în următoarele teme:

proiecte interdisciplinare de succes;

comunicarea în școală;

învățământul preșcolar și școlar;

metode și tehnici inovative de lucru cu clasele I- VIII;

strategii eficiente în abordarea disciplinelor la gimnaziu.

☑

Ø Lucrarea trebuie să fie însoțită de fișa de înscriere și un CV scurt.

Ø Lucrările vor fi incluse în volum, indexat ISBN, la Editura „Vatra

Veche”, Tg. Mureș.

TAXA DE PARTICIPARE: 25 lei va acoperi cheltuielile pentru mapele de lucru, diplomele de participare.
TAXA DE PARTICIPARE: 35 lei va acoperi cheltuielile pentru mapele de lucru, diplomele de participare și volumul simpozionului, indexat ISBN.

Notă:

Taxa se achită fie la Banca Transilvania pentru Asociația P.E.P. Cristești (Mureș), Cont: RO21BTRL02701205R56098XX

☑ Participantul va achita, în acest caz, și plata comisionului. Chitanța scanată se va trimite odată cu lucrarea sau se va prezenta în ziua simpozionului.

Taxa se poate achita și în ziua simpozionului, eliberându-se chitanță de participare de către Asociația P.E.P. (fără comision)
ETAPA DE ÎNSCRIERE ȘI TRIMITERE A LUCRĂRILOR până la data de 14. X. 2019

**La LUNCA BRADULUI,
LADA DE ZESTRE**

Asociația Culturală „La poale de Călimani” a organizat la Muzeul CIOBOTĂ-PETRUȚ evenimentul cultural LADA DE ZESTRE, ediția a III-a, care are ca scop promovarea valorilor cultural-artistice a obiceiurilor locale și zonale.

Acesta a fost finanțat de Consiliul Județean Mureș, parteneri fiind Direcția Județeană pentru Cultură Mureș și Centrul Județean pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș.

La deschiderea programului, au ținut alocațiunii directorul Școlii Gimnaziale din Lunca Bradului ONICA ILDIKO, Directorul Direcției pentru Cultură Mureș NICOLAE BĂCIUȚ, Președintele de onoare al Asociației Artiștilor Plastici Mureș ILARIE GHEORGHE OPRIȘ, profesorul ILIE ȘANDRU din Toplița, Mediator ALIN ROMULUS PĂCURAR din Reghin, Inventatorul ORAC NICOLAE MIHAI, specialist proiectant.

Ne-au încântat: Grupuri de tineri păstrători de tradiții și tineri interpreți de muzică populară „Fluierașii și băcițele”, din Dumbrava, Grupul „La poale de Călimani”, Maria Neag, Costi Dumitru, Alexia Aștilean, Mircea și

Alexandru Moldovan, Justiniana Hancu, Roxana Truța, Denisa Gyorfî și organizatoarea evenimentului ANDREEA PETRUȚ.

Surpriza zilei au fost rapsozii populari RAFILA și MIHAI MOLDOVAN din Idicel Pădure.

La acest eveniment au participat artiști plastici de la Asociației Artiștilor Plastici Mureș, cu o expoziție de icoane a MARIEI MERA din Reghin, uleiuri pe pânză TODORAN CORNELIA, IULIANA MARIN din Târgu-Mureș, JOZSEF BARABAȘ, GALAT NICOLAE din Reghin, ANGELA PRECUP din MEȘTERA, RUSALINA și ANDREEA PETRUȚ din Lunca.

O expoziție cu fotografii vechi a realizat RUSALINA PETRUȚ.

Au participat și meșteri populari cu expoziții de costume populare, MARIANA DEAC din Rușii Munți, mărgele și brățări, MARIA KULCSAR din Târgu-Mureș, papucei croșetați DOINA CRUȘITU din Pietriș.

Prezentator al evenimentului a fost prof. înv. primar MARIA LEVĂRDĂ, care ne-a încântat și cu un cuolet, STELA POPESCU, „FEMEILE PLINUȚE”.

Alături ne-au fost și cei de la ASOCIAȚIA CRAI NOU 2002 PIATRA ȘOIMILOR județul NEAMȚ.

Mulțumim tuturor celor care și-au adus contribuția la realizarea acestui eveniment cultural.

Parteneri media ARDEAL TV, GLASUL VĂILOR, ZI DE ZI.

Sponsori DOȚA CORINA, VÂLCAN MIRELA VICTORIA, familia MOLDOVAN-MAIOR, Târgu-Mureș, PĂNĂZAN – Copșa Mică, MUREȘAN – Bistra, BUKSZAR, TESLOVAN, Lunca Bradului.

Prof. înv. primar ANDREEA GABRIELA PETRUȚ

CUGETĂRI DESPRE BĂTRĂNETE

**În ochii celor tineri sunt flăcări
jucăușe,
Iar la bătrâni vezi bine, îmi sunt
lumini ascunse.*

** La tineri frumusețea e ruptă din
natură,
La cei bătrâni ajuns-a să fie artă
pură.*

** Nu-i fi bătrân vreodată de-ai pus
în tănuire
În inimă și-n suflet, o boabă de
iubire.*

** Bătrânii au doar prieteni și prea
puțini dușmani*

*Că toți ce-au fost odată, mi i-au
iertat în ani.*

** Ce-a tinerețe-ntr-una ia zile de la
viață,
Bătrânii-n a lor gânduri, smeriți
cerșesc speranță.*

** Bătrâni-s catedrale, monede
învechite,
Mi-s cărți din altă vreme, ce
trebuie citite.*

** Frumoasă-i bătrânețea de-ajungi
ca s-o trăiești
Și dacă-n a ta viață știut-ai s-o
cinstești.*

** Un prunc în dar primește clipite de
la viață,
Bătrânii ani-ș număr, înșiruiți pe
ață.*

** Un tinerel din viață doar miere
vrea s-adune,
Bătrânul îmi împarte, la toți,
înțelepciune.*

** Să știți că viața n-are la urmă
bătrânețe,
Acolo-i adunată, trecuta tinerețe.*

MIRCEA DORIN ISTRATE

LA CASA IANCULUI

Ciclul de conferințe dedicat unor personalități ce au contribuit la formarea conștiinței naționale românești, a continuat miercuri, 02.10.2019 la „Casa Iancului”, cu evocarea celui care a fost numit, pe bună dreptate „părintele filologiei românești”, „părintele scrierii și rescrierii istoriei românilor”, TIMOTEI CIPARIU (21.02.1805 Pânade – 3.09.1887 Blaj) eruditul român ardelean, corifeu al Școlii Ardelene, desăvârșit lingvist, istoric, teolog, pedagog, formator de școală românească.

Despre personalitatea și vasta operă a celui care a fost în epocă emblema Școlii Ardelene, Timotei Cipariu, a conferențiat domnul prof. GHEORGHE NISTOR. Materialul prezentat de domnia sa, extrem de riguros, de documentat, de bine argumentat, a fost ordonat în 36 de capitole, fiecare cuprinzând o perioadă sau un domeniu de activitate în care Timotei Cipariu a avut activitate de pionerat, sau a continuat activitatea de scoatere la lumină și de cercetare a documentele străine ce făceau referire la istoria noastră străveche.

Timotei Cipariu și-a făcut studiile gimnaziale la Blaj, după terminarea cărora a fost numit profesor, director al gimnaziului amintit, inspector școlar, iar în anul 1827 preot greco-catolic. În

anul 1847, pentru a contribui la lumnarea poporului, editează ziarul „Organul Luminei”, primul ziar românesc scris cu litere latine, după care urmează „Învățătorul Poporului” și „Archivu pentru filologie și istorie”, - prima revistă românească de filologie.

A fost vicepreședinte și mai apoi președintele ASTREI (1877-1887) și membru al Academiei Române.

A publicat un număr impresionant de studii de filologie, fonetică, gramatică, fiind adept al curățirii limbii noastre de toate „împuritățile” sale (slavisme, turcisme, germanisme, maghiarisme, etc) și înlocuirea lor cu latinisme, motiv pentru care este socotit a fi un mare etimolog și întemeietorul filologiei și lingvisticii românești.

În epocă era cunoscut ca „Negustorul de substantive”, deviza lui fiind „Unitate în cuget și simțiri”, iar crezul său a fost acela că, „Limba este cea mai scumpă rămășiță a unui neam” și că de multe ori „cuvintele cele vechi din străvechime dau strălucire vorbei, de aceea păstrați-le ca pe sfinte taine”

Cunoscător a 15 limbi străine, cu o bibliotecă personală ce cuprindea 4.000 de volume, Timotei Cipariu a achiziționat, studiat, tradus și interpretat foarte multe opere și documente istorice străine ale unor cunoscuți istorici, care

făceau referire la strămoși, romanizarea dacilor, continuitatea, începutul creștinării noastre, toponime, dialecte, etc, apreciind adesea că, „Istoria este mama tuturor științelor”. El a făcut și o primă cronologie a istoriei noastre, care, în parte, se păstrează până astăzi.

A avut parte de colegi și prieteni, de mare calibru, oameni erudiți din cele trei Țări Române cu care a fost în contact permanent, schimbând idei, polimizând, sprijinindu-se reciproc.

A înțeles că poporul „trebuie luminat” pentru că numai așa se poate construi o conștiință națională puternică. A avut o capacitate de memorare și sintetizare uriașă, comparabilă cu a lui N.Iorga

A murit la 3.09.1877, fiind înmormântat în cimitirul greco-catolic din Blaj. Târnavavele în clipocitul lor îi veghează somnul de veci, iar visul său urcă mereu pe valul lor până la Pânade, satul său cel atât de drag inimi sale.

Au făcut completări la tema în discuție domnii: jrs. IOAN BERTĂ, dr.MIHAI TOMȘA, dr.VOICA FOIȘOREANU, prof. FLOAREA PERȚEA, iar SILVIU RAȚIU și subsemnatul au susținut „Clipa de poezie” care a încheiat manifestarea.

MIRCEA DORIN ISTRATE

CUM ESTE „UCISĂ”, A DOUA
OARĂ,

ECATERINA TEODOROIU (CĂTĂLINA TODEROIU)!

(II)

Ultimele cuvinte...

„Crăiasă iubită a neamului românesc... Prin moartea ta glorioasă ai înflorit pentru vecie datoria neamului și ai sporit comoara lui de basme cu o nouă măreață licoană.

Crucea albă care străjuiește cu evlavie mormântul tău din Poene va fi pentru toți un nou simbol de biruință”

(Ziarul „România”, articol dedicat – în numărul din 27 august 1917 – eroinei Cătălina).

Neavând teamă de moarte, știind prea bine că Dumnezeu ne-a promis *învierea din morminte*, Cătălina și-a asumat misiunea de a deveni port-stindard de sacrificiu în *linia întâi*, într-un ultim asalt, strigându-le, încurajator, camarazilor: „**Înainte, băieți! Sunteți cu mine!**”. După aceste ultime cuvinte, soldații germani din *Regimentul 40* au deschis focul și, în ziua de 22 august 1917 (ora 21¹⁵), **Eroina României** a fost lovită fatal de două gloanțe, inamice, în *inimă* și în *sânul stâng*. A decedat, pe loc, alături de dragul ei logodnic: acesta a luat în brațe, îndurerat, așezând-o pe poziția de pe care plecaseră la atac!

Și, oricâtă tulburare era pe front, soldații săi... i-au săpat mormântul, i-au făcut coșciug și, printr-o „**înmormântare frumoasă**” (cum a descris-o medicul Arie, de la primul post de ajutor), au reușit să facă *gestul creștinesc*, spre deosebire de civilii gorjeni de astăzi, **de a-i pune la căpătâi o cruce** (de stejar). Vrednica noastră voluntară națională, din Compania a VII-a, a fost înmormântată în ziua de 23 august 1917, pe frontul de la Mărășești, într-o poeniță situată pe valea pârâului Glod, comuna Fiționești, în zona Putna.

Va fi însă deshumată în 1921 și, printr-un *cortegiu funerar special*, al său trup avea să fie transportat, cu onorurile militare cuvenite, în atât de dragul său loc natal: Tg.Jiu.

Reînhumarea de la Tg.Jiu (1921)

„Găsesc înălțătoare ideea de a comemora, printr-un monument, înaltele fapte ale Ecaterinei Teodorescu. Va fi din partea celor vii o dovadă de recunoștință, de admirație, dar va fi de asemenea cel mai frumos exemplu de virtuți, ale neamului, pentru generațiile care vor veni” (General **Henri M.Berthelot**, șef de Stat Major al Comandamentului suprem al trupelor franceze, pe frontul de Vest, în *Primul Război Mondial*).

Cum era de la sine înțeles, autoritățile gorjene interbelice au trimis, din respect aparte față de eroina Cătălina, o delegație (la Poeni) cu scopul de a o deshuma, prin decizia Curții Regale, astfel încât osemintele sale să fie aduse și reînhumate, la Tg. Jiu, cu onorurile militare cuvenite. Ca urmare, cei îndrituiți au așezat osemintele Cătălinei într-un coșciug, turnat din oțelul tunurilor capturate de la inamicii germani, după care au fost transportate pe *ațet de tun*, mai întâi la Focșani, apoi – cu un vagon mortuar special – la București! Peste tot, pe unde a trecut, românii au întâmpinat osemintele Cătălinei cu manifestații de masă și cuvântări.

Când *sicriul* său a ajuns la Tg.Jiu, localnicii sărbătorind un secol de la moartea altui erou gorjean, **Domnul Tudor (Vladimirescu)**, o mare mulțime din concitadinii săi dragi, în frunte cu **părinții și rudele**, l-au întâmpinat cu adâncă emoție și recunoștință.

Oficialitățile locului au dispus, din respect, ca osemintele Cătălinei să fie

depuse într-un **mormânt-monument** chiar în centul orașului Tg.Jiu, între *Catedrala Ortodoxă* și *Primărie*, „străjuit” de **candelă** și creștineasca **cruce** (conform fotografiilor din arhive) și, bineînțeles, de *două tunuri* aduse de la București. Din păcate, discursul emoționant rostit atunci de marele poet patriot **Octavian Goga**, viitor prim-ministru și ministru de Interne, nu a fost reținut de memoria posterității! De bună seamă, istoricii noștri au... „dormit”!

Inaugurarea Mausoleului-Sarcofag (1935)

„Monumentul acesta, aici, pe plaiurile Gorjului, formează și încheie astăzi triumphiul credințelor noastre din război: Curtea de Argeș – Mormântul Suveranilor; București – Eroul Necunoscut; iar aici mormântul unei eroine pe care o cunoașteți (...) În acest gând, fie ca această piatră să rămână generațiilor de mâine o **VEȘNICĂ PILDĂ DE CREDINȚĂ, de avânt și de energie**” (*Regele Carol al II-lea, discurs de la dezvelirea Monumentului-Sarcofag dedicat eroinei de la Jiu, 1935*).

Este de presupus că autoritățile locale, în încercarea lor de a se regăsi mai degrabă în grațiile prim-ministrului (gorjean) Gheorghe Tătărăscu, nu au avut prea multe de spus în fața Arethiei (soția șefului Guvernului și președinta Ligii femeilor gorjene), cea care, susținând-o financiar pe sculptorița *Milița Petrașcu*, a făcut posibilă o operă de artă (dedicată Cătălinei) cu *evidente nuanțe sculpturale păgâne, nicidecum creștine*, întâlnite cu predilecție în reprezentările politeiste antropologice pre-creștine (nu degeaba ziarul „*Gorjeanul*”, din 8 sept. 2015, îi cita pe doi intelectuali care susțineau că Mausoleul-Sarcofag „*amintește în cel mai înalt grad de solul trimis de traciilor geți, zeului Zamolxis, spre a afla ce mai făcea el prin cer*”, ceea ce înseamnă o perpetuare a miturilor ancestrale ale vechilor și celebrelor basoreliefuli din lumea antică (a se vedea monumentele funerare egiptene sau romane)! Cum-necum, opera artistică în cauză, sub care s-au îngropat osemintele Cătălinei (preluate din→

Prof. COSTEL NEACȘU

mormântul amenajat în 1921), a fost inaugurată în spațiul public, la 8 septembrie 1935, în perimetrul rondoului din fața Primăriei Tg. Jiu. În atmosfera de atunci, cu adevărat copleșitoare, s-au reunit **întru recunoștință cei mai înalți demnitari ai Statului Român**, de la regele Carol al II-lea și până la membrii de vază ai Guvernului României (cu o zi înainte, *sâmbătă*, sosise din strănătate inclusiv Nicolae Titulescu, ministrul de externe), care, în prezența a circa 40.000 de oameni de pe tot cuprinsul Țării, au asistat la **slujba arhierescă de sfințire a Mausoleului-Sarcofag** (oficiată de un sobor de preoți în frunte cu ierarhul Vartolomeu, episcop al Râmnicului) pe care, în sculpturi în basorelief, au fost imortalizate scene semnificative din viața *eroinei Cătălina* (se poate vedea când ținea în mâini furca și fusul de tors, când era printre animale, cercetași sau soldați, dar niciodată – așa cum obișnuia – să meargă cu familia la bisericuța din sat)!

Cum spuneam, însă, numeroasa asistență i-a făcut monarhului Carol al II-lea, care a poposit la Tg. Jiu timp de 7 ore (de la ora 11 la 18), o primire ... regală! Întregul oraș a fost, atunci, pavaozat cu steaguri tricolore, verdeață și chilimuri oltenești! De la gară, în ovații, suveranul a mers pe jos până la Catedrala Ortodoxă! Aici avea să strângă mâna tremurândă a Elenei, mama eroinei Cătălina, care pur și simplu plângea! Iar când corul de creștini a început să cânte „Veșnica pomenire!”, regele trăgând pânza ce acoperea Mausoleul-Sarcofag, Dumnezeu a îngăduit ca Neamul nostru să mai trăiască o **emoționantă clipă unică, de ceea ce înseamnă să fim uniți sub un țel comun**, nemăintâlnită azi, în plin avânt al *globalismului* anarhic și devalorizant...

„Misterul” restaurării din Anul Centenar

„Când a fost ridicat monumentul, în urmă cu 84 de ani au venit mii de oameni în piața care purta numele Ecaterinei Teodoroiu – dar atunci a venit și regele Carol al II-lea la Tg.Jiu. Acum, dacă n-am avut nici un rege prezent (mai „încet”, domnule, ca nu cumva să îl „treziți” pe guvernatorul coloniei, Iohannis –n.a.), nici oamenii nu au prea venit. Mă așteptam la mai

multă lume” (Adrian Tudor, viceprimar al municipiului Tg.Jiu).

Greu, foarte greu a fost ca, după trei decenii de așa-zisă libertate, de când România a fost pusă în mod terorist pe orbita desensibilizării planetare (prin *revoluția globalistă*), în sfârșit autoritățile de la Tg.Jiu să reușească a dezveli oficial, la 14 ian. 2019, reabilitatul **Mausoleu** închinat „*eroinei de la Jiu*”! Jubileul în cauză, care s-ar fi convenit să îi polarizeze pe localnici în cel mai înălțător moment de reflexie și reculegere socială din *Anul Centenar*, din nefericire nu a stârnit, la o generație căreia i se șterge programatic memoria, efectul public scontat!

Ceea ce *doare* însă mai tare, lăsându-i la o parte pe *uitătorii de Eroi și de Neam*, este că, în urma unui „ciudat” aviz ministerial și al „captivității” oficialităților locale față de imaginația artistică a unei „ucenice a lui Brâncuși”, la căpătâiul eroinei ortodoxe Cătălina figurează o „cruce”, de granit, restaurată după „replca” celei promovate de Milița Petrașcu (scoasă de comuniști) și amplasată unde fusese montată în 1935.

Cutul acesta exclusivist față de artistă, fără ca eroinei să i se respecte credința ortodoxă și dreptul legitim de a avea la mormânt o *cruce creștină*, i-a determinat pe reprezentanții târgujenilor ca, după ce au făcut un apel public cu scopul de a identifica „crucea” artistei interbelice, să se adreseze *istoricilor de artă* din Ministerul Culturii și Consiliul Național al Cinematografiei. Ce anume a ieșit, se vede: o „cruce”... *culcată*, nu în „picioare”, despre care unii spun că ar fi o *cruce malteză (a cavalerilor ioaniți)*, iar alții – o *cruce patee (a cavalerilor templieri)*. În ambele cazuri, însă, avem de-a face cu o *cruce eretică*, ocultă, expresia unor *precursori ai globalizării antihristice*. Și așa se poate înțelege de ce, pentru globaliștii care conduc lumea, crucea creștină le stă ca un „ghimpe în coastă” și le dă atâta durere de cap!

Eroina României nu are, la Tg.Jiu, cruce creștină la mormânt!

„Mulți oameni nici nu știu că acolo (în Piața Prefecturii din Tg.Jiu – n.a.), sub acea piatră, se află osemintele eroinei! Ar fi normal să existe și o cruce lângă Mausoleu, cu datele și chipul Cătălinei, iar noaptea, din respect pentru ceea ce reprezintă ea pentru națiune, să ardă mereu o lumânare sau o făclie!” (Dorin Brozba, publicist gorjean).

De Gorj, m-am apropiat cu sfiala că, poate o dată în viață, Pronia divină îmi îngăduie să calc, cu atenție sporită și recunoștință, pământul pe care altădată, cu atâta dragoste față de „*norodul*” acesta oropsit, au pășit titani de ispravă ce ne-au orientat, ca Neam, pe „*harta*” universală a ceea ce poate însemna să „*uiți*” de sine și să te dăruiești Țării tale, precum: **Tudor Vladimirescu, Ecaterina Teodoroiu (Cătălina Toderoiu), Maria Lătărețu, Constantin Brâncuși** etc ... Și, uite-așa, pot spune că, în cele două săptămâni petrecute în Tg. Jiu, am avut ocazia să văd și să aud „de toate”, într-un periplu inaugurat de o *întreită* vizită „pe jos” la *căsuța memorială* a Cătălinei, căci ar fi fost o impietate să caut cu taxiul „*rădăcinile*” de la Gorj ale eroinei! Aici, încercându-mi „*tolba*” memoriei cu atâtea descrieri succinte, îl întreb pe ghid – ca unul ce mi-aș fi dorit să pun o lumânare și să mă rog la mormântul Cătălinei – dacă bisericuța unde aceasta obișnuia să meargă, cu familia, este departe... Nu, nu era departe, dar nu mică mi-a fost mirarea când am aflat că eroina nu era înmormântată într-un cimitir, ci într-o piață publică, numită *a Prefecturii*, undeva în zona Catedralei Ortodoxe! Măi, să fie! Doar trecusem pe acolo, mă închinasesm în **Locașul Sfânt**, vizualizasesm impozanta clădire a Prefecturii și... cam atât! Drept este însă că mai văzusem „*fugitiv*” un fel de monument, *ceva artistic*, dar nu mi-am imaginat că tocmai acela putea fi mormântul atât de căutat de mine! Intrigat, m-am reîntors la locul cu pricina și, ce să vă zic, într-adevăr o *plăcuță* (pusă în plan orizontal, nu vertical) amintește trecătorilor că acolo, sub acel Monument-Sarcofag, se află înhimate osemintele eroinei→

Cătălina Toderoiu! Totul, parcă, „pe furii”! Fără cruce, fără candelă!

Și atunci, „exploatându-mi” intuițiile, mi-am zis că ceva nu este în regulă... Că nu se poate ca ierarhii Bisericii, ca familia eroinei și bineînțeles mai-marii Târgu-Jiului, să accepte atare situație, inadecvată, ca un simbol național să fie „transformat”, în mod necreștinesc și neromânesc, într-un fel de *obiect muzeal* numai „bun” de etalat propagandistic! Ca urmare, în calitate mea de *ziarist* (venit din Mureș), am început să „bat” la diverse „uși”: **Constantin Măgdoiu** (*preot militar*) m-a „atenționat” că sunt cam „*cârcotaș*”, întrucât **lumânările** pentru sufletul eroinei se pot pune la biserică din apropiere, iar **crucea** de la mormânt ar fi cea artistică reprezentare „culcată” (părintele a tăcut când i-am spus că acea „cruce” pare să fie mai degrabă distincția militară pe care a primit-o eroina); **Gheorghe Nichifor** (*vicepreședinte al Consiliului Județean*) mai întâi a fost iritat de neliniștile mele, apoi însă m-a poftit în biroul său și mi-a oferit respectuos – spunea că mă cunoaște din articolele scrise în Presă – câteva *cărți tematice*; **Marcel Romanescu** (*primar al orașului*) și-a făcut timp să mă asculte, „presat” fiind de participarea la *Ziua Imnului*, dar s-a eschivat de la a avea o reacție tranșantă; **Adrian Tudor** (*viceprimar*) m-a „lămurit”, spunându-mi la telefon că mormântul eroinei este „străjuț” de **crucea pater** (este, cum vă spuneam, un simbol eretico-ocultic); **Oana Paloș** (*purător de cuvânt al Consiliului Județean*) m-a privit cu o inflexibilitate insistentă, mirată cum de pot avea „ceva” cu autoritățile, întrucât – nu-i așa? – „*Știi cum e, părerile sunt împărțite*” (da, cucoană, se poate trăi și „întorcând spatele” istoriei!)..

În fine, deoarece *vocea cea mai autorizată moral* de la Tg. Jiu consider că este însăși **strănepoata Cătălinei Toderoiu**, vă voi prezenta, lăsându-vă „dreptul” de a avea „*păreri împărțite*” în fața lui Dumnezeu, a propriilor conștiințe și a Neamului Românesc, declarația pentru posteritate a doamnei **Aurora Luminița Dragomir**: „**Familia noastră, a Cătălinei Toderoiu, este nemulțumită** că, la mormântul

eroinei, nu există o cruce și o candelă aprinsă! Suntem întristați de faptul că aici, exact lângă mormânt, au loc tot felul de evenimente muzicale, de spectacole! Practic, de cele mai multe ori, noi – urmașii eroinei – nu suntem invitați la evenimentele legate de personalitatea acesteia. Ce să vă mai spun: nu ni s-au convenit drepturile legale câștigate în instanță (avem o hotărâre definitivă și irevocabilă pe două parcele de teren care existau chiar în continuarea casei memoriale, dar nu reușim să facem intabularea pe acel teren)!

Cu toate că familia a donat casa pentru a fi muzeu și nu am cerut niciodată nici un beneficiu sau drept de autor, autoritățile locale ne disprețuiesc, ne ignoră și nu avem nici un respect din partea lor! Toate evenimentele legate de Ecaterina, care au loc în Tg.Jiu, sunt realizate doar că „trebuie” și „dă bine” – nu sunt realizate cu suflet, cu respect, cu pasiune! Sunt mahnită că respectul, onorea, patriotismul, bunul-simț, sunt aruncate la gunoi!”...

Pe „urmele” lui Gheorghe Mănoiu, la Târnăveni!

„Mi-aș dori ca o stradă din Târnăveni să poarte numele Ecaterinei Teodoriu” (*Doina Mihăileanu, medic, cabinetul de pe strada „Gheorghe Mănoiu”*)

Pe cât de încărânit, pe atât de jovial, fostul primar al orașului Târnăveni, **Octavian Popa** (a condus orașul timp de 4 mandate), m-a așteptat și m-a condus la **Cimitirul** unde trupurile Eroilor, căzuți pentru eliberarea Transilvaniei în *Al Doilea Război Mondial* (inclusiv al lui *Gheorghe Mănoiu*), așteaptă **A Doua Venire a lui Hristos și obșteasca înviere din morminte**. Când am ajuns, am constatat „pe viu” că evlavia din emoția de a le aprinde **fiecare** câte o lumânare și a ne închina, rostind cuvintele „*Dumnezeu să îi ierte și să îi odihnească!*”, era mult prea mare, prea covârșitoare, ca să poată fi cumva umbrită de starea dezolantă pe care autoritățile locale actuale înțeleg să o întrețină aici! În acest context, înainte de a mă conduce pe strada ce îi poartă numele

eroului *Gheorghe Mănoiu*, fostul prim-edil al orașului mi-a zis: „**Credeți dumneavoastră că puteam să îi uit pe Eroii noștri, să nu le dau cinstea (convenită) pentru că ne-au apărat, Țara în vremi de restriște? Puteam oare, ca primar postdecembrist, să nu dau dispoziție ca mormintele lor să capete solemnitate, străjuite de un Monument comemorativ ridicat în mandatul meu? Să știți că nu am scăpat nici o ocazie, nici un eveniment, fără să aduc în conștiința publică, în discursuri oficiale, faptele lor de bravură și recunoștința locuitorilor din Târnăveni. De atâtea ori, elogios, am vorbit despre maiorul Gheorghe Mănoiu – logodnicul Ecaterinei Teodoroiu și vrednicul oltean care a luptat pentru eliberarea Transilvaniei de sub ocupația ungaro-germană. Avem aici și o stradă, propusă în mandatul meu, care îi poartă numele. Atunci, la inaugurare, am invitat-o telefonic și pe o rudă de-a eroului, doctor în Craiova, dar nu ne-a putut onora invitația din motive de sănătate! Uitați-vă pe Monumentul din Cimitir, să vedeți că i-au greșit numele (au scris Pănoiu), dar am intervenit personal și corectura s-a făcut imediat!”...**

Când am ajuns apoi pe **strada Mr. Gheorghe Mănoiu**, mai întâi am parcurs-o, de la un capăt la altul, admirându-i tăblițele care menționau sugestiv cine a fost acesta: un ofițer căzut în *Al Doilea Război Mondial*. Mi-am „tras aer” în piept și... am purces să aflu, chiar **pe Strada**→

Eroului, cam pe ce nivel este conștiința civică autohtonă: și i-am chesionat, timp de aproape o oră, pe **primii 10** ieșiți în cale! **Rezultatul a fost: 60 % mi-au spus că nu știu nimic despre Gheorghe Mănoiu, 30 % au spus că a fost un ofițer ucis în războiul de eliberare a Transilvaniei, iar 10% au afirmat că a fost ofițer și logodnic al Ecaterinei Teodoroiu!** Ca urmare, „înarmat” cu aceste date preliminare, mi-am aruncat „năvodul” în „iazul” cel mare al orașului și am întrebat pe stradă încă **10 persoane: profesori, doctori, judecători, educatori, elevi, pensionari** etc. În final, „bilanțul” a ceea ce știu **20 de oameni** din Târnăveni, despre eroul **Gheorghe Mănoiu**, este următorul: 40% nu au știut nimic, 50% știau că a fost un ofițer ucis în război, iar **10 % știau că fost logodnicul Ecaterinei Teodoroiu și a căzut în Al Doilea Război Mondial!** Dar ceea ce ar trebui să îi pună pe gânduri, pe „luminătorii” urbei, este atât faptul că **90% nu au știut că Gheorghe Mănoiu a fost logodnicul Ecaterinei Teodoroiu**, cât și aspectul – sesizat de doamna doctor Mihăileanu (cu cabinetul chiar pe strada Mănoiu) – ca în Târnăveni să figureze și o stradă care să poarte numele Ecaterinei Teodoroiu!

În fine, cu toate carențele întâmpinate pe timpul documentării la Târnăveni, nu aș putea să nu evidențiez **sclipirea** din ochii localnicilor (abordați de mine, intempestiv, pe stradă) când auzeau că rostesc numele Ecaterinei Teodoroiu, că a fost logodită cu Gheorghe Mănoiu, iar logodnicul ei este înmormântat chiar în orașul lor! Și încă ceva: nu numai că oamenii m-au ascultat cu atenție, răbdare și respect, dar **80% au știut să îmi spună câte ceva legat de viața Ecaterinei Teodoroiu** și mulți chiar au mulțumit pentru neașteptata „lecție de istorie”!

Cine are urechi de auzit, să audă!

Epilog

„Omul nou”, prefigurat de Lenin, îl întâlnim astăzi pretutindeni, suficient de dezorientat, de cosmopolit, încât să „dea din coate”, disperat, numai și numai ca să poată „călca în picioare”, imberb, memoria trecutului nostru, apoi să „râgâie” de exemplu când aude cât de sus a reușit Ecaterina Teodoroiu să ne ridice la

demnitatea națională și, cu „bâta” ridicată amenințător spre noi, să vrea a ne alinia, ca pe niște vite, într-un „șarc” (globalizant) în care lumea întreagă va trăi **teroarea celei mai inumane „Siberii de gheață” din istorie!** Cu o ștergere radicală a identității! Pentru a ni se implementa cu forța o „lume nouă”!

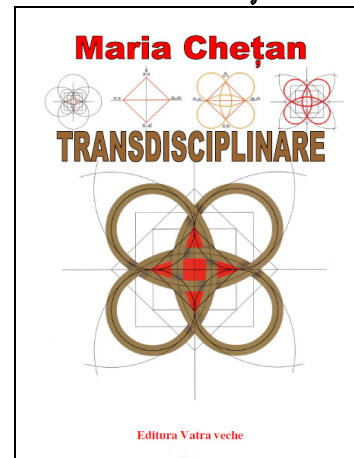
Știind astfel că o **mână nevăzută** „face și desface” cam tot ce mișcă în administrația centrală și teritorială, nu m-am mirat câtuși de puțin să observ, mergând (la Tg.Jiu și la Târnăveni) pe „urmele” a DOI MARI EROI, cum fiorul maselor este speculat „discret” printr-un formalism și o propagandă seculară în care arta este folosită ca „armă” împotriva însemnelor creștine, spectacolele muzicale (organizate în imediata vecinătate a mormintelor eroilor) întinează atmosfera de pietate și rugăciune, sentimentele urmașilor eroilor sunt rănite de vanități edilitare inadmisibile, majoritatea oamenilor de rând nu mai au recunoștință față de înaintașii lor!

Nu aș vrea să închei fără a spune că, din nefericire, aceste „*forme de ucidere colectivă*”, față de *doi eroi care și-au pus dragostea de Dumnezeu și de Țară mai presus de propria lor logodnă*, ne vor costa, amarnic, atât în viața de aici, cât și în cea de dincolo. Totodată, aș vrea ca diriguitorii actuali din Tg.Jiu și Târnăveni să își aducă aminte că demnitățile le-au fost îngăduite de **Însuși Mântuitorul Hristos (Împăratul împăraților și domnul domnilor)** și să facă demersurile necesare ridicării unor **cruci creștine** la mormintele unde sunt înhimate osemintele eroilor Ecaterina Teodoroiu și Gheorghe Mănoiu. Altfel, urmașii noștri ne vor cere socoteală că nu le-am lăsat crucea, ca **armă**, împotriva diaboliceii secularizări!

Și toți necredincioșii vor pieri, dar Eroii și Martirii României vor trăi în veșnicie!

Carte mureșeană

Maria Chețan, „Transdisciplinare”

În anul 2012, căutând prin periodice aspecte referitoare la prozele scrise de Ștefan Aug. Doinaș, am descoperit în revista „Familia” din mai 2002, un fragment de roman neterminat, intitulat „Kilometrul zero”. Scrierea lui Doinaș, foarte interesantă și cvasinecunoscută, făcea trimiteri către o „etajare” de lumi ficționale și utiliza în mod explicit noțiunea de Nivele de Realitate. Documentarea despre acest concept nou pentru mine m-a condus apoi, printre altele, la lectura volumului „Teoreme poetice” de Basarab Nicolescu, carte neobișnuită, atât ca structură, cât mai ales prin conținut, cuprinzând fabuloase cugetări poematice. Miezul acestora, inepuizabil în sugestii eliberatoare de spirit și infuzate de o secretă și profundă bucurie a comuniunii, a rămas undeva în memorie ca o matrice generatoare de potențialități, astfel încât o bună parte din eseurile, studiile sau articolele pe care le-am scris din 2012 încoace (unele fiind publicate în diverse reviste) au caracter transdisciplinar.

Pe lângă invitația adresată cititorului de (re)lectură prin grilă nouă a unor opere și autori, motivul care a condus la apariția volumului de față este dorința de a reuni lucrări risipite care au însă un unic punct de pornire și un mod unitar de tratare a subiectelor abordate – menționata perspectivă transdisciplinară.

MARIA CHEȚAN

La Sângeorgiu de Pădure,
Festivalul „Pe Mureș și pe Târnavă”

ASTRA, Despărțământul „Teodor Muică”, Sângeorgiu de Pădure, și toate cercurile sale culturale de pe Târnavă, vă invită la FESTIVALUL JOCULUI, PORTULUI, CÂNTECULUI ȘI OBICEIULUI POPULAR „Pe Mureș și pe Târnavă”, ediția a XII-a, la Casa de cultură din Sângeorgiu de Pădure, în data de 27 octombrie, 2019, ora 14.

Din program: Imnul de Stat, Imnul ASTRA, Te-Deum, Spectacol folcloric, Decernarea premiilor, Masa comună și Balul ASTREI
prof. EMILIA FEIER

Concertul Orchestrei Medicilor „Ermil Nichifor”, la Târgu-Mureș, 18.10.2019
Dirijor Iosif Ion Prunner

Poșta redacției

Nu aduce anul, ce aduce ceasul!! A fost ceasul bun, insomnie fructificată cum numai dvs. știți.

Ne auzim curând. Eu fac pregătiri să plecăm la Teaca, sâmbăta viitoare, pentru iernat. Ce va fi, voi mai vedea...

Melania, care vă dorește tot ceea ce își dorește sieși, sănătate, oameni buni.

Foarte interesant, proiectul! Dacă nu cumva iau concursul pentru Căminul Cultural Borca, voi participa cu drag.

Emilia Amariei

Mă uimiți dar nu mă surprindeți, mereu veniți cu ceva nou și interesant. Felicitări!!!

Sigur voi scrie ceva despre cărțile primite de la dvs.

Vă îmbrățișez cu gânduri bune, pe curând.

Melania

Felicitări ! Mulțumesc!

După boala de lehamite (...) prin care am trecut - deja de prea mult timp - mă voi integra și eu în acest proiect.

Dumnezeu să te ajute! Prietenii mei au fost foarte încântați de excursia în Moldova.

Felicitari! Mă doare sufletul că am lipsit.

Sorina

Stimate Nicolae Băciuț, Va felicit pentru initiativa editarii unei noi reviste dedicata autorilor mureseni. Cred ca veti avea parte de multi colaboratori.

De curând am început un nou proiect editorial. Este vorba despre o serie de interviuri cu membrii Ligii Scriitorilor Români - Filiala Mureș. Am finalizat deja câteva interviuri, dar nu știu dacă acest gen literar se potrivește profilului revistei.

Acum câteva minute d-na Viorica Feierdan m-a anunțat că dorește să apară în revistă cu interviul pe care l-am realizat împreună.

Vă rog frumos să mă anunțați dacă doriți și alte materiale similare!

Cu prețuire,

Liliana Moldovan

Amintirile verii

Am ajuns în sfârșit acasă, din excursie. Am fost cu corul bisericii noastre la mănăstirea Sădnica (între Șoroștin și Hașag) care astăzi a sărbătorit hramul.

Aveți aici, coperta cărții de cronici și eseuri lansată la Pănade. Tot alăturat vă trimit din nou, și schița *Cormoranii* care, să știți, că n-are nimic cu politicul.

Totodată îmi pare nespuse de rău că nu pot fi alături de dvs., la activitatea de azi, de la *Palatul Culturii din Tg. Mureș*. Cu atât mai mult, cu cât, acum, după frumoasa excursie în Basarabia, simt tot mi mult nevoia de a mă revedea cu colegii de autocar, cu care m-am simțit ca-ntr-o familie.

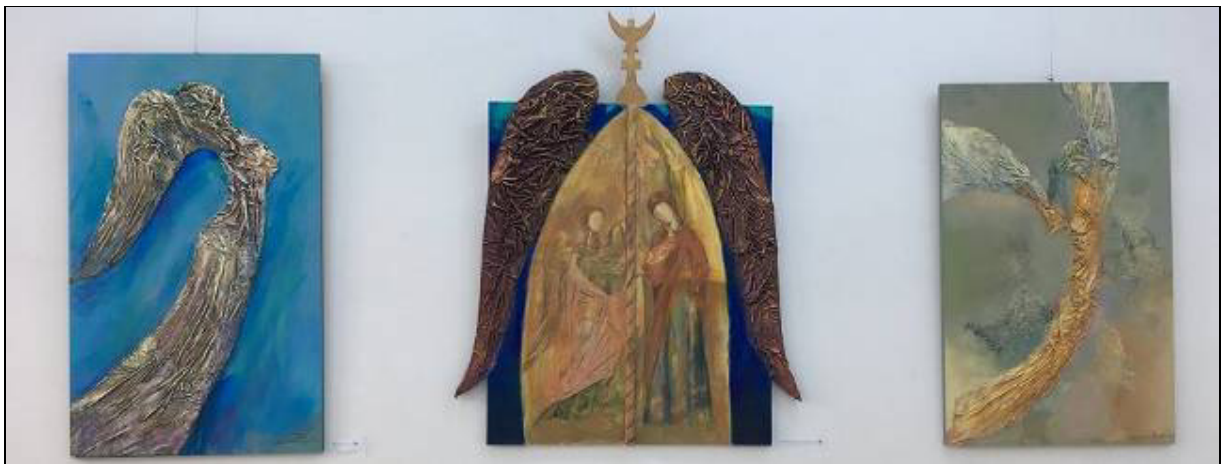
Cu această ocazie, țin să vă mulțumesc frumos pentru că mi-ați dat posibilitatea de a mă desfăta din plin, pe acele plaiuri mult mai românești decât patria-mamă și unde cartea în limba română, pare-se, nu și-a pierdut farmecul.

Cele bune. Spor în toate și salutări prietenilor noștri comuni.

Cu prețuire,

Nicolae Suciu

Sabina Purcariu, în expoziția de la Dej

Redactor-șef adjunct
GHEORGHE NICOLAE ȘINCAN

Redactori:

Emilia Amariei, Sergiu Paul Băciuț (secretar general de redacție), Florin Bengean, Sorina

Bloj, Luminița Boboc, Dinuca Burian, Gabriella Costescu, Melania Cuc, Răzvan Duncan, Daniela Gifu, Liliana Moldovan, Costel Neacșu, Cristina Sava, Nicolae Suciuc, Ilie Șandru, Flaviu Șincan

Bilunar de cultură editat de ASOCIAȚIA „NICOLAE BĂCIUȚ” PENTRU DESCOPERIREA, SUSȚINEREA ȘI PROMOVAREA VALORILOR CULTURAL – ARTISTICE ȘI PROFESIONALE Președinte SERGIU PAUL BĂCIUȚ

Tiparul executat la S.C. Intermedia Group, Târgu-Mureș, str. Iuliu Maniu nr. 14, România. • Nicio parte a materialelor nu poate fi preluată fără acordul editorului. • Copyright © Nicolae Băciuț 2019 • Email : nbaciut@yahoo.com; vatraveche@yahoo.com • Adresa redacției: Târgu-Mureș, str. Ilie Munteanu nr. 29, cod 540390 • telefon: 0365407700, 0744474258. • Materialele nepublicate nu se restituie. • Responsabilitatea asupra conținutului textelor revine autorilor. Opiniile reflectă exclusiv punctul de vedere al acestora.

